

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2016
VII. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Návrh pořadu 51. schůze Poslanecké sněmovny

1. Informace předsedy vlády České republiky a ministra zahraničních věcí České republiky o prioritách české zahraniční politiky

Návrh pořadu 52. schůze Poslanecké sněmovny

1. Návrh poslanců Miroslava Kalouska a Martina Plíška na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb [/sněmovní tisk 918/](#) - první čtení podle § 90 odst. 2
2. Informace ministra dopravy k problémům na dokončovaném úseku ústecké dálnice D8

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2016
VII. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 51. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 11. listopadu 2016

Obsah:

11. listopadu 2016

Schůzi zahájil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Usnesení schváleno (č. 1424).

Řeč poslance Petra Fialy	5
Řeč poslance Františka Laudáta	10
Řeč předsedy vlády ČR Bohuslava Sobotky	13
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Lubomíra Zaorálka	22

Další část schůze řídil místopředseda PSP Vojtěch Filip.

Řeč ministra zahraničních věcí ČR Lubomíra Zaorálka	25
---	----

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Jaroslava Pokorná Jermanová.

Řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Filipa	34
Řeč místopředsedy PSP Petra Gazdíkova	37

Další část schůze řídil místopředseda PSP Vojtěch Filip.

Řeč poslance Marka Černocho	38
Řeč poslance Zbyňka Stanjury	39

Další část schůze řídil předseda PSP Jan Hamáček.

Řeč poslance Františka Laudáta	46
Řeč poslance Pavla Kováčika	48

Pořad schůze nebyl schválen.

Závěrečná řeč předsedy PSP Jana Hamáčka

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 52. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 11. listopadu 2016

Obsah:

11. listopadu 2016

Schůzi zahájil předseda PSP Jan Hamáček.

Usnesení schváleno (č. 1425).

Řeč poslance Františka Laudáta	50
Řeč poslance Pavla Kováčika	59
Řeč ministra dopravy ČR Dana Ťoka	61
Řeč poslance Marka Černocho	62
Řeč poslance Zbyňka Stanjury	63

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Jaroslava Pokorná Jermanová.

Řeč poslance Zbyňka Stanjury	67
------------------------------------	----

Další část schůze řídil předseda PSP Jan Hamáček.

Řeč poslance Františka Laudáta	70
Řeč poslance Zbyňka Stanjury	70
Řeč poslance Františka Laudáta	71

Pořad schůze nebyl schválen.

Závěrečná řeč předsedy PSP Jana Hamáčka

Zahájení 51. schůze Poslanecké sněmovny
11. listopadu 2016
Přítomno: 142 poslanců

(Schůze zahájena v 9.01 hodin.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajují 51. schůzi Poslanecké sněmovny a všechny vás vítám. Tato schůze byla svolána podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 41 poslanců. Pozvánka vám byla rozdána prostřednictvím poslaneckých klubů dne 3. listopadu 2016.

Prosím, abyste se všichni přihlásili identifikačními kartami a případně mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty. Zatím s náhradní kartou číslo 13 bude dnes hlasovat pan poslanec Birke.

A nyní přistoupíme k určení dvou ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili poslance Jiřího Dolejše a poslankyni Kristýnu Zelenkovou. Táží se, zda má někdo jiný návrh... Nevidím.

Ještě jednou zopakuji, že je návrh, abychom hlasovali za ověřovatele této schůze poslance Jiřího Dolejše a poslankyni Kristýnu Zelenkovou.

Zahajují hlasování a táží se, kdo je pro návrh, ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 1. Přihlášeno je 102 poslankyň a poslanců, pro návrh 96, proti nikdo. Konstatuji, že jsme ověřovateli 51. schůze Poslanecké sněmovny určili pana poslance Jiřího Dolejše a paní poslankyni Kristýnu Zelenkovou.

Dále dnes s náhradní kartou číslo 54 bude hlasovat paní poslankyně Strnadlová.

Sděluji, že do zahájení schůze požádali o omluvení své neúčasti na jednání tito poslanci: Adam Vojtěch ze zdravotních důvodů, Adamec Ivan bez udání důvodu, Antonín Pavel bez udání důvodu, paní poslankyně Bebarová Rujbrová z osobních důvodů od 12 hodin, Jiří Běhounek z důvodu zahraniční cesty, Vlasta Bohdalová z osobních důvodů, Jana Černochová z pracovních důvodů, Jan Farský do 10.30 z pracovních důvodů, Ivan Gabal z důvodu zahraniční cesty, Vlastimil Gabrhel z pracovních důvodů, Miroslav Grebeníček z pracovních důvodů, Josef Hájek z důvodu zahraniční cesty, Jana Hnyková z rodinných důvodů, Jiří Holeček z důvodu zahraniční cesty, Vítězslav Jandák z rodinných důvodů, David Kádner od 10.30 z pracovních důvodů, Miroslav Kalousek z pracovních důvodů, Jan Klán od 12 hodin z osobních důvodů, Jiří Koskuba ze zdravotních důvodů, Rom Kostřica z osobních důvodů, Helena Langšádlová do 10 hodin z pracovních důvodů, Soňa Marková ze zdravotních důvodů, Květa Matušovská z osobních důvodů, Igor Nykl ze zdravotních

důvodů, Pavlína Nytrová bez udání důvodu, Herbert Pavera z osobních důvodů, Ivan Pilný do 10.30 z osobních důvodů, Adam Rykala z osobních důvodů, Martin Sedlář z rodinných důvodů, Zdeněk Soukup z pracovních důvodů, Ladislav Šincl ze zdravotních důvodů, Karel Tureček z důvodu zahraniční cesty, Jan Volný z pracovních důvodů, Josef Vondrášek z osobních důvodů, Miloslava Vostrá z pracovních důvodů, Jiří Zemánek z pracovních důvodů.

Dále se omlouvají tito členové vlády: pan premiér Bohuslav Sobotka od 12 hodin z pracovních důvodů a dále ministři Andrej Babiš z osobních důvodů, Pavel Bělobrádek z pracovních důvodů, Michaela Marksová z dopoledního jednání z pracovních důvodů, Jan Mládek z důvodu zahraniční cesty, Svatopluk Němeček ze zdravotních důvodů, Kateřina Valachová z pracovních důvodů, Lubomír Zorálek od 10.30 z pracovních důvodů. Dále zde mám ještě další omluvy. Dnes na celý den se omlouvá pan ministr Dienstbier, dnes ze zdravotních důvodů se omlouvá pan poslanec Milan Urban, na celý jednací den z pracovních důvodů se omlouvá pan poslanec Jaroslav Holík. A to jsou zatím všechny omluvy, které ke mně dorazily.

Nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 51. schůze, jehož návrh je uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu, rovněž tak rozšiřovat schválený pořad.

S přednostním právem se nyní hlásí pan předseda Petr Fiala. Prosím.

Poslanec Petr Fiala: Vážený pane předsedající, vážený pane premiére a členové vlády, dámy a pánové, já bych ve svém vystoupení rád zdůvodnil to, co očekáváme od svolání této mimořádné schůze, a položil vládě, panu premiérovi několik otázek týkajících se zahraniční politiky, které pokládám z hlediska odpovězení pro českou veřejnost za podstatné. (V sále je silný ruch.)

Chci připomenout, že Občanská demokratická strana, ale i další opoziční strany opakovaně svoláváme nebo se snažíme o svolání mimořádných schůzí Poslanecké sněmovny k otázkám zahraniční politiky ČR, a to z důvodu, že vláda nás, Poslaneckou sněmovnu, dostatečným způsobem neinformuje o svých zahraničněpolitických krocích. A bilance české zahraniční politiky není příliš dobrá. My vycházíme z toho, že Poslanecká sněmovna má být informována o zahraniční politice. Má vědět, jaké jsou priority naší zahraniční politiky. Kam vláda směřuje a proč dělá některé kroky, které se na první pohled zdají nepochopitelné. (Řečník se obrací k předsedajícímu: Já bych vás prosil...)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vás požádám, kolegyně a kolegové o klid! V případě, že máte potřebu řešit nějaká témata, diskutovat o nich, požádám vás, jděte do předsálí. Prosím, pane předsedo.

Poslanec Petr Fiala: Poslední vývoje událostí nejenom na domácí, ale i zahraniční politické scéně jasně ukazují, že k tomu, aby stát velikosti České republiky

uspěl v obhajobě svých národních zájmů, musí mít jasně stanovenou srozumitelnou zahraniční politiku, která má širokou podporu, a tím i legitimitu. A opakovaně se ukazuje, že vláda pana premiéra Sobotky nemá ani jedno. Její zahraniční politika je nejasná, nerozhodná, slabá a nesrozumitelná. Já bych dokonce řekl, že chvílemi to vypadá, že vláda pana premiéra Sobotky žádnou zahraniční politiku nemá. Protože zahraniční politika, to není jen to, že reagují na nějaké výzvy ze zahraničí, to není jenom to, že mám nějaké diplomatické vztahy, které nějakým způsobem uskutečňuji, ale zahraniční politika podle jakékoliv standardní definice je strategie nebo přístup zvolený vládou k dosažení svých cílů ve vztazích s vnějšími subjekty. A já a se mnou spousta mých kolegů žádnou takovou strategii, cíleně prosazovanou národní vládou, nevidím.

Zahraněční politika musí mít obsah, musí být výsledkem politického procesu, musí být výsledkem diskuse, tak aby měla podporu opozice, aby měla podporu široké veřejnosti, a zároveň její obsah, formulování a především realizace musí být opřeny o ústavní rámec právního řádu. Ani to, jak ukážu ve svém vystoupení, není v České republice naplňováno. Zahraněční politika by se měla vzhledem k celkové provázanosti a mimořádné důležitosti řešených témat vyvíjet na základě širšího konsenzu v hlavních otázkách. A to vláda pana premiéra Sobotky nedělá. (V sále stále hlučno.)

Síla a míra zranitelnosti středně velkého či malého státu, jako je Česká republika, se neodvíjí jenom od jeho geografické polohy, demografického vývoje –

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já se omlouvám, pane předsedo, že vám vstupuji do vašeho projevu, ale opakovaně vás potřebuji požádat, kolegyně a kolegové, o ztišení, protože já neslyším, co pan předseda říká. Prosím, pokračujte.

Poslanec Petr Fiala: Děkuji. Tedy zopakují, že síla a míra zranitelnosti středně velkého či malého státu, jako je Česká republika, se neodvíjí pouze od jeho geografické polohy, demografického vývoje, ekonomické výkonnosti a vojenské síly, ale zranitelnost i síla závisí také na vnitřní politické, administrativní a sociální soudržnosti a na kvalitě vládnutí. A znovu opakují, bohužel to, jak to dělá vláda pana premiéra Sobotky, znamená, že máme slabou zahraniční politiku, a to je samozřejmě proti našim zájmům.

Vláda samotná je v zásadních obsahových otázkách našich zahraničních priorit nejednotná. A to zdůrazňují. Ne že je tady neshoda mezi vládou a opozicí v zahraničněpolitických prioritách. To už je samo o sobě špatné. Ani vláda nemá jasno, co jsou její zahraničněpolitické priority.

Setkání pana ministra kultury Hermana s tibetským duchovním vůdcem dalajlámou a chaotická reakce vlády, to je jenom špička ledovce –

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, já se omlouvám ještě jednou. Kolegyně a kolegové, jestli nebudete respektovat to, aby byl v sále klid, začnu

jmenovat poslance a poslankyně, kteří svým projevem ruší přednes. Prosím, pokračujte.

Poslanec Petr Fiala: Tedy znovu připomenu svoji poslední větu, přerušenu v půlce, že setkání ministra kultury Hermana s duchovním vůdcem Tibetu dalajlámou a to, co se kolem toho odehrálo, to je jenom špička ledovce. Ledovce, který ukazuje, jak nekoncepční a nejasná je naše zahraniční politika.

Vzpomeňme si jenom na zmatky a konflikty týkající se evropské migrační politiky, resp. třeba otázky přijímání migračních kvót. Zatímco ministr vnitra kvóty odmítal, ministr pro lidská práva nás přesvědčoval, že máme přijmout i násobně více uprchlíků, než by nám kvóty určovaly. Když se rozhodovalo o zavedení kvót, tak ministr vnitra, který je měl obhajovat v Radě Evropské unie, a byla to věc prioritní z hlediska našeho národního zájmu, nebyl informován o tom, že náš dosavadní spojenec Polsko ustupuje od společné pozice států visegrádské skupiny, a přitom to premiér a státní tajemník pro evropské záležitosti již věděli. Dalším příkladem by mohly být nejednotné výroky ministra zahraničí Zaorálka a premiéra Sobotky třeba k politické podpoře šéfa Evropské komise Junckera. A takových příkladů nejednotných postupů a postojů v zahraniční politice bych mohl přinést celou řadu.

Nejednota stran ve věci zahraniční politiky nebo nejednota uvnitř vlády a celková nejednota ve věci zahraniční politiky vytváří zmatek a vakuum, které zaplňuje aktivně prezident, a tím narušuje Ústavou daný řád, že za zahraniční politiku je zodpovědná vláda. Bohužel akcenty zahraničněpolitických aktivit prezidenta, které nejsou korigovány dostatečně vládou, vedou ke zpochybnění našeho euroatlantického směřování a naproti tomu se tady nabízejí různé orientální a východní experimenty. To všechno má důsledek, že se stáváme nečitelnými, nepředvídatelnými spojenci, a přitom to, abychom byli čitelní a předvídatelní, je jeden z předpokladů úspěšné zahraniční politiky, jeden z předpokladů toho, abychom byli dostatečně spolehlivými partnery například v rámci Severoatlantické aliance.

A když jsem u Pražského hradu, tak musím připomenout, že Pražský hrad má být místem, kde má být podporováno hájení českých zájmů v zahraničí, ale místo toho se Hrad stal tím, čím se nemá stát, autonomním centrem zahraniční politiky a bohužel i obhajoby některých zahraničních zájmů v České republice. Toto centrum ale platí všichni daňoví poplatníci a nezmění na tom nic ani pokusy pana premiéra prezidentovi zpětně zakázat některé věci, jako třeba jeho státem placenou výpravu na konferenci pořádanou ruským oligarchou.

Já bych vám rád v této souvislosti, pane premiére, připomenul vaše vlastní slova z prohlášení čtyř ústavních činitelů, kde se říká, že osobní aktivity některých českých politiků nejsou výrazem oficiální politiky České republiky. A bohužel tato věta v té souvislosti, ve které ji tady uvádím, plně ukazuje, že to takzvané prohlášení čtyř ústavních činitelů nedává žádný smysl, nedává žádný smysl obsahově ani politicky. A i přes toto nestandardní prohlášení bylo výsledkem naší zmatené zahraniční politiky vůči Číně zrušení návštěvy ministra zemědělství Jurečky v Číně, kde měl otevřít trh českým zemědělcům, a to v době, kdy se Ministerstvo zahraničí i Ministerstvo

zemědělství pyšní podporou agrární diplomacie. Takže se ukazuje, že tou nestandardní, neobvyklou, ponižující politickou deklarací jsme reálně nezískali vůbec nic. Pouze jsme si tady vytvořili nějaký diplomatický precedens, který poslal významný signál o vychýlení a jednostrannosti naší současné zahraniční politiky vůči některým zemím, jmenovitě Číně.

Abyste mi správně rozuměli, já nechci zpochybňovat realitu ekonomického a mocenského postavení Číny v současném mezinárodním uspořádání, já zde nechci ani v náznu zpochybňovat snahu české vlády diverzifikovat český export mimo Evropu. To všechno je v pořádku. Otázka dnes ale už nestojí, zda s Čínou obchodovat a rozvíjet vztahy, ale otázka stojí, jak s Čínou rozvíjet vztahy a jak s Čínou obchodovat. K tomu, aby naše vztahy s Čínou byly pro Českou republiku přínosné a užitečné, tak kupříkladu nesmějí být privatizovány v rukou několika jednotlivců. Bohužel jsme svědky toho, že většina objemu investic do České republiky je realizována prostřednictvím smíšené Česko-čínské komory vzájemné spolupráce, kterou vede bývalý ministr obrany a podle médií poradce premiéra pro Čínu Jaroslav Tvrdík, a jsme svědky regionální expanze čínských investic, kterou například podporuje další bývalý ministr zahraničí a tentokrát poradce prezidenta Jan Kohout nejenom prostřednictvím jím založené česko-sečuánské obchodní rady.

Tato situace by nás měla vést k tomu, že bychom si měli jako Česká republika – a především je to úkol vlády – jasně definovat strategická průmyslová, technologická a bezpečnostní odvětví, která budeme před zahraničním vlivem a investicemi chránit. Vývoj vztahů s Čínou je dobrým podnětem k tomu, aby to vláda co nejrychleji udělala. Pokud neví jak, tak připomínám, že inspiraci pro nás v tomto směru může být diskuse probíhající na toto téma v Německu, které je naším nejbližším obchodním partnerem a nakonec i zemí, skrze kterou realizujeme nejvíc reexportu do Číny.

Měli bychom podnikat postupně, ale reálné kroky, které pomohou českému byznysu otevírat čínský trh tak, abychom aspoň částečně snížili deficit obchodní bilance s Čínou, odkud v současnosti dovážíme desetkrát více, než vyvážíme. A jakkoli by měly být naše vztahy s Čínou realistické a vzájemně výhodné, neměly by být pouze pragmatické a apolitické. Udržování politického dialogu, téma lidských práv, občanských svobod jako průřezové téma naší zahraniční politiky, a to bych tady chtěl připomenout, si ostatně stanovila také Sobotkova vláda jako jeden ze svých cílů. Tak pokud si to Sobotkova vláda stanovila, tak by ho měla držet, a pokud se tohoto cíle nedrží, tak by to měla veřejnosti říct a měla by tento cíl veřejně změnit.

To, co jsem tady zmínil, to je jenom příklad, nejsou to jediné zahraničněpolitické otázky, nad kterými by se vláda, ale nejenom vláda, i širší politická reprezentace v této zemi měly aspoň rámcově shodnout. Nemusím vám připomínat výsledek amerických voleb. Ale ten výsledek amerických voleb mimo jiné značí i velmi pravděpodobnou změnu v akcentech americké zahraniční politiky a změnu v mezinárodních vztazích. Každopádně to znamená pro Evropu, že se budeme muset více starat o naši bezpečnost a naši prosperitu. Zvolený prezident Trump jasně řekl, že spojenci budou muset více platit, pokud si přejí pokračování účasti Spojených států na evropské bezpečnosti, a že musí Evropané přijmout více vlastní zodpovědnosti. Já

se ptám, jak na to vláda hodlá reagovat. Jak se na to připravuje. Jak chce definovat obsah atlantické, euroatlantické vazby v budoucnosti. Odpovědi na to určitě není panem premiérem navržená společná evropská armáda. Ale ty odpovědi bude muset česká vláda poskytnout a ty odpovědi si nejprve musíme definovat tady doma, my se na nich musíme shodnout, a pak je můžeme někde prosazovat.

Dalším velkým tématem je otázka naší strategie v budoucím směřování Evropské unie. Dnes je tady na návštěvě britský ministr zahraničí Johnson. Je tu proto, aby – aspoň předpokládám – s vládou jednal o otázkách brexitu. Přitom vláda dodnes komplexně neinformovala celou politickou reprezentaci o tom, jaké jsou její strategické a obsahové priority při jednání o vystoupení Velké Británie, co od jednání očekává a hlavně, a to je to nejpodstatnější, jaký je postoj vlády k budoucímu institucionálnímu a politickému vývoji, k budoucí diskusi, té diskusi, která probíhá o tom, jak bude v budoucnosti vypadat Evropská unie. A jsou před námi v této souvislosti, a nejenom v této souvislosti, i v souvislosti s migrací a s bezpečnostními riziky, kterým Evropa čelí, jsou před námi další otázky: budoucnost schengenského prostoru, budoucnost reformy celého tzv. dublinského systému. To jsou otázky, které se dotýkají každého z nás. To jsou otázky, které se dotýkají každého občana, protože se týkají svobody pohybu občanů, možnosti podnikat, ale také práva našeho státu nezávisle a suverénně rozhodovat o tom, kdo z cizinců smí pobývat na našem území a tak dál. To jsou přece klíčové otázky a my musíme vědět, jaké v nich zastává vláda stanovisko, jaké věci prosazuje v zahraničí, jak hájí zájmy České republiky a jaké zájmy České republiky si vlastně stanovila. A na tyto otázky odpovědi nemáme.

Vážený pane premiére, čekají nás neklidné časy, to vám doufám nemusím říkat a vysvětlovat, a my na tyto neklidné časy musíme být připraveni. Musíme v této situaci maximálně využít síly a potenciálu naší země, abychom uhájili svoje národní zájmy a abychom dosáhli svých cílů v mezinárodních vztazích i v rámci Evropské unie. A to, jak zatím vypadá naše zahraniční politika, jak působí, jaké jsou její konkrétní výsledky, to spíše snižuje sílu naší vyjednávací pozice a dlouhodobě ohrožuje dobré postavení České republiky v zahraničí. Protože platí, a to je stará pravda, že jsme tak silní navenek, jak jsme doma jednotní. A pokud se lídr země nemůže při vyjednávání opřít o širší konsenzus a dlouhodobý konsenzus v zahraniční politice, tak je v zahraničí slabý a nemůže nic prosadit. To není žádná novinka, toto je základní pravidlo zahraniční politiky. Tady mohou připomenout třeba Churchillova slova: "Nemáme-li nepřátele uvnitř, nepřátelé venku nás nemohou poškodit." To všechno nám napovídá, že v těchto časech je přece potřeba mít širší národní shodu na tom, co jsou zahraničněpolitické priority a jak je budeme prosazovat v zahraničí, ale minimálně je potřeba mít tuto shodu aspoň na úrovni vlády.

Pane předsedo vlády, na závěr vás znovu vyzývám, abyste poslancům a občanům České republiky připomenul, představil priority české zahraniční politiky, vysvětlil, proč se jich v některých věcech nedržíme, vysvětlil, proč jste spoluinicioval podpis pod nestandardní, podivný, ponižující dopis čtyř nejvyšších ústavních činitelů, a stejně byste měl veřejnosti a nám všem vysvětlit, jaký smysl toto prohlášení mělo, kdo ho po vás chtěl, k čemu sloužilo, a hlavně, zda se k podobným nestandardním,

opravdu nestandardním, neobvyklým krokům v zahraniční politice chystáte i v budoucnosti.

Vážený pane premiére, je vaší osobní odpovědností, že nechcete konzultovat s opozicí strategii naší zahraniční politiky. Je vaší zodpovědností, že naše zahraniční politika je neuchopitelná a nejednotná a dlouhodobě poškozujeme naše zájmy v zahraničí. Žádám vás proto znovu, abyste svolal jednání všech relevantních politických sil, abychom se dohodli na české národní pozici a vláda ji mohla prosazovat v zahraničí. Berte tuto moji opakovanou výzvu jako vstřícný krok, jako snahu opozice podílet se na formování národního konsenzu a na posílení pozice České republiky v zahraničí.

Pane premiére, na této schůzi vám chceme dát příležitost, abyste mohl nám poslancům, nejenom opozici, i veřejnosti vysvětlit, co sledujete v zahraniční politice, co budete sledovat v příštích měsících a letech, jaké jsou vaše představy o prioritách zahraniční politiky a jak chcete hájit národní zájmy České republiky v zahraničí.

Dámy a pánové, já doufám a věřím v tomto směru ve váš zdravý rozum i politickou odpovědnost, že tentokrát to nedopadne tak jako vždycky v minulosti, že vystoupím já, po mně vystoupí pan premiér, pak ještě někdo s přednostním právem a debata skončí. Já věřím, že umožníte svým rozhodnutím schválení programu a to, aby otázky o zahraniční politice mohli klást panu premiérovi a členům vlády všichni poslanci této Poslanecké sněmovny, kteří o to mají zájem. (Potlesk v lavicích ODS.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám, pane předsedo. Každopádně ještě než přistoupíme k hlasování, tak zde mám zhruba pět poslanců s přednostním právem. Nejprve ale přečtu, že dnes s náhradní kartou číslo 26 bude hlasovat pan poslanec Vondráček. A dále se dnes omlouvá pan poslanec Mihola na celý den z pracovních důvodů, dále z důvodu nemoci pan poslanec Karel Andrlé Saylor, dále dnes od 10.45 do 12.30 z pracovních důvodů pan ministr obrany Martin Stropnický. Na dnešní den ruší omluvu pan poslanec Ivan Gabal a dále od 12 hodin do konce jednacího dne se z osobních důvodů omlouvá pan poslanec Grospič.

Dále budeme pokračovat ve vystoupeních s přednostními právy. Nyní se hlásí pan poslanec Laudát a připraví se pan premiér. Prosím, pane poslanče.

Poslanec František Laudát: Vážený pane místopředsedo, vážený pane premiére, dámy a pánové, nebudu vystupovat a pokoušet se opakovat to, co již řekl pan předseda Fiala. Samozřejmě všechno, co řekl, je pravda. My opakovaně nabízíme vstřícnou ruku k tomu, aby se diskutovalo více napříč politickým spektrem o zahraniční politice ČR. Bohužel toto přání není vyslyšeno.

V dnešním světě není žádným tajemstvím, že dramaticky narůstá napětí, index nestability, index rizika, všechny možné indexy rizika apod., které jsou sledovány, narůstají. Do tohoto stavu jste přišli zřejmě, byť je to chaotické, vidím tam linku jakési ekonomické diplomacie, a vlastně svým způsobem, ať už chtěně, nebo nechtěně, jste udělali velice ostrý řez vlastně po více než dvou desetkách let, v kterých

česká zahraniční politika byla jednoznačně definována, jednoznačně orientována na moderní světové demokracie, mám tím na mysli zejména Evropskou unii, Spojené státy, Kanadu a další a další země. Místo toho jste se vypravili na východ. K tomu jste ještě přidali a mícháte velmi nebezpečnou směs. ČR si po roce 1990, nebo po svém vzniku, získala obrovské renomé u našich spojenců, ať už to bylo v Severoatlantické alianci, tak v Evropské unii, ve Spojených státech.

Chci tady znovu, a už to říkám opakovaně, připomenout, že díky politice Václava Havla a účtě k němu jsme získali exkluzivní přístup např. ve Spojených státech jako jedna z 11 zemí k výzkumu a k nemodernějším technologiím, s výjimkou některých vojenských a privátních. Otevírají nám dveře nejvyspělejší země tzv. západní Evropy.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Omlouvám se, pane předsedo, a požádám zvlášť v levé části sálu o ztišení. Děkuji. Prosím.

Poslanec František Laudát: Děkuji, pane místopředsedo.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Paní poslankyně, požádám vás, jestli máte potřebu řešit něco s ministrem zahraničních věcí, jděte do předsálí, ať nerušíte. Prosím, pokračujte.

Poslanec František Laudát: Děkuji. Neříkám, že bychom se neměli snažit pomoci našim firmám, pomoci je podporovat nějakými garancemi v tom, aby se pokoušely hledat i nové trhy v rizikovějších zemích. Nikdo tady nebránil ani před vaším nástupem do funkce, pane premiére, a vaší vlády, abyste navazovali obchodní vztahy s Čínou, Ruskem atd. Nicméně to, co děláte, že se při tom necháte politicky vydírat a ohýbáte páteř, je obrovským rizikem směrem k zemím, s nimiž máme nejenom bytostné obranné zájmy, ale i samozřejmě vztahy partnerské.

Chci jenom říci, že výrazně dynamičtěji se rozvíjely vztahy s Čínou v době, kdy nikdo neohýbal hřbet, kdy nikdo nepeskoval ministry či vysoké ústavní činitele za to, že tady přivítali dalajlámu. Nikdo nepeskoval a nestalo se, abychom tady donekonečna museli odkládat pravdivé pojmenování genocidy Arménů jenom proto, že teď je tam ohrožena elektrárna, kterou stejně zřejmě ve finále zaplatí daňoví poplatníci, a bude je to stát 14 mld. korun. Pak to zase budou tramvaje a tak.

Kde tohle ohýbání páteře skončí? Poprosil bych, abyste skutečně řekli, kde toto ohýbání páteře skončí. Domnívám se, že je velice ilustrativní, jestliže si srovnáme vývoj obchodních vztahů některých států, např. Portugalska, Francie, Německa a dalších, např. s Čínou, když je stále tolik propíraná Čína, versus ČR. Jestliže kterákoli země na světě má pocit nebo nabude dojmu, že obchod je pro ni důležitý, tak ten obchod uskuteční. Jestliže však někde, zvláště když jsou to různé polotality či totalitní režimy, ucítí slabost na druhé straně, tak to začnou zneužívat i politicky. A ono to není sranda.

Jestliže se domníváte, že se to normálních lidí netýká, tak vám po Novém roce odvyprávím velmi otřesný příběh, který se vztahuje např. k Turecku, kam až může ingerence cizího státu dojít. Až na akademickou půdu, dámy a pánové.

Jestliže se podíváme, byla obrovská, byť se o tom nemluví po ekonomické krizi v Rusku, tak přece si vzpomínáte, jak pan prezident Zeman a další otevírali trhy v Rusku. Také nám tam propadají investice, garance, a teď je najednou veliké mlčení. Skutečně to stojí za to?

Ale v čem jste přeborníci, nebo tady vaši straničtí souputníci, to je okopávání Evropské unie, to je dokonce často až za hranou okopávání a zpochybňování obranné aliance. Já být v jejich pozici, tak už skutečně začnu zavírat otevřené dveře na své trhy, resp. ke svým nejmodernějším technologiím. Vy skutečně děláte velmi, velmi riskantní politiku.

Často se operuje např. v případě Číny tím, že tam má významné trhy a začala se tam vyrábět škodovka. No ta licence byla prodána, jestli si vzpomínám, někdy v roce 2007, v době, kdy jsme vítali dalajlámu, chovali jsme se vůči němu vstřícně a s hrdoostí. Nikoli teď.

Poprosil bych pana ministra zahraničí, zda by mohl říci o tom, zda chce v této politice po zbytek volebního období pokračovat a riskovat velmi možné důsledky toho, k čemu tato zahraniční politika, kterou tady provozujete tři roky, povede.

Domnívám se, že jestli by někdo, když už dojde k personálním změnám ve vládě, myslím si, že ministrů, kteří by se měli poroučet nebo zvážít svoje setrvání, by mělo být více. Z pohledu toho, jakou máme obchodní bilanci s Čínou, s Ruskem a s dalšími těmito zeměmi, což pro vás asi byla priorita, tak se domnívám, že byste mohl rovnou přiznat, že v tomto směru vaše ekonomická diplomacie zkrachovala.

S Čínou dramaticky narostl obchodní deficit. S Ruskem máme obchodní deficit. Tak kde jsou ty úspěchy? Kde jsou ty zvýšené vývozy? Poprvé v historii nedávno obrat se Spojenými státy je větší než s Ruskem. (Ministr Zaorálek z místa: To je špatně?) Na otázku, jestli je to špatně – ne, je to výborné. Ale já bych chtěl, aby to bylo ještě lepší. Ale o to jste se nepříčinil vy, pane ministře. Když už tady diskutujeme takto za zády. Já to vítám. Nedělejte tady šaškárny prosím. A myslím si, že skutečně jestli něco krachuje, je to celá vaše větev naší zahraniční politiky.

K samotné věci, která se odehrávala kolem návštěvy dalajlámy. Je mi velmi líto, že i strany a části stran, kterých jsem si donedávna vážil, tak dneska trafiky v Senátu pro ně budou důležitější než morálka. Myslím si, že Senát v případě, že zvolí svým předsedou pana Štěcha, tak se stane morální bažinou. Nepamatuji si po 90. roce, že by někdo tak ponížil vlastní národ jako ti, co se přihlásili k prohlášení v této věci. Jestliže někdo nevěděl, kdo je pan Štěch, tak vám nevadilo už jenom to, byť to zůstalo ve stínu skandálního vystoupení pana Vodičky na tryzně v Terezíně, vám nevadilo, co tam řekl pan Štěch, jak tam vystoupil jak politik éry minus 20 let zpátky a snad ještě něco horšího? Ve vztahu k Německu. Vám to nevadilo. Takže jestliže jste říkali, že jste byli 14 dní domluveni už předem na tom, jak se nic nebude dít, tak vy nekoukáte. A nevím, jestli tam tedy mluvil za sebe, nebo jako druhý nejvyšší ústavní

činitel v té hierarchii, jako předseda Senátu. Takže nejenom Čína. A mně už vadilo, jak se choval, jak vystoupil, s prominutím trapně, v Terezíně. Mně vadí, jak vy na jedné straně děláte politiku pokračování sankcí a hlasujete pro to, nebo nemáte s tím problém při jednáních v Evropské unii, ale zároveň pan Štěch, prezident Zeman a další říkali přesný opak. Tak co vlastně bude platit? A stojí za to – nevím, pana prezidenta asi nikdo ke kázní nepřivede, ale nejste schopni přivést aspoň svého kandidáta na pokračování předsedy Senátu? Co si potom lidé mají myslet? Ale co hlavně si mají myslet i naši spojenci? Čemu mají věřit? A může někdo říct, kdy tedy bude ta hranice, kdy bude vystupovat jako druhý nejvyšší ústavní činitel a kdy bude vystupovat jako řadový senátor?

Já se domnívám, že vaše politika, a teď mluvím o celé vládní koalici, je zmatená, neprůhledná a že v téhle bažině, kterou tady vytváříte a atrofujete, tak vám můžu říci, že do toho ještě dáváte tahy, kterými klamete veřejnost. Pro mě je velmi odporné, když jako bojovníci za lidská práva a svobodu se stavějí lidé, kteří tady a ve své politické praxi dělají přesný opak.

Já bych vás chtěl vyzvat, abyste, podobně jako to řekl pan předseda Fiala, umožnili schválení programu této schůze, aby se to neomezilo pouze na přednostní práva, protože těch věcí, které musí zahraniční politika řešit, je obrovské penzum. Je to migrační krize, jsou to vztahy s totalitami a polototalitami, jejich vliv na českou politickou scénu, je to změněná situace, nebo zřejmě ke které dojde po volbě prezidenta Spojených států, a další a další věci. Prosím, umožněte, aby se mohli poslanci vyjádřit. Několikrát jste odmítli, podobně jako u dalších dvou bodů, schválit zařazení bodu na program Sněmovny. Proto nám nezbývá nic jiného než sahat ke svolávání mimořádných schůzí. Protože jinak veřejnost ani nebude vědět, co ve skutečnosti děláte. Děkuji. (Potlesk z pravé strany sálu.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní s přednostním právem vystoupí pan premiér Sobotka a připraví se pan ministr Zaorálek. Prosím, pane premiére.

Předseda vlády ČR Bohuslav Sobotka: Děkuji. Hezké dopoledne, vážené poslankyně, vážení poslanci. Po pravdě řečeno, já jsem rád, že opozice svolala tuto schůzi. Je to namístě, abychom diskutovali o tom, jaké jsou a jaké budou priority české zahraniční politiky, je to dneska jedno z nejdůležitějších témat. Řekl bych, že zahraniční politika je dnes všudypřítomná a mnohem více se dotýká toho, co se děje tady u nás, než to bylo v minulosti. A především ty poslední tři roky, které máme za sebou, jsou z hlediska mezinárodního dění opravdu dynamické.

Pan předseda Fiala tady říkal, že míváme do neklidných časů. Já si myslím něco jiného. Já myslím, že neklidné časy už začaly, že neklidné časy už jsou tady. A ty poslední tři roky, když vám je teď velmi stručně připomenu, tak pochopíte, že to je realita. Jsme uprostřed velmi neklidných časů, je to turbulentní doba. A to, že věci se mění, tak koneckonců potvrdil i výsledek volby prezidenta ve Spojených státech.

Zažili jsme krizi eurozóny ve vztahu k Řecku, zažili jsme anexi Krymu a uzavření minských dohod, zažili jsme vyhocení migrační krize a také krutosti Islámského státu, zažili jsme brexit a také velmi ostrou prezidentskou kampaň ve Spojených státech. Byli jsme ale svědky také pokusu o vojenskú převrat v Turecku. V několika státech Evropské unie se v minulých třech letech odehrály brutální teroristické útoky, které námi všemi otráslý nepředstavitelným způsobem.

Teď nebudu spekulovat o tom, co všechno jsou příčiny těchto a dalších turbulencí nebo eskalace mezinárodního napětí. Soustředím se ve svém vystoupení na to nejdůležitější.

Nejdůležitější je, že Česká republika má transparentní zahraniční politiku. Tahle zahraniční politika z nás dělá srozumitelného partnera, a to nejenom pro naše sousedy, nejenom pro naše partnery v rámci Evropské unie, ale také pro naše spojence v rámci NATO a třeba i pro naše partnery v rámci Organizace spojených národů.

Česká vláda v uplynulém roce přijala dva zásadní dokumenty, které definují naši zahraniční politiku. Schválili jsme koncepci našeho působení v Evropské unii a schválili jsme také návrh, který předložil ministr zahraničí, koncepci naší zahraniční politiky. Tohle jsou zásady, tyto materiály jsou zásady, se kterými souhlasila celá vláda, souhlasila s nimi celá koaliční vláda. A tyto zásady jsou všem veřejně dostupné. Každý se tak může seznámit s našimi prioritami ve vztahu k Evropské unii a také ve vztahu k zahraniční politice obecně.

Chci samozřejmě ve svém vystoupení reagovat na ty otázky nebo důležitá témata, která zmínili předřečníci, jak pan předseda Fiala, tak pan předseda Laudát. Budu ale mluvit především o naplňování těchto našich priorit, toho, co jsme si řekli, že v koaliční vládě budeme prosazovat, a to, co ve skutečnosti také reálně děláme. My totiž nejenom schvalujeme koncepcce, ale konkrétními kroky v zahraniční politice směřujeme také k jejich realizaci. Jednáme jako Česká republika nadále velmi aktivně a vždy se snažíme jednat ve jménu nejlepších zájmů České republiky. To, že jednáme aktivně, a potvrdí mi to i pan ministr zahraničí, potvrzuje i fakt, že dneska tady v Poslanecké sněmovně a v Praze budeme jednat s britským ministrem zahraničí, který sem přijel, budeme jednat s íránským ministrem zahraničí, který sem přijel, budeme jednat s předsedou švédského parlamentu, který sem přijel. Je evidentní, že Česká republika i touhle malou ilustrací jenom dnešního dne tady v Praze, že Česká republika patří k zemím, které jsou aktivní a které jsou také vyhledávaným partnerem.

Prosazování našich zájmů, našich národních zájmů, které jako Česká republika máme, vyžaduje spolupráci. Sám jsem dal podnět k tomu, abychom se scházeli ve formátu ústavních činitelů, kteří jsou odpovědní za zahraniční politiku, a abychom se koordinovali. Je to formát, který tady v minulosti nebyl. Schází se prezident republiky, schází se předsedové obou komor, kteří nesou odpovědnost za diplomatické aktivity konečkonců těchto komor, schází se předseda vlády, ministr zahraničí a ministr obrany, to znamená lidé, kteří nejčastěji zastupují naši zemi navenek. V minulosti tomu tak nebylo, tato koordinace nefungovala a já jsem přesvědčený, že je dobře, že jsme tento formát zavedli a tento formát efektivně

funguje. Mimo jiné se snažíme koordinovat i zahraniční cesty tak, aby to z pohledu daňového poplatníka mělo smysl.

Souhlasím s tím, že nejednotnost zahraniční politiky nás poškozuje. Proto jsem hned na úvod zmínil fakt, že máme transparentní zahraniční politiku a že máme schváleny klíčové dokumenty, které ji rámují. Říkáme v zahraničí totéž, co říkáme tady doma. A byl bych rád, aby to platilo pro všechny, kdo naši zemi v zahraničí reprezentují.

A nyní, vážené poslankyně, vážení poslanci, k těm prioritám. Jasně jsme řekli na začátku našeho mandátu, že tato vláda je proevropská, že chce, aby Česká republika v Evropské unii vystupovala aktivně. Náš hlavní zájem, který máme a který jsme také jasně definovali, je udržet jednotnou Evropskou unii a zabránit tendencím, které by vedly k jejímu rozkladu. To není žádná teorie. Tendence, které mohou vést v konečném důsledku k rozkladu a rozpadu Evropské unie, tady reálně existují. A pokud si máme vybrat, jestli máme podporovat tendence, které nakonec povedou k tomu, že se Unie rozpadne, a to je realita, anebo jestli podpoříme ty tendence, které povedou k udržení Evropské unie, pak jsme si vybrali a jasně jsme řekli a dokazujeme to celé tři roky, že podporujeme tendence, které udrží Evropu pohromadě.

Já jsem přesvědčený o tom, že to je také náš národní zájem. Naše země je mj. definována hospodářskou prosperitou, pracovními místy. Naše země je založena na exportu. My vyrábíme zboží a služby, které v žádném případě nemůžeme prodat na malém domácím trhu, který představuje 10,5 mil. obyvatel. Naše země je závislá na tom, abychom mohli volně obchodovat s tím, co tady vyrobíme a vymyslíme. Evropa nám poskytuje příležitost volného pohybu, volného trhu a naše země na tom profituje. Jednoznačně profitujeme na tom, že můžeme naše zboží a služby nabízet v rámci velkého evropského trhu. A já chci, abychom na tom profitovali i v příštích letech.

Pokud jde o budoucnost Evropy, jsou pro nás nejdůležitější dvě priority. Za prvé, musíme na území Evropské unie zvládat zajišťovat bezpečnost. A za druhé, musíme posilovat hospodářský růst a prosperitu v našich zemích. Česká republika vedla skupinu zemí V4 a máme šanci naplňovat své priority v rámci této spolupráce. My jsme měli velkou příležitost k naplnění těchto našich cílů v čele právě Visegrádské skupiny. Předsedali jsme V4 od poloviny roku 2015 do letošního července. V našem předsednickém programu jsme se zavázali pokročit v agendách, kde nám spolupráce funguje v rámci skupiny zemí V4. V energetice, v bezpečnostní a obranné spolupráci a také v podpoře směrem k zemím západního Balkánu a jejich integraci do Evropské unie. Chtěli jsme, aby spolupráce našich zemí byla viditelnější navenek a přinášela konkrétní výsledky domů.

Chci připomenout, že to bylo právě období českého předsednictví V4, kdy se V4 nejvýrazněji připomněla svými postoji i našim lidem tady v České republice. Jsem přesvědčený o tom, že během českého předsednictví lidé tady u nás začali znovu vnímat V4 jako reálný životaschopný formát, který České republice umožňuje ovlivňovat to, co se v Evropě děje. Než začalo naše předsednictví, tak se diskutovalo,

jestli V4 má vůbec ještě smysl poté, kdy jsme vstoupili do Evropské unie. No, ukázalo se i během našeho předsednictví, že to smysl má.

Hlavním politickým tématem našeho předsednictví byla migrace. Předsedali jsme V4 v době, kdy Evropská unie zažívala zřejmě největší nápor dopadu migrační krize. A byla to právě visegrádská čtyřka – a to nikdo z vás nemůže popřít, že to byla visegrádská čtyřka, která od začátku zastávala k migrační krizi zcela jasný a realistický postoj. Za prvé, naše reakce na migrační krizi, to jsme říkali od samého začátku, musí zasahovat příčiny migrace, ne až důsledky. Za druhé, není možné, aby se uprchlíci přesouvali mezi státy EU živelně bez jakýchkoli pravidel, bez vynucování dodržování pravidel. Za třetí, není možné, aby vnější hranice Evropské unie byly bez kontroly, není možné, aby tam pravidla neplatila. A konečně za čtvrté, přerozdělování pomocí povinných kvót není řešením. Všechny tyto zásady směřují k tomu, abychom byli schopni zajistit bezpečnost v našich zemích.

Jistě víte, že tyto názory skupiny zemí V4 nebyly v Evropě přijímány pozitivně. Celá řada starších členských zemí Evropské unie V4 kritizovala. Říkaly, že nechápeme, co se děje, že nechceme být solidární, že nevidíme ty skutečné problémy. Kolem postojů, které zastávala Česká republika v čele V4, se strhla opravdu velká debata v Evropě. A já jsem přesvědčený o tom, že to byla právě V4, která vnesla do evropské diskuse svůj pohled a svoje vlastní řešení. A výsledkem této iniciativy a tlaku skupiny zemí V4 je fakt, že návrhy, se kterými jsme ostře nesouhlasili, nebyly přijaty. Nebyly schváleny permanentní kvóty. Naopak jsme se místo toho začali zabývat návrhy na účinnou pomoc v zemích původu. Začali jsme řešit posílení bezpečnostních složek v zemích, které jsou tranzitními, pokud jde o migrace. Zasadili jsme se o to, že se uzavřela balkánská migrační trasa. Jenom připomínám fakt, že to byla schůzka zemí V4, která se odehrála tady v Praze, kde byli přítomni zástupci Bulharska a Makedonie, tedy zemí, které se výrazně zasloužily o to, že se podařilo zastavit migrační tlaky na balkánské trase. A máme také dohodu s Tureckem, která snížila migrační tlak směrem k Řecku. Ačkoliv na začátku byly návrhy naše a zemí V4 kritizovány, tak nakonec jsme pro řadu našich věcí dokázali získat širší podporu v rámci celé Evropské unie.

Druhá věc, kterou bych chtěl zmínit a která zde zazněla, je otázka sankcí vůči Rusku. Česká republika v té debatě, která se týkala sankcí, hájila dva základní principy. Za prvé, není možné ignorovat fakt, že v případě Ukrajiny bylo porušeno mezinárodní právo a že byla narušena suverenita země. Obsazení Krymu a jasná ingerence Ruska do toho, co se dělo na východě Ukrajiny, narušilo suverenitu Ukrajiny. Mezinárodní společenství včetně Evropské unie na tento krok muselo jasně reagovat.

Druhý princip, který jsme ale v té debatě hájili, byl ten, že Česká republika má své vlastní národní ekonomické zájmy. A v okamžiku, kdy byla zahájena debata o sankcích proti Rusku, tak to byla Česká republika a některé další země, které hájily svůj zájem tak, aby nás ty sankce co nejméně poškodily. A já jsem přesvědčený, že se to povedlo. Podařilo se nám dohodnout na sankcích vůči Rusku. Všechny členské státy to podpořily, ale současně jako Česká republika jsme vyjednali takovou

strukturu sankcí, která co nejméně poškozuje naši reálnou ekonomiku a naše pracovní místa. Čili pokud jde o sankce vůči Rusku, dohodli jsme se s ostatními zeměmi, našli jsme rozumné řešení, ale byl to kompromis, ve kterém naštěstí byly zohledněny i naše vlastní hospodářské zájmy a naše pracovní místa tady v České republice.

Druhá věc, kterou bych chtěl zmínit vedle Evropské unie, je vztah s našimi sousedy. Já příkládám té sousedské politice velký význam. Víte, tady se často mluví o NATO, mluví se o řešení globálních problémů v Libyi, v Sýrii, mluví se o celé Evropské unii. Ale neměli bychom zapomínat na takovou normální obyčejnou věc, jako jsou dobré vztahy s našimi sousedy. A ukazuje se, a ukázala to i migrační krize, že mít dobré vztahy se sousedy se vyplácí. Vyplácí se to nejenom ekonomicky, ale v době, kdy se zvyšuje napětí, kdy jsou tady problémy, tak je důležité, abychom byli obklopeni státy, se kterými máme solidní, korektní a přátelské vztahy. Kde se nepřekvapujeme. Kde se nešokujeme. Kde nejsou tady tlaky na to, aby se vytvářelo napětí mezi našimi zeměmi. Já jsem velice rád, že když se podíváte kolem nás – podíváte se na Polsko, pokračujeme ve společných zasedáních vlád. Podíváte se na Slovensko – společně zasedání vlád, nejlepší vztahy, které jsme měli v historii, udržujeme. Udržujeme a Slováci jsou naši nejbližší partneři. Velmi často se koordinujeme z hlediska postojů v Evropské unii. S Německem, a k tomu se ještě dostanu, jsme navázali strategické partnerství. Ale výrazně jsme posunuli vztahy se Saskem, s Bavorskem. Tyhle země jsou pro nás důležitým obchodním partnerem. A s Rakouskem. Dohodli jsme se s Rakouskem na slavkovském formátu, na setkávání premiérů Česka, Slovenska, Rakouska tak, abychom diskutovali o prioritách sousedských vztahů. A zlepšila se výrazně komunikace mezi českou a rakouskou vládou.

Myslím, že to je druhý důležitý výsledek. Jsme respektovaný partner v rámci Evropské unie a jsme schopni prosadit svůj názor. To jsem tady jasně doložil na migrační krizi a jasně jsem to doložil na debatě o sankcích proti Rusku. To je jedna důležitá věc. Ale druhá důležitá věc, máme vynikající vztahy se všemi našimi sousedy v tomto regionu, kde žijeme, kde pracujeme, kde naši lidé podnikají. A nejsou tady žádné konflikty, které bychom měli s kterýmkoli sousedním státem České republiky. To si myslím, že je velmi důležité.

Speciálně bych rád zmínil Německo. Německo je náš hlavní obchodní partner, je to jedna z našich sousedních zemí. Jsem rád, že přesto, že jsme se neshodli, pokud jde o téma řešení migrační krize, tak lze vzájemně česko-německé vztahy považovat za skutečně nejlepší v historii. Máme těsné vztahy v hospodářských otázkách, řešíme praktické věci, které se týkají dopravního propojení. Naše země jsou si strukturálně v mnohém podobné a náš hospodářský model stojí na průmyslu, velkou tradici má strojírenství a myslím si, že je tady obrovský potenciál pro dobrou spolupráci, pokud jde třeba o inovaci české ekonomiky. Formálně jsme se až do nástupu naší vlády řídili v našich vztazích s Němci deklarací, která byla přijata ještě v roce 1997. A jsem rád, že jsme se dohodli s Německem, a podepsali to ministři zahraničí České republiky a Německa, že zahájíme strategický dialog, kde se budeme soustředit na rozvíjení partnerství. Mluvíme velmi intenzivně spolu o takových praktických věcech, jako je duální vzdělávání, spolupráce ve vědě a výzkumu. Patří sem jednoznačně dopravní

infrastruktura, zlepšení dálničního a železničního spojení mezi našimi zeměmi. Opět nic abstraktního, nic globálního, vzdáleného realitě, ale věci, které naše firmy a naši lidé jednoznačně potřebují. Jednáme o vysokorychlostních železnicích do Mnichova a do Drážďan. Jak už jsem řekl, česko-německé vztahy se výrazně posunuly za poslední tři roky. Koneckonců to potvrdily a potvrzují i vzájemné návštěvy na vysoké politické úrovni.

Když tady zmiňují Německo, tak chci zmínit také Francii. Chci oznámit, že pokračujeme ve vyjednávání podobného strategického partnerství, jaké máme s Německem, také s Francií. Snažíme se, abychom posílili spolupráci, protože i Francie patří mezi významné hospodářské partnery a investory v naší zemi. A jsme přesvědčeni, že zejména poté, kdy došlo k brexitu, tak právě komunikace s Francií a s Německem je pro nás důležitá. Je to důležitá součást naší strategie držet Evropu pohromadě. V4 je naše klíčová platforma, skrze V4 prosazujeme naše národní zájmy i v Evropské unii, ale současně nechceme, aby V4 byla v Evropě osamocena. Aby byla nějakým způsobem izolována. Potřebujeme udržet dialog mezi V4 a ostatními státy Unie. Proto jako Češi se snažíme komunikovat s Němci a snažíme se intenzivně komunikovat také s Francií.

Poslední poznámka, která se týká Evropské unie a budoucnosti, která je před námi. My jsme podpořili Slovensko, podpořili jsme ho v zahájení debaty o budoucím směřování Evropské unie. Máme tady situaci, kdy Velká Británie hledá složitě cestu, jak opustit Evropskou unii. Myslím si, že je důležité, aby se teď v Evropě dostali ke slovu zastánci silné Evropské unie, která bude schopna se udržet a spolupracovat. Samozřejmě že i ve vztahu k brexitu musíme myslet na české zájmy. A já jsem přesvědčen o tom, že ve vztahu k brexitu je naším zájmem udržet si přístup na britský trh, ale je také naším zájmem zajistit práva našim zaměstnancům a našim lidem, kteří pracují a studují ve Velké Británii. Tohle musí být naše priorita. Postarat se o naše lidi. O ty, kteří s Británií podnikají, ale postarat se také o naše studenty, zaměstnance, kteří tam dneska pracují. A já nechci, aby tito lidé byli jakýmkoli způsobem diskriminováni. Nechci, aby byli předmětem jakýchkoli útoků, které se bohužel po brexitu ve Velké Británii rozmnožily. Zatím jednání s Brity neběží. Evropa se dohodla, že nebudeme individuálně vyjednávat s Británií, budeme jednat jako celek a jednání budou zahájena v okamžiku, kdy Velká Británie oznámí EU, že vystupuje. Ta chvíle ještě nenastala. Takže nebudeme vyjednávat individuálně, ale připravujeme naši národní pozici, kterou budeme chtít prosadit do pozice celé Evropské rady, až nám to Británie oznámí.

Jsem přesvědčen o tom, a tím bych uzavřel téma vztahů k Evropské unii, že pro nás Evropa je důležitým štítem proti dopadům globálních změn. Dnes se diskutuje, a je to zajímavé, že o dopadech globálních změn se dneska diskutuje zejména v souvislosti s výsledky voleb prezidenta Spojených států. Ale globální změny dopadají také na Evropu. Bavíme se třeba o otázce konkurenceschopnosti ocelářství v České republice. Co budeme dělat proti levným dovozům oceli do Evropy? Bavíme se o delokalizaci průmyslu. O snaze přenášet pracovní místa do zemí, které nemají sociální a ekologické standardy. Jsem přesvědčen, že právě EU, její obchodní politika, její společný postup může být užitečným štítem pro naši zemi a další

evropské státy proti negativním dopadům globálních změn, ke kterým bohužel dneska ve světě dochází.

Vážené poslankyně a vážení poslanci, v úvodu jsem zmiňoval velké turbulence na mezinárodní scéně. Zmiňoval jsem válečné konflikty, zmiňoval jsem zhoršení bezpečnostní situace v nejbližším okolí Evropy. Jsem přesvědčený o tom, že z hlediska bezpečnosti není žádná alternativa k Severoatlantické alianci jako garantovi naší bezpečnosti. Není žádná alternativa. To nic nemění na tom, že jako Evropská unie máme hledat cesty, jak být akceschopný partner v rámci NATO. A poprosil bych, vážené poslankyně, vážení poslanci, nezapomeňte na to, co už naše vláda udělala. Nezapomeňte na to, co vy sami jste tady v tomto Parlamentu schválili, když jsme předložili rozpočet na rok 2015, když jsme předložili rozpočet na rok 2016 a co budete schvalovat v rozpočtu na příští rok. My skutečně nemusíme čekat na Donalda Trumpa, aby nám řekl, že máme zvyšovat obranné výdaje. Naše vláda už před třemi lety, v okamžiku, kdy se sestavila vládní koalice, kdy došlo ke krizi na Ukrajině, tak jsme změnili bezpečnostní politiku státu. Přijali jsme nové bezpečnostní dokumenty a začali jsme reálně zvyšovat výdaje na obranu. To tady předtím nebylo. Nemusíme čekat skutečně, aby nám Donald Trump řekl, že se máme o svoji obranu postarat. My jsme se o ni začali starat okamžitě po nástupu této vlády právě s tím, jak se zhoršila bezpečnostní situace v okolí Evropské unie. Každý rok rostou výdaje na obranu a já jsem přesvědčen, že by měly růst i v následujících letech tak, abychom se přiblížili cíli, který koalice stanovila. Obranné výdaje budou 1,4 % HDP nejlépe v roce 2020. Žádný černý pasažér. Musíme brát naše závazky, které máme v NATO, vážně. Musíme brát naši obranyschopnost vážně. K čemu je nám armáda a k čemu nám byla armáda, která neměla obsazeno 40 % tabulkových míst? Taková armáda absolutně nebyla bojeschopná. K čemu nám byla armáda, která neměla elementární zásoby munice pro případ, že by došlo k bojovému nasazení?

Když jsem přišel do funkce předsedy vlády, tak sem přijel tehdejší generální tajemník Severoatlantické aliance a bod po bodu mi popsal, kde Česká republika neplní své závazky v rámci NATO. A to nebylo loni. To bylo na začátku našeho mandátu. To, co jsme zdědili po předcházejících vládách. Dneska je to jinak! Situace se výrazně změnila.

Pokud jde o volby ve Spojených státech, nevidím žádný důvod, proč by výsledky amerických prezidentských voleb měly vést ke zhoršení vztahů České republiky a Spojených států. Považoval bych za krajně nešťastné, kdyby došlo k posílení tendence izolace Spojených států, zejména v bezpečnostní, ale také hospodářské oblasti. Jak jsem už řekl i veřejně, doufám, že se nově zvolenému prezidentu Trumpovi podaří uklidnit rozjitřenou situaci v americké společnosti. Naše země má zájem na tom, aby mezi Evropou a Spojenými státy panovalo co nejlepší obchodní klima. Naše země má zájem na tom, aby Spojené státy i nadále garantovaly své závazky, které přijaly jako člen Severoatlantické aliance.

Vážené poslankyně, vážení poslanci, černobílé dělení světa na tábory podle mého názoru neplatí. To není žádné ustupování z nějakých našich hodnot. Hodnotami jsme a zůstáváme v Evropě. Hodnotami jsme a zůstáváme v Severoatlantické alianci. Ale

jsem rovněž přesvědčen o tom, že nemůžeme ignorovat ekonomickou realitu. Žijeme v globalizovaném světě. Všechny státy jsou pod tlakem změn, o kterých jsem mluvil před chvílí. Samozřejmě tady máme rámec mezinárodního práva a musíme vyžadovat jeho respektování. Máme tady rámec Organizace spojených národů. Ale nic z toho za nás nevyřeší otázku, jak udržet v globálním světě naši pozici, jak udržet naši konkurenceschopnost, jak udržet naši prosperitu a naše pracovní místa. Nejhlupejší reakcí na problémy, které globalizace přináší, a důkazem naprosté bezradnosti je právě snaha nějakým způsobem se od světa odříznout a nějakým způsobem se od světa izolovat. Ale myslím si, že takovéto zavírání očí ještě nikomu nepomohlo.

V minulých týdnech se rozpoutala intenzivní debata o našich vztazích s Čínou. Já bych teď rád odcitoval na začátek svého vyjádření k česko-čínským vztahům výňatek z koncepce zahraniční politiky, kterou naše koaliční vláda schválila v červenci roku 2015. Tam se říká: "Čína představuje jednu z největších světových ekonomik a důležitého aktéra při řešení problémů globálního významu. Česká republika bude ve vztahu k Číně usilovat o pravidelný politický dialog, který umožní rozvíjet spolupráci v celé řadě oblastí včetně ekonomiky, zdravotnictví, ochrany životního prostředí, vědy a výzkumu, kultury a lidských práv. Hlavní rámec pro dialog s Čínou představuje vedle bilaterálních vztahů strategické partnerství mezi Evropskou unií a Čínou." Jinými slovy, v naší koncepci je jasně stanoveno, že Čína je pro nás důležitý ekonomický a politický partner. Je to koncepce, kterou schválila celá vláda. Proto se od počátku soustředíme na nastavení nové úrovně vzájemných vztahů. Naší prioritou a doháněním deficitu z minula je navyšování vzájemné obchodní bilance. Už tady bylo řečeno, že ve vzájemné obchodní bilanci je Česká republika významně pasivní. To je stav, který jsme zdědili z minulosti. Jsem rád, že mezi léty 2013 a 2015 došlo k nárůstu našeho exportu do Číny o 8 miliard korun. To znamená, za toto období se náš export do Číny zvýšil o 20 procent. To vůbec není malé a vůbec to ani není samozřejmě číslo. Roste každý rok. Roste i objem investic v České republice.

Když naše vláda nastupovala, tak jsme neměli žádné přímé letecké spojení s Čínou. Dneska máme tři přímé letecké linky. A důkazem toho, že se podpora vzájemných vztahů daří a že to má reálné ekonomické přínosy, je také fakt, že do České republiky letos pravděpodobně dorazí skoro 400 tisíc turistů z Číny. Od roku 2013 se počet čínských turistů zdvojnásobil, jejich příliv do České republiky. Takže je evidentní, že rozmrazení vztahů s Čínou, pragmatické zlepšení vztahů s Čínou otevřelo nové obchodní možnosti, a to nejenom těm, kdo se snaží do Číny vyvážet svoje zboží a služby, ale otevřelo to také možnosti v domácím turistickém ruchu, v českém lázeňství, v českém zdravotnictví. Tohle všechno je prostor, který vláda pro naše lidi, pro naše podnikatele otevřela. A bez toho, aniž bychom změnili vztahy k Číně, bez toho, abychom je na politické úrovni rozmrazili, tak by nic z tohoto nebylo. Nic z tohoto by se nestalo realitou.

A poprosil bych v té debatě s Čínou skutečně o chladný rozum. Mám někdy pocit, že ta debata se dostává za hranici racionality a dostává se na půdu hysterie. Zachovejme si prosím chladný rozum a podívejme se na to, jaké ekonomické vztahy s Čínou má Německo. Jaké vztahy s ní má Francie, Velká Británie, Holandsko.

Všechny tyhle země už roky s Čínou aktivně obchodují. My dneska jenom doháníme zpoždění, které jsme měli za těmito státy.

Pro nás je podpora exportu skutečně velmi důležitá věc. Byl bych nerad, aby to bylo zmiňováno jako nějaká popelka zahraniční politiky nebo něco, co je tady jako jakýsi přívěšek. Ne, je to jeden z klíčových cílů naší zahraniční politiky – vytvořit předpoklady pro to, abychom jako země byli úspěšnější, abychom jako země byli schopni prosperovat.

Bohužel v oblasti podpory exportu, a já jsem se nevracel příliš do minulosti a ani bych to nedělal, ale musím říci, že mě velmi zarazilo vystoupení pana předsedy Laudáta teď, předtím, než jsem začal mluvit, protože on zmiňoval případ Adularya jako něco, co je snad problémem naší proexportní politiky, nebo něco, co je snad problémem naší zahraniční politiky. Chci jenom připomenout, že úvěr České exportní banky na výstavbu elektrárny v Turecku v Adularyi, kterou realizovala jedna ze společností skupiny Vítkovice, byl schválen v roce 2010 a v roce 2011. Tehdy byl poskytnut tento úvěr. Zeptejte se sami, kdo v té době tady vládl. Čili prosím, nemluvte tady o Adularyi. Za to nese odpovědnost vedení exportní banky, které dosadila pravicová vláda, a nesou za to odpovědnost ti, kdo seděli za pravicové vlády v dozorčí radě České exportní banky.

Bohužel, to musím říct bohužel, naše proexportní politika je zatížena obrovským množstvím případů, které pocházejí z úplně stejného období, ze stejného období jako Adularya, a které mohou způsobit velké ztráty. Připomínám jenom kauzu Slovakia Steel – poskytnuto v roce 2008. Kauza Krasavino – poskytnuto v roce 2007. Kauza Rjazaň – poskytnuto 2010. Všechno to bude mít dohromady mnohamiliardové dopady do ztrát České exportní banky. To opravdu nebylo šťastné období z hlediska našeho exportu. My to teď musíme řešit a musíme to platit na vrub jiných výdajů státního rozpočtu.

Vrátím se ale k proexportní politice. My jsme zefektivnili systém organizace podnikatelských misí. V okamžiku, kdy jedeme do země, kde to má smysl, organizujeme podnikatelské mise. Když dělám já jako předseda jakékoli zahraniční cesty, snažím se vždycky s sebou vzít naše podnikatele a snažíme se jim připravit dobrý program. Myslím, že je důležité, aby tohle byla samozřejmost.

Přestala válka mezi Ministerstvem průmyslu a Ministerstvem zahraničí. Pokud jde o podporu exportu, je tady jasná koncepce, je tady jasná spolupráce. A má to svoje výsledky. A prosím opět, pokud chcete kritizovat proexportní politiku vlády, běžte se zeptat na obchodní a hospodářskou komoru, běžte se zeptat na Svaz průmyslu a dopravy, ať vám řeknou svůj názor na to, jestli s nimi vláda spolupracuje, nebo nespolečně pracuje, pokud jde o proexportní politiku. Poslechněte si, co říkají sami podnikatelé, jakým způsobem se jim snažíme pomáhat a vytvářet podmínky pro to, aby byli oni úspěšnější. A to samé platí pro investice, pro investice tady v České republice.

Chci zmínit, abych nemluvil jenom o Číně, chci zmínit také Korejskou republiku. Koneckonců ministr zahraničí se právě z Korejské republiky vrátil. Je to Korea, která

je našim významným partnerem v Asii. Je to Korea, odkud přišly za naší vlády – a dohodla to naše vláda a připravila pro to podmínky – dvě významné investice: staví se firma Nexen v Ústeckém kraji a firma Hyundai Mobis staví novou továrnu v Moravskoslezském kraji. Je to důsledek naší ekonomické diplomacie. Otevřeli jsme pobočku CzechInvestu v Soulu a snažíme se, abychom měli s Koreou velmi korektní, velmi intenzivní vztahy v celé řadě oblastí. Koneckonců s korejskou prezidentkou jsme se dohodli na strategické spolupráci právě s Korejskou republikou. I ten vztah s Koreou. Čili není to jenom Čína, je to také Korea a další důležité trhy, kde se snažíme proniknout, ale odkud také chceme získat investice.

Vážené poslankyně, vážení poslanci, pokusil jsem se shrnout svůj pohled na naplňování priorit české zahraniční politiky především v evropském kontextu, ale také v hospodářských souvislostech. Jsem přesvědčen o tom, že pan ministr zahraničí, který bude vystupovat teď po mně, nepochybně mé vystoupení ještě v mnohém doplní. Chtěl bych skutečně vám všem, kdo se zajímáte o zahraniční politiku, doporučit koncepční dokumenty, které naše vláda schválila, které jasně definují mantinely toho, co děláme, co děláme pro naši zemi, aby naše země byla respektovaným, váženým a silným partnerem. Co děláme pro naše občany, aby naši občané měli pracovní místa, a co děláme pro naše firmy, aby naše firmy mohly vyvážet své zboží a služby a byly jim kladeny co nejmenší překážky. Jsem přesvědčen o tom, že naše zahraniční politika přispívá k tomu, že se naši zemi daří, přispívá k tomu, že naše země je bezpečná, že máme přátele, máme spojení a jsme schopni prosazovat své národní zájmy. Děkuji. (Potlesk poslanců ČSSD.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, pane premiére. Přečtu omluvu. Dnes od 10 hodin ze zdravotních důvodů se omlouvá paní poslankyně Kovářová.

A dále s přednostním právem vystoupí pan ministr Zaorálek a připraví se pan místopředseda Filip. Prosím.

Ministr zahraničních věcí ČR Lubomír Zaorálek: Dobré ráno, dámy a pánové. Pan premiér ne, ale řečníci před ním mně skutečně rozpěnili krev, tak jsem si říkal, ne musím být diplomatický.

Já bych rád řekl prvně jednu větu. Česká republika je mezinárodně uznávaný aktivní hráč v současné politice. Ono už to tady zaznělo. Já jsem se teď v noci vrátil z Jižní Koreje a se svým protějškem jsem tam mluvil asi pětkrát, naposledy teď několik hodin. Výsledkem jsou velmi zásadní projekty, a nejenom v ekonomické oblasti. Korea je náš velice významný strategický partner v tom prostoru a ty cesty jsou dneska pravidelné, je to normální pracovní... Dokonce i v době, kdy tam je vnitřní turbulence, tak máme o čem se bavit. To je velmi silný vztah.

Já bych tady rád mluvil dlouho, jenomže mě čeká za chvíli na Ministerstvu zahraničí pan Zaríf, ministr zahraničí Íránu, který mi oplácí návštěvu nedávno v Teheránu. ČR má šanci Íránu nabídnout své transformační zkušenosti, o které jsme

byli požádáni právě s ohledem na to, že jsme země, která prošla ze socialismu do nového systému, a je veliký zájem něco vědět o naší privatizaci, o způsobu, jak jsme postupovali. Takže tady také máme o čem mluvit. Zároveň přijede Boris Johnson, se kterým jsem se domluvil, že navštíví Prahu vlastně teď poprvé. Frank-Walter Steinmeier se v neděli chce se mnou sejít, německý ministr Frank-Walter Steinmeier. Tady jsem slyšel, že jsme snad v rozkladu. Mě vadí taková ta zvláštní malomyslnost v tom, že vždyť vlastně my jsme snad v rozkladu, ta zahraniční politika, nebo že snad nemáme koncepci. Kdybych měl více času, tak vám budu důkladně vykládat, jak jsme pracovali, a zmíním se o tom aspoň, na koncepci české zahraniční politiky, a jak ji chápu, a jsem přesvědčen, že opravdu postupujeme koncepčně. Víc než možná kdykoliv jindy v této zemi.

Takže já odmítám především tyto výroky a hlavně odmítám to, že potřebujeme nějaká velká gesta na to, abychom změnili něco, co údajně je nesrozumitelné. Já jsem nedávno jel v autě v noci a slyším najednou z BBC, kde se říká: Washington Post zveřejnil poděkování Spojených států České republice za to, že uvolnila a zachránila novináře v Sýrii. Nevím, jestli jste to zaregistrovali, nebylo to v našich zprávách a nevím ani proč. Docela dobře se mi to poslouchalo. Poděkování Američanů České republice. Tady ve Sněmovně dneska budeme diskutovat – já jsem dostal tady iniciativu – zrušme ambasádu v Damašku, protože tím údajně legitimizujeme režim, který je diskreditovaný. Ano, to je pravda. Oficiálně jsem to obdržel dokonce v dopise. Bylo to v médiích. Byl to pan poslanec Gabal, který mě k tomu takto vyzývá. Takže vám říkám, to jsou taková gesta, která se chtějí.

Upřímně řečeno, já vůbec nerozumím té politizaci přijetí pana 14. dalajlámy, úplně zbytečné politizaci, která se takovýmto způsobem dneska nikde neděje, protože nezlobte se, ale jeho svatost 14. dalajláma o žádnou politizaci nestojí. On vlastně vůbec nestojí o to, aby byl někde politicky přijímán. To si dovolím tvrdit, že vím naprosto jistě, protože znám jeho názory. A je to samozřejmě chyba vládní koalice, tohle uznávám, to se stalo nám, to není vina opozice a byla to chyba. A já jsem se za to styděl, protože jsem měl pocit, že nedržíme úplně elementární pravidla, která jsou součástí toho, když chcete s někým mluvit a chcete, aby byl partner. A proto jsem chtěl souhlasit s tím, abychom dali najevo, že držíme to, co jsme si domluvili, protože v zahraniční politice držet to, co se dohodlo, je zásadní všude na světě. A já jsem si vždycky říkal, když jsem měl možnost začít dělat tuhle práci, že nebudu opakovat chyby minulosti, protože vím dobře, že tohle se v ČR opakovaně stávalo. Nejsem tady od toho, abych rekrminoval a vrátil se k tomu, ale nám se podařilo v minulých 15–20 letech zhoršit vztahy, a ne se vzdálenými zeměmi, dokonce se sousedy, docela zásadně zhoršit vztahy prostě proto, že jsme nedrželi slovo.

A to není servilita, přátelé! Pro mě to absolutně není servilita. Já nemám potřebu být servilní. Na mě kdyby někdo zatlačil nebo mi říkal, že musím něco dělat, tak já jsem taková povaha, že bych se vztekl. Mně se to dokonce i v minulosti stávalo, když jsem ještě nebyl v této funkci, když za mnou přišel představitel nějaké mocnosti a položil přede mě a říkal, budete dělat a), b), c), d), tak jsem s ním skoro vyrazil dveře. Já nejsem dneska v pozici někoho, kdo musí přijímat něčí příkazy nebo se před někým hrbit. A kdyby to bylo hrbení, tak na to nejdu. Kdyby mě někdo opravdu

tlačil, tak na to nejdu. A já rozumím těm, kteří v této zemi nemají chuť se hrbit. Jenom by bylo dobré rozeznat, kdo se hrbí a kdo ne a co je hrbení a co je jenom to, že říkáte, tohle se nám, přátelé, nepovedlo, protože vypadáme, jako bychom toho druhého chtěli pokořit naprosto nesrozumitelným způsobem. Z toho jsem měl špatný pocit. Ne proto, že bych se před někým třásl, Ježíši Kriste, co se stane?! Mně vadila jiná věc – jak se někomu podívám do očí. Vždyť to nedávalo smysl. To mi někdo řekne: Vy jste se zbláznili? Nebo proč to děláte? To znamená, že na všechno kašlete?

Tady není čas na dlouhou debatu o historii Číny a o její frustraci vůči Západu. Vždycky mám chuť o tom začít mluvit, protože to skutečně není pěkná historie, to, jak se chovalo těch osm imperiálních mocností v Číně před sto lety, to je děsivá historie! Pokořující, ponižující. V těch Číňanech to je, to tam zažijete. Já vždycky říkám, když jsem tam dělal rozhovor pro čínskou televizi, tak první otázky, které jsem dostal, byly na politiku dělových člunů a na to, co se dělo před 100–150 lety, a že tam možná byli také čeští vojáci tehdy, kteří si uloupávali zlato v Pekingu. Jako součást rakouské armády samozřejmě. Je to pro vás kuriózní, ale je to tak. Číňané to prostě cítí jako pokoření. Oni od Západu nic dobrého nečekají. A přece dobře víte, že v Číně, kdo usiluje o separaci země, je nepřítel. Takhle je to tam prostě staletí. Nemusíme to akceptovat, můžeme si o tom myslet něco jiného, ale měli bychom to respektovat, protože je to prostě názor někoho, se kterým podle mě je důležité dokázat vést rozhovory.

Já tady souhlasím s tím, co řekl pan předseda Fiala, když řekl, že nestačí pragmatické vztahy s Čínou. To s ním absolutně souhlasím. Nestačí pragmatické vztahy, my skutečně potřebujeme politické vztahy. To je absolutní pravda. A já jsem od začátku, když si najdete, co jsem říkal na počátku těch vztahů, říkal, že já vlastně nemám nějaká přehnaná očekávání v ekonomické oblasti. Mně jde nesmírně o dialog. A byl jsem dokonce skeptický k tomu, že jsme schopni v krátké době něčeho dosáhnout, protože jsem věděl, jak asijský partner obecně je poměrně dlouhodobý.

Nezlobte se, ale dneska si dovolím tvrdit, že když už se máme bavit na chvíli o ekonomické oblasti vztahu v Čínou, tak to není tak úplně pravda, když tady jenom tak zazní, podívejte se, export klesl v tomto roce. To není pravda. To je jenom jedno číslo. Celkově mně připadá, že nástup je impozantní. Víte, že během tak krátké doby dát tři letecké linky, a já dneska mám informace, že budou zřízeny další tři linky, což je jenom vlastně důkaz pohybu, který je.

Jednání, která se vedou. A přece všichni víte, že pokud jde o miliardové investice, tak to jsou věci, které se připravují dlouhodobě. Tam pár měsíců, půlrok není žádná míra. A je velmi těžké teď podávat zprávu o něčem, co probíhá a kde mohu jenom tušit obrysy toho, co je dneska ve hře. Ale je pravda, že to, co je v těchto obrysech, v těch jednáních, to jsou poměrně značné prostředky a značné investice. A nebude to znamenat, že budeme pod vlivem Číny, ani to nebude znamenat, že budeme vazalem, přátelé. Vždyť se podívejte, jaké masivní investice má dneska Čína v řadě jiných zemí, včetně Německa apod. I když leckde jinde si stěžují, že ty investice nejsou stále tak velké, jak se čekalo. Ta logika je prostě v tom, že Čína má finanční prostředky a že hledá trhy, na kterých by je mohla uplatnit.

A Česká republika je pro ně velice zajímavý partner. Víte proč? Protože to, kde Čína kulhá, je ta vývojová oblast. A v Česku má v tomhle partnery. To znamená, to, co je nejzajímavější oblast té spolupráce, je to spojení v oblasti vývoje. Tady prostě vznikají zajímavá jednání a zajímavé projekty, které, jsem přesvědčen, budou a mohou být oboustranně výhodné. Takže dělat bilanci je v této chvíli předčasné. Ale já si myslím, že stálo za to říci Číňanům – jsme korektní partner, předvídatelný, protože jim na tom záleží.

Já se prostě bojím těch gest. Gest, která tady vyvolávají velkou pozornost, velkou popularitu. Já si dovolím, ještě než začnu, tak vám řeknu. Narazil jsem na slova Ferdinanda Peroutky... (Smích v sále.)

Já vím, jaká je to výzva citovat z Ferdinanda Peroutky v této zemi. Proto to tedy řeknu úplně přesně. Je to stať z roku 1937 o pozoruhodném rozdílu mezi politikou a literaturou. Nečetl jsem to v původním vydání, přiznám se. Už tady začíná problém. Četl jsem to v reedici z roku 1991 ve sborníku O věcech obecných, Státní pedagogické nakladatelství v Praze. Strana je to 211 až 218. Mně připadá tady tahle myšlenka Peroutkova zajímavá i z hlediska zahraniční politiky.

Peroutka tam říká: "Prvním a rozhodujícím znakem politické činnosti je něco vykonat, a ne si jenom něco myslit nebo prohlašovat. Pokud chceme v politice něco vykonat, musíme se pustit do poměrně trpělivé, pomalé, střízlivé a často šedivě vyhlížející práce. Nelze se opírat o vášnivá zvolání či ojedinelé činy, které by měly všechny jednou pro vždy spasit," říká Peroutka. "Těžší než planě moralizovat je najít nějakou účinnou metodu, díky níž něco skutečně vykonáme." A Peroutka říká, že tohle hledání se neobejde bez umírněnosti, i když je třeba počítat s tím, že snáze dojdou potlesku radikální líbivá gesta. On tady mám takovou pěknou větu, kterou si ještě dovolím ocitovat. "Kdo bojuje proti výstřelkům svobody, bojuje pro zachování svobody. I když to fanatickým stoupencům takzvané svobody nebude pochopeno." To je to, co jsem tady chtěl říci.

Tady máme plno dneska –

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Pane ministře, já vás na chvíli přeruším. Víím, že to je vynikající projev, ale já bych rád přivítal na galerii vašeho kolegu z pohledu vašeho zařazení ve vládě České republiky. Přišel nás navštívit ministr zahraničních věcí Íránské islámské republiky Mohammad Džavad Zaríf. Vítáme ho tady mezi námi. (Poslanci vstali a tleskají.)

Pane ministře, můžete pokračovat.

Ministr zahraničních věcí ČR Lubomír Zaorálek: Já se jenom omlouvám a ujišťuji pana ministra, že se budu snažit skončit včas, abychom včas začali rozhovory. (Se smíchem.)

Protože dneska mi připadá často, že připomenout si tato Peroutkova slova se vyplatí, protože žijeme v takových docela bouřlivě hysterických časech. A my

býváme často kritizováni právě za to, že neděláme nějaké okázalejší gesta, taková dramatictější, v zahraniční politice.

Včera jsem někde četl, že bych se měl stát jestřábem. Že je na to výborná chvíle. Četl jsem, že teď, když takto dopadly volby v Americe, tak teď je příležitost, aby se Ministerstvo zahraničí stalo jestřábem a uhodilo na Rusko, protože Spojené státy mění svou pozici. To jsou takové dalekosáhlé úvahy, podle mě ne moc přesné. Jinde si zase přečtu, že naopak se příliš bojím a že bych měl být daleko výraznější. Mě tohle nějak moc nepřekvapuje, protože když jsem začal, tak v Bruselu jeden ministr zahraničí mi říkal, kolega, myslím, že to byl Holanďan, jak jsem nastoupil: Teď si zvykni na to, budeš fackovaný zleva, zprava. A to neskončí. Já jsem si říkal ne, to není možné. Já to přeci vysvětlím. Přece v Parlamentu umím to lidem podat a uvěřit mi. No, mylil jsem se. Zjistil jsem, že to fackování zleva, zprava je skutečně ten klasický chleba, který čeká někoho, kdo dělá dnes zahraniční politiku. Ani se kvůli tomu nezlobím. Jenom právě z toho jsem začal uvažovat o tom, jak v takovémto prostředí nepropadnout tomu, ani jednomu extrému, ale snažit se skutečně vytvářet nějaký jednotný společný postup, na kterém se člověk je schopen s většinou dohodnout.

Protože ty dramatické výzvy, dramatické výzvy, jaké mají výsledky? Všiml jsem, tady byla dramatická výzva k týdnu neklidu. To je typické, to gesto! Týden neklidu, byl vyhlášen, co jsem si stihl všimnout. Ten týden neklidu... Ono to našlo úrodnou půdu, ale ve Spojených státech. Tam to vedlo skutečně ke vzpouře, dá se říct. To znamená, tam takové gesto dopadlo úspěšně, protože tam bylo... Nicméně pochopil jsem to tak, že ve Spojených státech ten týden neklidu a volby, které tam proběhly, vedly právě k tomu, že lidé řekli: Dosti těch mluvících hlav. Dost už těch mediálních hlav. Dosti těch, kteří nám říkali, co si máme myslet a co máme cítit.

Už tady pan premiér promluvil o volbách ve Spojených státech. Přiznám se, že pro mě takovým významným momentem byl nešťastný výrok, který utekl z úst paní Hillary Clinton, když řekla, že velká část voličů pana Trumpa jsou ubožáci. To mně připadá, že je trochu klíč k těm volbám. Protože podle mě pro politiku i v zahraniční politice je strašně nebezpečné, pokud si začnete myslet, že máte nějaký patent. A že ti ostatní jsou ubožáci, kteří ničemu nerozumí. A pak není divu, že Donald Trump se stal mluvčím právě těch ubožáků, těch lůzrů. Těch, kteří nejsou vítězi globalizace. A je to docela kuriózní, co máme dnes ve Spojených státech. Republikánská strana se stává dnes mluvčím outsiderů! To je něco naprosto nového, co jsme neměli, a uvidíme, jak se s tím vypořádá. Je to pozoruhodná volba, kterou se republikánská strana s Donaldem Trumpem vydala.

Ale já, protože tady zazní, že často, jak konfrontační byla řada vyjádření pana Trumpa, tak mi dovoluje, abych řekl jednu věc, která mi připadá zajímavá pro moji představu hledání společné politiky. Mně připadalo podstatné to, že americký prezident i po takovýchto volbách vystoupil a promluvil o tom, že je třeba sjednotit Ameriku. A jedna vlastnost, která byla v jeho vystoupení, mi připadá, že stojí za vyzvednutí. Když si to vybavíte, tak on ve svém vystoupení pochválil Hillary Clinton. Pochválil, ocenil, jak byla houževnatá, jak byla tvrdým soupeřem a že byla skvělá.

Přiznám se vám, že tady v Česku mě tato velkorysost připadá docela... To je něco, čeho bychom si mohli všimnout. A mohli bychom to zaregistrovat. Ta velkorysost k poraženým. Já myslím, že my Češi máme celou řadu velmi dobrých vlastností, ale tu úplně nevím, jestli máme také. Takže já jenom to říkám jako doporučení. Učme se, od každého se můžeme něco naučit. Tady bych doporučil, učme se téhle velkorysosti, protože tu budeme potřebovat. Dokázat dívat se na někoho, že ho nezadupu a nesnažím se, aby zmizel z povrchu zemského, ale že ho beru i jako poraženého s určitou úctou a respektem. Já tohle beru jako příklad něčeho, co bychom si mohli všimnout pozitivně hned na začátku nástupu nového prezidenta Spojených států amerických.

A dovolte mi... Víte, tady to bylo řečeno i premiérem. On řekl, že žijeme z hlediska zahraniční politiky poměrně v době takového velice nejistého a nevypočitatelného terénu kolem nás. To je pravda. I právě proto se možná zahraniční politika stává stále častěji tématem i veřejných debat.

A já mám vlastně na to dlouho takový obraz, kterým se snažím – a možná se vám pokusím vysvětlit, o co bych stál, aby se česká zahraniční politika pokoušela. Mně to připadá v téhle době, když pomyslím na tento národ, tuto zem, na tento stát, že je to tak, jako kdybychom se po letech ocitli v situaci řekl bych takové lodi, která uvízla někde na březích nějakého divokého temného kontinentu, možná Afriky před staletími, my tam prostě najednou vystoupíme jako posádka, jako takový oddíl, a máme za úkol se vydat cestou tou poměrně nevypočitatelnou krajinou.

Rozumíte? Jsme společnost, která prochází možná ne v prostoru, ale v čase, údobím, které přináší překvapení, které přináší nejistotu, kde nás potkávají věci, které se dají často těžko odhadnout. A v takové situaci je strašně těžké, jak se to společenství chová a jak jsme schopni se chovat my k sobě. Proto mluvím o té velkorysosti. Jestli jsme schopni se v takové nevypočitatelné situaci, poměrně dobrodružné, ten náš oddíl, ta naše výprava, jestli jsme schopni se dohodnout na tom, kam jdeme, na tom směru, a mít v tom určitou základní shodu, abychom vůbec byli schopni jít kupředu. Rozumíte? Protože v tom pochodu se ozvou takové výroky, že někdo křičí "nejdeme na západ, měli bychom se otočit více na západ", nebo prostě někdo jiný řekne "a jak se to tady chováme k tomu okolnímu kmenu, nějak servilně, že jo, co se tolik stalo, my se snad chceme stát jejich vazaly". Rozumíte? Tady je celá řada věcí, které najednou iritují, a teď jde o to, abychom si tohle dokázali včas vyjasnit, abychom vůbec byli schopni pohybu vpřed a abychom vůbec byli společnost, která i v zahraniční politice někam kráčí.

Jenom abyste věděli, že tahle dohoda a ta schopnost se o těch věcech – proto tedy já se nebráním těmto debatám, které tady... dnes ráno tady bylo řečeno, že všichni, i opozice, musí být toho součástí. Ano, protože má-li ten oddíl fungovat, máme-li šanci přežít tento test, je to zkouška a může to být zkouška, protože nevíme, co nás všechno čeká, tak vlastně je strašně důležité, abychom byli připraveni, abychom měli určitou vnitřní odolnost, abychom byli schopni zvládnout to nečekané, co může přijít. Proto je důležitá ta debata.

Já jsem se vlastně od začátku řídil tím, že možná tedy člověk bude schytávat ty facky zleva zprava, ale důležité je, aby nepropadl žádnému extrému, ale aby se snažil vybudovat nějakou společnou základnu pohybu vpřed.

Takováto výprava, řekněme nějaký skautský oddíl na pochodu, to jsme dneska my a jde o to, jak obstojíme, protože ten svět je nevypočitatelný. A není úplně jasné, co nás v něm zítra čeká. Rozumíte? My úplně přesně nevíme, kdo bude příští prezident Francie, kdo bude naším partnerem na tom Západě, o kterém mluvíme, jak se dokonce i ten Západ proměňuje. Jistoty, které jsme možná včera cítili, dnes nejsou tak jisté. O to je těžší se v tom vyznat a o to je těžší v tom hledat cestu a vyjasnit si zbytečné omyly nebo nepřesné popisy, protože ta situace už třeba vypadá jinak. Rozumíte? Pro mě zahraniční politika dnes je také spojena se schopností ten náš oddíl nějakým způsobem dát dohromady jako tým, který je schopen pohybu kupředu a který je schopen se na něčem dohodnout. Proto pokládám Parlament a tuto půdu za důležité místo pro to, abychom takovéto dohody byli schopni a abychom řekněme vyloučili některé zbytečné omyly nebo bubliny, které vznikají na té cestě a které na sebe poukají někdy větší důležitostí, než si zaslouží.

Rád bych vám připomněl jednu věc. Protože když jsem tedy takto uvažoval, jak to sjednotit, je to dáno také tím, že to, co dnes vidíte kolem, je nebezpečná tendence zemí se štěpit. Dokonce i na otázkách zahraniční politiky se země rozdělují. Proto řekněme nový prezident Spojených států jako první řekne "musíme se sjednotit", protože ono je těžké někam jít, pokud máte rozdělenou zemi. A těch rozdělených zemí máte dneska plno. To není jenom, že se musí sjednotit Spojené státy po těchto volbách. Já bych vám mohl jmenovat – ale asi bych neměl – jiné země, které dnes bojují s takovým základním rozštěpením společnosti. A je to i blízko kolem nás. A tohle je nebezpečí, které samozřejmě hrozí i v Česku a kterému je třeba čelit.

Když jsem nastoupil na Ministerstvo zahraničí, tak první věc, kterou jsem vyhlásil, byl audit, hloubková inventura zahraniční politiky. Prostě jsme se obrátili na všechny odbory a řekli jsme: Co vlastně děláte, dejte nám veškerou svou agendu a položíme si otázku, jestli to má smysl, jestli to, co děláte, není úplně mimo. Tak jsme dali dohromady poměrně obsáhlý materiál, kde jsme se zabývali tím, kdo proč co dělá a jestli to vůbec k něčemu je. Pak jsme s tím dále pracovali. Nejenom u nás na ministerstvu. My jsme se obrátili na odborné instituce, my jsme se dokonce obrátili i na vás, to si možná už nepamatujete, obrátili jsme se na výbory, dokonce jsme měli dvě debaty tady ve Sněmovně. To znamená, na to, abychom se dobrali společné koncepci, udělali jsme hloubkový audit a debatu o tom, co všechno jsou jednotlivé cíle zahraniční politiky, které sledujeme, kterých je tisíce a kde bychom si měli ujasnit, co je podstatné.

Výsledkem této práce byla nakonec ta koncepce, kterou jsme předložili v průběhu tohoto období, a tam jsme vlastně stanovili hlavní cíle. Řekli jsme si, že to je bezpečnost, prosperita, udržitelný rozvoj, lidská důstojnost včetně lidských práv, služba občanům, dobré jméno České republiky. Dokonce jsme tam i řekli, že pro nás klíčový je euroatlantický prostor z pohledu České republiky, pak jsou ta ostatní teritoria. Já jsem potom dokonce rozhodl, že se tato koncepce bude každý rok

aktualizovat, to znamená, že každý rok se vypracuje, jak s tím, co jsme takto obecně formulovali, se v každém roce bude pracovat. Když mluvím o té výpravě, která pochoduje tím temným nevypočitatelným kontinentem, tak vlastně to je jakoby plán na každý rok, kam chceme dojít, co si chceme počít. A s tím se pracuje. S tím skutečně pracujeme, podle toho pracují odbory, podle toho pracuje česká zahraniční politika.

Já to říkám, protože já odmítám myšlenku, že česká zahraniční politika je nekoncepční. Na základě této obecné studie jsme pak vytvořili další strategie. Strategie vůči západnímu Balkánu, mimoevropským teritoriím, koncepci rozvoje zahraniční rozvojové spolupráce. Tak jsme si postavili pyramidu toho, jak dále postupovat, právě proto, aby to byl celek, aby to dávalo smysl. A samozřejmě nejen tady tohle. Tou důležitou věcí je, že dneska v tom prostoru, tedy v pochodu tou džunglí, vlastně neustále narážíme na události, které jsme nebyli schopni předvídat, nebo to bylo těžké předvídat, jako je třeba brexit nebo vojenský puč v Turecku. Takže vlastně do toho, co děláme, vstupují tyto nové věci, které to často ovlivňují úplně fundamentálně. A to neznamena, že se v tom ztrácíme, ale na základě té koncepce, kterou máme, na to nějak odpovídáme.

Úplně zjednodušeně. Když si vezmu třeba brexit, tak jaká byla naše odpověď na brexit? My jsme se zúčastnili evropské debaty, co s tím, a podpořili jsme to, že je třeba pokračovat v jednotné Evropě. Odmítli jsme debaty o institucionálních změnách, o nějakém znovutevření primárního práva, a řekli jsme, že základní věcí je zabránit polarizaci Evropy. To, aby se vytvářela v Evropě různá centra, která nedej bůh za nějakou dobu budou stát proti sobě. Protože jak říkal už starý Tomáš Garrigue Masaryk, vytváření pólů v Evropě vede dříve nebo později k válce. Taková je zkušenost dvacátého století.

Chápete? I na tu novou situaci hledáme odpověď a podle toho se potom chováme. To znamená, že i naše vystupování na těch zahraničních fórech není nahodilé, ale je to součást tohoto koncepčního přístupu, který jsme zvolili.

A myslím si, že stejně správné bylo i ve světle posledních událostí když jsme řekli, že jednou z klíčových oblastí je budování evropské bezpečnostní a obranné unie. Tady to zaznělo v úvodních vystoupeních, že jsme začali mluvit o evropské armádě. Řekněme, že to je slogan, který uvádí tuto tematiku. Já jsem přesvědčen, že je dnes nesmírně důležitá, že právě evropská bezpečnostní a obranná unie, to, že se Evropa bude schopna v určité míře stavět na vlastní nohy, že budeme vytvářet nějaké oddíly, které budou schopny provádět mise v našem příhraničí, tam, kde to bude třeba z bezpečnostních důvodů členských států, to jsou přece věci, které už dlouho volaly po tom, abychom je byli schopni realizovat.

Zase tak překvapivě není to vyhlášení Donalda Trumpa – jak máme pomáhat Evropanům, když si neplní svoje rozpočty?. Že je to takový šok, bychom se neměli tvářit. Vždyť to v té Americe visí ve vzduchu už dokonce dvacet let – proč máme my, Američané, platit Evropanům obranu? Jsou snad ti Evropané o tolik chudší než my, že si to nemohou zaplatit sami? Tohle je běžný pohled ve Spojených státech. Že to tedy Donald Trump vyjádřil takovým dramatickým způsobem, nás možná trochu

vydělilo, ale s tímhle jsme přece mohli počítat. To byla přece otázka času, kdy to přijde. Nakonec i Barack Obama, když byl nedávno v Evropě, mluvil velmi tvrdě na toto téma.

To znamená to, že tohle je téma, kterým se musíme zabývat, a že se k němu musíme postavit i jako Česká republika a řekněme i být příkladem pro ostatní, to přece je silné téma. To je přece koncepční odpověď na to, co se děje. Takže to není tak, že by nás to najednou napadlo. Co je vlastně tedy koncepce než to, že máme určitou celkovou představu a do té zasazujeme ty konkrétní reakce? My nereagujeme zmateně. Tady někdo řekl, že my reagujeme pouze na situace. Podívejte se, na situace musí reagovat všichni, protože tady málokdo tušil, že se bude muset reagovat na brexit a na konflikt na Ukrajině a já nevím. Ty události, které vidíme kolem sebe, prostě byly nečekané. My dneska nemáme experty prognostiky, kteří by nám byli schopni říci, co budou klíčové události roku 2016. Prostě ty události na nás většinou padají tak, že se nestačíme divit. Ale to neznamená, že nemůžeme být připraveni jednat. My musíme počítat s těmi alternativami, a proto prostě já si nepřipadám, že jsem zaskočený.

Dneska máme nového amerického prezidenta. Já si myslím, že ten prezident bude představovat určitou novou kapitolu vztahů, protože je vidět, že on má nové pohledy, ale to není něco, co by mě vedlo k děsu ani k panice. Myslím si, že v něčem dokonce ty nové pohledy mohou být docela potřebné, a počkáme si na to, jaké přesně budou. V této chvíli ještě nevíme mnoho věcí – kdo bude ministr zahraničí, kdo budou ti další tvůrci americké politiky. Za Českou republiku jsme připraveni jednat. Máme celou řadu, velkou agendu s Amerikou, ve které chceme pokračovat.

Tady zaznělo, to jsem se právě zlobil, že tady někdo řekl, že máme teď větší obchod s Amerikou než s Ruskem. Ano, ale to, že nám roste obchod se Spojenými státy, že to je jedna z nejrychleji rostoucích exportních destinací, no to je radost. Já to pokládám za dobrou věc, koncepční věc. A není to nahodilost, vždyť pro to děláme. Já jsem tady přece stokrát zopakoval, že bych stál o to, aby se Česká republika prosazovala s kvalitními výrobky, které prodává za slušnou cenu v zemích, jako je Amerika, Izrael, Švýcarsko, Německo a podobně, protože když v těchto zemích dosáhneme dobrých cen za výrobky s vysokou mírou přidané hodnoty, tak nám to umožňuje zvyšovat mzdy tady v České republice, což já chápu jako strategický cíl národohospodářství, že tady zvyšujeme životní úroveň pomocí kvalitní výroby, kterou prodáme v těch nejnáročnějších trzích. A z každého takového mám radost, podporuji to nejenom tady slovně. My pro to opravdu něco děláme, my tam dokonce zřizujeme, posilujeme ekonomická zastoupení v těch zemích, zrovna v tom Izraeli. Dokonce tam máme nového diplomata pro vědu a výzkum. A v těch dalších zemích, my tam dáváme lidi, aby nám to pomohli dělat. To jsou věci, které se nám vyplácejí. Já jsem připraven se tím tady chlubit, že nám vzrostl rozsah obchodu, exportu, spolupráce se Spojenými státy, protože to je náročný trh, a uplatnit se na něm, to jsme dobří. Takže ono to asi nebylo tak úplně miněno, ale já si říkám, za to nás nekritizujte, to je přece něco, co odpovídá zájmům České republiky.

Tady bylo řečeno, že jsme udělali řez v české zahraniční politice. To mě také zaujalo, ten výraz, že jsme udělali nějaký řez. Jaký řez jsme to tedy udělali? Ano, já souhlasím s tím, není všechno stejné, je to pravda, že naše politika není stejná, jako byla politika našich předchůdců. To vůbec netajím. Já vůbec netajím, že jsme přinesli určitou změnu, a mohu vám i říct v čem. První věc je třeba ta Čína, zdaleka ne jediná, protože já jsem nesouhlasil s tím, že máme zmrazené vztahy s Čínou. Já jsem nesouhlasil s tím, že s touto zemí... Mimochodem, v roce 2008, 2009, když vypukla světová krize, tak se všichni tetelili blahem, že čínská ekonomika držela svět pohromadě, protože tehdy Economist zveřejnil to letadlo, které letělo na první stránce, jeden motor byl Amerika, druhý byla Čína, ten americký motor škytal a ten čínský to držel ve vzduchu. Tohle byl obraz, který byl na Západě. Tehdy jsme byli šťastní, že Čína a její ekonomika drží vůbec to letadlo ve vzduchu. Takže si uvědomte, prostě bez Číny by se těžko zvládala i ta ekonomická a finanční krize. Tak si nehrajme na pokrytce.

To neznamená, že nebudeme k Číně kritičtí. A dokonce vám řeknu, Česká republika je na špičce kritiky vůči Číně. Právě proto, že máme dialog, který jsme předtím neměli, tak vůbec můžeme kritizovat. Ale opakují, musíme to dělat tak, že se dodržují pravidla hry, a neděláme kroky, které jsou nesrozumitelné. Pak můžeme kritizovat a pak s nimi můžeme o tom přímo mluvit. A zaslouží si kritiku v řadě oblastí. Ale nestačí, jako to bylo předtím, než přišla tato vláda, kdy jsme mohli kritizovat jediné v hospodách sami pro sebe, protože jsme se s ní vůbec nebavili. Takže ano, změnili jsme tuto politiku a podle mě je to daleko rozumnější, daleko efektivnější.

A změnili jsme i jinak českou zahraniční politiku. Já vám řeknu úplně zjednodušeně, co jsem nesouhlasil. Tady v této zemi byly v minulosti hlasy v zahraniční politice, v roce 2003, dneska se k tomu už nikdo nehlásí, ale tady bylo plno těch, kteří říkali, že musíme zaútočit na Irák, že tohle je politika Západu, tohle má být evropský postoj. Kolik bylo těch, kteří tomu čelili? A když jste řekli, že to je špatně, že to je nepromyšlené, tak vám řekli: ztichněte, nepatříte k Západu, chováte se nepatřičně, měli byste mlčet. Tak to bylo v roce 2003. Mnozí si to nepamatuje.

Ale to nestačí. (Hovoří velmi rychle silným hlasem.) Když potom přišla situace v Libyi, v této zemi, vzpomeňte si, podívejte se, tady byli lidé, kteří v zahraniční politice říkali, že musíme zaútočit v Libyi. Mohu vám je jmenovat, ale nebudu to dělat, nebylo by to fér. Takže tehdy se říkalo: to je evropská politika, zaútočit v Libyi. Všichni víte, jak to dopadlo, důsledky toho sklízíme dodnes. Zcela rozvrácená země. Jak bychom potřebovali mít v Libyi partnera! No a nemáme ho tam, protože tu zemi najednou po našich skvělých těch nelze dát vůbec dohromady a my na to doplácíme obrovským způsobem.

A co víc! Já bych vám mohl jmenovat jména těch, kteří tady v zahraniční politice říkali: v Sýrii, vtrhneme tam, svrhneme Asada! Chcete slyšet jména těch, kdo to říkali? (Hlas ze sálu: Ano.) Já jsem korektní, pane kolego, takže já nechci někoho... Ale byli tady taková, kteří říkali: svrhneme Asada! To byla také česká zahraniční

politika. A tohle se také pokládalo za politiku Západu. Všechno se pokládá za politiku Západu.

Já tvrdím, že to byla špatná politika. A dneska už to není politika Evropy. Když dneska říkáme, že nelze řešit věci tak, že tam budeme vtrhávat a nastolovat demokracii, tak tohle je dneska evropská politika. My dneska nejsme někdo, jako že jsme podivní. Tohle je dneska věc, kterou my sdílíme. Já když toto říkám, tak to sdílím s evropskými partnery. Já nejsem mimo evropskou debatu, já nejsem ten, kdo odvádí zemi někam na Východ. Tady se nám podsouvá, a bohužel začal to jeden projev v Rudolfinu, teď to slyším pořád a vidím cedule – chceme na Západ! A vzniká absolutně falešný dojem, naprosto nepravdivý, že tady někdo vleče českou politiku někam jinam.

Co to je vlastně ten Západ? Pro mě je Západ spojený s kritickým myšlením. Pro mě Západ není... Víte, to je, jako když jsem tady říkal, že chci, jak říká Peroutka, že to chce klidnou uvážlivou politiku a ne gesta. Víte, ta velká gesta, to si někdo bere příklad spíš v orientální despotii než v Západu. Já teda ten Západ chápu jinak. Já ho chápu jako kritické prostředí, ve kterém se prosadí ti, co kriticky myslí. To je Západ pro mě. A naopak konformní postoje, ty tam podle mě naopak moc velkou cenu nemají, ani vás moc neberou jako partnera. A doufám, že tohle bude pro Západ platit i do budoucna. To znamená, já jsem kritický k určité části české zahraniční politiky minulosti a jsem schopen říct, k čemu a co se mi nelíbilo, a dá se dohledat, že jsem s tím tehdy nesouhlasil. Nebudu vás obtěžovat, to jsou takové ty hloupé řeči "já jsem to říkal", to tady nechci opakovat, protože mi to připadá legrační. Ale jenom abyste věděli, že jsem si nevzpomněl až dnes, že tato kritika určitého chápání zahraniční politiky, já jsem se k ní vyjadřoval i dříve, to není tak, že jsem se dnes probudil. Tak vám to říkám na rovinu. Ano, v tom se zahraniční politika změnila, protože já si myslím, že tehdy se uvažovalo špatně a zaplat' pánbůh Evropa dnes je blíž tomu, co říkám já.

My nejsme schopni měnit režimy na Středním východě tím, že tam vtrhneme. My nejsme schopni tam nastolovat to, protože nám po tom úplně tak moc nic není. Bavit jsem se se Staffanem de Misturou a on mi říkal: Vy v Evropě byste neměli tak často mluvit o tom, koho chcete, nebo nechcete v čele Sýrie, jestli tam chcete, nebo nechcete Asada, protože v Sýrii si lidi říkají, proč ti Evropané tak neustále meditují o tom, jestli Asad ano, nebo Asad ne, to je snad naše věc, ne? Kdyby nám tak dali šanci, abychom si rozhodli a zvolili, do toho nám nemají co mluvit, koho my učiníme zítra představitelem Sýrie. – Takže to, že tady žijeme tím, koho tam dáme, tak to jsou pozůstatky toho, když se říkalo: vtrhněme tam, udělejme tam pořádek. Nezlobte se, dneska máme zkušenost, že někam vtrhnout a udělat tam pořádek, to je zatraceně těžká věc, která se bohužel chronicky nedaří. A to není zbabělost, když tady dnes tvrdím, že tohle je daleko rozumnější přístup. To neznamená, že nechci, aby se Evropa angažovala. Já si dokonce myslím, že se v Sýrii angažujeme málo, a vy přece víte, že Česká republika se v Sýrii angažuje výrazně. My tam dneska díky té ambasádě, kterou máme, vlastně doručujeme guidelines, ty principy, které si formulujeme v Evropě.

My jsme tam dneska při té poslední návštěvě doručili žádost, aby se vytvořil východní koridor v Aleppu, aby to umožnilo humanitární pomoc. To byla konkrétní věc, kterou jsme v Damašku předávali. Také Červenému púlměsíci. Bohužel to, co se stalo, bylo nedostatečné, protože to bylo příliš krátké příměří, tak to nefungovalo. Ale my jsme se podíleli na konkrétním řešení té věci. Díky kontaktům a informacím, které máme, jsme schopni se tam o něco pokoušet. A nezlujte se na mne, tím i roste naše renomé. Když naše služby pracují v těchto místech, tak mi říkají, pokud tam ostatně nejsou, že nám ostatní závidí, protože vědí, že jsme v tom terénu, že víme, co se tam děje, a jsme schopni navrhnout řešení. I mně v těch debatách, které se konají v Bruselu, tyto informace dávají možnost zde vystupovat daleko zasvěceněji a kompetentněji, protože máme informace z první ruky. Ale to je znova proti tomu, co jsem tady slyšel, a tu náladu, kterou tady často cítím, co česká zahraniční politika zmůže. Já s tím fakt nesouhlasím.

Dovolte, abych vám znovu řekl to, čím jsem začal. Česká republika je aktivní mezinárodní hráč a je součástí zahraniční politiky, a silnou! A v řadě věcí bych řekl, že hrajeme jakoby nad svou váhu, protože máme velkou tradici a pověst, protože jsme industriální země a protože nás berou jako solidního stabilního partner. A já jsem dokonce rád, že mohu reprezentovat a dělat zahraniční politiku právě za zemi, která má takovou pověst. Vy dobře víte, že v řadě zemí i Středního východu a podobně, kde celá řada jiných se angažovala malováním map a podobně, právě Česká republika je země, která je vnímána jako partner, který nepřichází s mocenskými požadavky, který nehrozí tím, že by chtěl překreslovat mapy, a který je přitom velice dobře vybaven hospodářsky, industriálně na to, aby byl schopen těm zemím pomoci. Případá mi, že v řadě těch zemí máme dneska velkou výhodu. Máme tam velkou šanci spolupracovat. Takže já si připadám jako představitel země, která má za sebou pozoruhodnou historii, která má dědictví mimořádných schopností hospodářských, politických, kulturních, a to všechno člověku pomáhá dělat zahraniční politiku způsobem, za který bychom se neměli stydět.

Já odmítám jakákoliv podezírání z nějakého ohýbání a ze servility. To jsou podle mne mediální věci, které se rychle vytvoří, a pak se proti nim někdy těžko bojuje. Ale já vám tady garantuji, že česká zahraniční politika je dneska dělána s rovnou páteří jako země, která je partnerem těm ostatním, dokonce i zemím, které jsou mnohonásobně větší než my, a já vám ručím za to, že bych se před nikým neohnul, kdyby to po mně chtěl. Ale jsem schopen, pokud se stane chyba, tak jsem schopen se omluvit nebo říci, tohle se nebude opakovat, protože to nebylo fěr. Nechceme nikoho ponižovat. Kuriózní je, že se to může stát i někomu, kdo je daleko větší než my. A to mě mrzí.

Chci, aby Česká republika držela slovo, aby byla předvídatelný partner, korektní, a chci, aby zahraniční politika byla věcí širokého veřejného konsenzu. Proto jsem tady použil obraz toho oddílu, který prochází tím těžkým časem a kontinentem plným nástrah. A já bych si velice přál, abychom se jako ten skautský oddíl, ta výprava, dokázali udržet pohromadě a aby se ukázalo, že máme vlastnosti, které i v obtížných dobách nám umožní jít kupředu. Protože jak jsem řekl, je to test. Já to chápu jako test našich schopností se dohodnout a domluvit. To, co bych pokládal za největší neštěstí,

je společnost rozštěpená na extrémny, ve které si nedokážeme ujasnit, co vlastně chceme a kam jdeme. Takže já tomuhle společnému pochodu České republiky bych chtěl pomoci a jsem připraven se o všech těchto věcech bavit ve výborech i ve Sněmovně.

Jenom se vám omlouvám, že mě čeká pan ministr Zaríf. Není to projev žádné mé nezdvěřilosti, ale toho, že by bylo velice nekorektní, kdybych ho nechal čekat. Tak se vám moc omlouvám a odcházím jenom proto a s tím, že jsem připraven kdykoliv se vrátit a pokračovat. (Potlesk části poslanců.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu ministru zahraničních věcí za jeho projev a jistě ho rádi uvolníme, aby vyřídil svého rezortního kolegu. Požádám o vystřídání v řízení schůze, protože jsem řádně přihlášen.

Místopředsedkyně PSP Jaroslava Pokorná Jermanová: Hezké dopoledne přeji vážené kolegyně, vážení kolegové. Prosim k mikrofonu s přednostním právem místopředsedu Sněmovny Vojtěcha Filipa. Prosim, máte slovo.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Vážená paní předsedající, členové vlády, paní a pánové, já bych rád diskutoval o prioritách české zahraniční politiky, kdyby tento bod byl zařazen poté, co vláda předloží dokument o těchto prioritách, a očekával jsem to, na rovinu řečeno, poté, co britští občané rozhodli v referendu o vystoupení z Evropské unie. Nemohu podpořit tento bod, který je vlastně založen na tom, že někdo tady vyvolá konflikt, ten konflikt se otevře a ten, kdo ho vyvolal, na tom chce grilovat vládu. Jsem představitel nejsilnější opoziční strany a tento postup považuji ne za nelegitimní, ale za hloupý.

Dovolte mi říct k tomu neotevřenému bodu několik věcí, na které musím reagovat, a proto jsem nechtěl vystupovat před předsedou vlády ani před ministrem zahraničních věcí. I to, jakým způsobem to někteří uchopili, kteří hovořili před premiérem a ministrem zahraničí, mně umožňuje říct, že nepovažuji to dnešní jednání za jednání, které by vedlo ke sjednocení české zahraniční politiky z pohledu jak vládní koalice, tak opozice. Ale když už tento bod máme, nebo ten návrh máme, tak mi dovolte říct alespoň to, co jsem považoval za potřebné v tomto okamžiku připomenout.

Není možné říct po výsledku referenda ve Velké Británii, že je udržitelný současný byrokratický model Evropské unie. Integrace, a evropská integrace zvláště, je objektivní proces a v tomto objektivním procesu musíme hledat zcela jednoznačně naši vlastní roli jako České republiky, jako součást Evropy, nikoliv teď myslím Evropskou unii. A odmítnutí institucionálních změn znamená i odmítnutí potřebných změn, na které občané Evropy čekají. Nepovažuji takový krok a postup za správný. Udržet integraci Evropy znamená k ní přistupovat z pohledu potřeb občanů, nikoliv z pohledu potřeb byrokracie Evropy.

Co mohu potvrdit, že není možné považovat za správnou zahraniční politiku způsob, kdy my budeme mentorovat jiné suverénní státy. Česká republika jako právní nástupce Československa potvrdila v roce 1976 po helsinské konferenci, že bude respektovat mezinárodní pakt o občanských a politických právech. A dovolte mi připomenout už poněkolkrát v této Sněmovně, že článek 1 odst. 1 jasně říká a ukládá nám svým způsobem povinnost se tak chovat, jako suverénnímu státu, abychom to mohli vyžadovat od jiných, že každý národ má právo na vlastní politický režim, který si zvolí, a na využívání svých přírodních zdrojů. To je opravdu základní úvodní věta mezinárodního paktu. A pokud tedy chceme, abychom mohli my sami si vytvářet vlastní politický režim jako občané České republiky, jako český národ, chcete-li, a využívat vlastní přírodní zdroje, tak nemůžeme nikde prosazovat politiku, jak ji tady před chvílí komentoval ministr zahraničních věcí, že někam vtrhneme a vytvoříme jim politický režim podle našich představ. To není možné. Každý, kdo to chce, za prvé porušuje tento mezinárodní pakt, jímž jsme vázáni, a za druhé dělá hrubou chybu ve vlastní politice a vlastně snižuje vážnost našeho státu.

Pokud jsem tady slyšel v úvodním vystoupení pana předsedy Fialy, že tady snad prezident vybočuje ze zahraniční politiky, tak to je k smíchu. Nepamatuji si větší sjednocení postupu prezidenta a vlády, než je teď. Přes všechny peripetie, které mezi sebou mají. Zato si pamatuji obrovské excesy jak v době Václava Havla, tak v době Václava Klause. To tehdy byly mnohem větší spory, mnohem koncepčnější, a promiňte mi, mnohem více srážející českou zahraniční politiku na kolena.

A teď se pokusím říct k té společnosti, která někam kráčí. Souhlasím s panem ministrem zahraničních věcí, že ten náš postup musí být postupem vpřed. A to není žádná legrace, to není ani opakování starých schémat, a naopak jsem přesvědčen, že ten postup musí být podložen nějakým konkrétním dokumentem, který od vlády mj. očekávám. A tady tedy připomínám, protože tak jak byla vyvolána tato schůze, nám neumožňuje se bavit o koncepci české zahraniční politiky, tak nebudu hlasovat pro program schůze, protože teprve nad takovým dokumentem se můžeme bavit o jednotlivých bodech zahraniční politiky. O co jde? Jestliže máme někam pokročit, tak musíme vědět, jaké změny bude muset udělat Česká republika jako součást Evropské unie. Připomínám, že jsme do Evropy vstoupili na základě referenda. Jestliže chceme udělat něco jiného, musíme vyvolat referendum o tom, jestli tady chceme setrvat, nebo jestli nechceme setrvat v Evropské unii. Anebo jestli vlastní politikou a vlastními rozmary způsobíme, že se Evropa rozpadne sama. Jejich byrokratický model. To je první moment.

Druhý moment je ten, že otázky budování bezpečnostní a obranné politiky, nebo obranné unie, jak tomu řekl ministr zahraničních věcí, je otázka zásadní koncepční změny toho, jak to vypadá v Lisabonské smlouvě. V tomto ohledu výkřik pana Junckera mě překvapil. Protože my si nemůžeme dovolit platit dvě armády, dvakrát bezpečnost. Co se prokázalo? Že bezpečnostní politika, byť je založena na principu spolupráce a sounáležitosti, nezamezuje nebezpečím, kterým Evropa čelí. Jasně se prokázalo, že Frontex nezvládá ochranu vnější hranice Evropské unie, vnější ochranu Schengenu. A když se o to někdo pokusí, byť svým způsobem, jako to udělalo Maďarsko, tak je peskováno ze strany Evropské komise. To je snad výsměch. Tak

buď chceme ochranu vnější hranice, a potom nemusí státy, které netvoří schengenskou hranici, mluvit o tom, jestli mají, nebo nemají obnovit ochranu státních hranic, nebo ji nechceme. A ti, kteří nechtějí ochranu vnější hranice, tedy schengenské hranice Evropské unie, tak podle mého soudu pracují proti Evropě, proti jednotlivým jejím národním státům a s tím zásadně nesouhlasím.

Co se prokázalo? A mohl bych se vrátit do roku 2014 a 2015, když začala ta velká migrační krize. Hovořilo se jenom o tom, jak nás ohrožuje. Nikdo nemluvil o tom, jakým způsobem té migrační krizi zabránit v tom, že se bude řešit její příčina. To mně vadilo ze všeho nejvíc. Protože následky nemůžete trvale řešit bez řešení příčin. A jestliže příčinou té migrační krize je rozbitá Libye, jak říkal ministr zahraničních věcí, válka v Sýrii, strašlivá situace v Iráku, tak v tom případě pokud nedojde k mírovému řešení na tomto území, tak se nemůžeme bránit tomu, že snad budeme platit Turecku 6 mld. eur, nebo jinému státu, za zadržování naší vlastní hranice.

K čemu nám je naše účast v NATO, jestliže má být branným paktem? Když připomenu Washingtonskou smlouvu a vzpomenu si na její články, a ptám se tedy, kdo brání vnitřní území jednotlivých států paktu. Jestli to není NATO, tak k čemu nám slouží? V tom případě se opravdu bavme o tom, jakým způsobem se bude budovat bezpečnostní a obranná unie. Z jakých prostředků, kde na to vezmeme a jakým způsobem to uděláme.

Já jsem pro klidnou a uvážlivou politiku. Nejsem pro žádné excesy. Ale v tom případě musíme jasně říct, kdo bude garantem, že Česká republika, její území, ale i území našich sousedních států, ať už Slovenska, Rakouska, Německa, Polska, když jsem vzal ty nejbližší sousedy, ale i dalších států Evropy, kdo bude garantovat, že toto území se nestane potřeštětí válčištěm. To znamená územím válečných operací. Ale to nám nikdo negarantuje. Naposledy tato garance byla v Helsinské smlouvě z roku 1975, která se jmenovala o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Garancí toho, že se na tomto území nebude bojovat, byl tehdejší Sovětský svaz a Spojené státy americké. Bylo to logické. Bylo to v době bipolárního světa. Ale ten skončil v roce 1990. Skončil i jednapolární svět, kdy o všem rozhodovali ve Washingtonu, a tento svět také skončil. A je evidentní, že pokud máme mít garanci, že území ČR a území Evropy nebude válčištěm, tak pro Evropu, aby mohla budovat svoji bezpečnostní a obrannou unii vlastními prostředky z vlastních peněz daňových poplatníků, tak musí garantovat ty tři už pevně vytvořené body multipolárního světa, který se tvoří. A to je – samozřejmě opět Spojené státy, Ruská federace a Čína. Protože to jsou stálí členové Rady bezpečnosti a bez nich tu garanci vám nikdo nepřevzeme. Tyto tři státy. Protože Anglie a Francie jako stálí členové Rady bezpečnosti budou muset samy dbát na to, aby se toto území nestalo válčištěm. Ale to bude v jejich zájmu, tedy nepochybují o tom, že oni budou pro to, aby tito tři další stálí členové Rady bezpečnosti nám garantovali případnou další bezpečnostní konferenci. Prosim vás, vůbec nemusí být v Helsinkách. Může být klidně v Praze a můžeme požadovat, aby ti, kteří tvoří momentálně náš bezpečnostní systém, ať už je to pakt NATO, ať už je to budovaná bezpečnostní a obranná unie Evropy, aby nám garantovali, že se tady nebude válčit. Že tady nebudou válečné operace. Že tady nebudou válečné operace. Že proudy

uprchlíků nebudou mířit sem a nebudou ohrožovat integritu jednotlivých zemí Evropy.

To je podle mého soudu zásadní věc. A jestli se nad ní nechceme zamýšlet, nemusíme. Ale nebudu se nad ní zamýšlet nad uměle vytvořeným problémem, který tady udělal svým excesem jeden z ministrů vlády, který si myslí, že může být součástí kolektivu, tedy vlády, kolektivního orgánu, který rozhoduje ve sboru, a zároveň si dělat, co chce. Včera jsem říkal, že respektuji názor jiných, že respektuji to, že můžeme mít rozdílné názory na jednotlivé věci. Ale nemohu respektovat anarchii ve věcech, které ohrožují samé principy fungování našeho státu, naší parlamentní demokracie a také naší příští budoucnosti.

Nezlobte se na mě, nemohu podpořit tento bod, protože pro něj nemám dostatečný podklad z vlády. Ale očekávám ho. Očekávám, že vláda vysvětlí, jakou změnu musí udělat ve své koncepci zahraniční politiky právě poté, co odešla Velká Británie a co se změnilo poměry v Evropě a v Evropské unii samotné. Jsem přesvědčen, že na to máme jako Poslanecká sněmovna nárok a že má na to vláda dostatek času a sil, aby nám něco takového předložila. Děkuji vám. (Potlesk z řad poslanců KSČM).

Místopředsdkyně PSP Jaroslava Pokorná Jermanová: Děkuji a prosím dalšího s přednostním právem a tím je další místopředseda Sněmovny, Petr Gazdík. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Petr Gazdík: Hezké dobré poledne, milé kolegyně, milí kolegové. Já se na rozdíl od mnoha jiných necítím být odborníkem na zahraniční politiku a byl bych velmi rád, kdybyste umožnili tuto schůzi Poslanecké sněmovny, aby za náš poslanecký klub mohli vystoupit i další, kteří těmi odborníky na zahraniční politiku skutečně jsou. Dívám se na to pouze svým selským rozumem, a proto – bohužel tady není pan ministr zahraničí, ale je tady pan premiér, který snad na mé selským rozumem položené otázky bude umět odpovědět.

Pokud se bavíme o vstřícném prohlášení nejvyšších ústavních činitelů České republiky vůči Číně, o kterém vláda prohlásila, že bylo nezbytné, tak se musím ptát: Je pro nás tato smlouva mezi Českou republikou a Čínskou lidovou republikou opravdu závazná, i když ji neprojednal Parlament? Musíme ji dodržovat? Může ji vymáhat čínská ambasáda a dožadovat se nějakých ujištění? Sám pan ministr zahraničí v jednom svém prohlášení řekl, že ta smlouva právně závazná není.

V článku 10 této smlouvy se mluví o dodržování lidských práv. Jste vy přesvědčen, pane premiére, je přesvědčena naše vláda, že Čína lidská práva dodržuje? Realitu přece známe všichni. Musí tedy závazky dodržovat jen jedna ze stran, tedy my, a Čína nikoliv? Jsme tedy skutečně rovnoprávními partnery Číny, jsme hrdou zemí a hrdým partnerem stejně tak, jak je Čína?

Pan ministr veřejně mluvil, a to je další moje otázka, o uzavřeném jednání vlády, kde se ta smlouva údajně měla projednávat. A já bych se chtěl zeptat: Jak může

ministr zahraničí mluvit veřejně v médiích o uzavřeném jednání vlády, aniž by se vláda rozhodla toto jednání odtajnit? Proč ho vláda neotdajní nebo nezveřejní záznam, abychom skutečně věděli, o čem se tam mluvilo?

To jsou moje jednoduché otázky a věřím, že na ně dostanu odpověď. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu místopředsedovi Gazdíkovi. Nyní s přednostním právem pan poslanec Marek Černocho, připraví se pan předseda Stanjura. Prosim, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Marek Černocho: Hezké dopoledne, dámy a pánové. Děkuji za slovo. Po vystoupení premiéra Sobotky a ministra Zaorálka to bude spíše reakce s takovým dovětkem, že chování vlády v zahraniční politice připomíná všechno jiné než zahraniční jednotnou politiku vyspělého suverénního státu.

Chtěl bych se zeptat pana premiéra, který tady plamenně hovořil o tom, že by tato Sněmovna měla vzpomenout na to, co se tady všechno schvalovalo, že bychom neměli zapomínat. Nezapomínáme, pane premiére, protože byla to tato Sněmovna, která např. schválila usnesení o odmítnutí bezvízového styku s Tureckem, kterou jste vy přes média označil, že se tímto usnesením nebudete řídit, že to nebudete respektovat. Tak se tedy ptám: Respektujete Sněmovnu, nebo nerespektujete Sněmovnu, nebo jak to tedy vlastně je?

Další otázka je taková reakce na slova o tom, že už na začátku sněmovny se mluvilo o navýšení rozpočtu na armádu, mluvilo se o tom, že by si každý stát měl plnit své povinnosti, že nás za to kritizují. To zaznělo i z úst pana ministra Zaorálka. Ano, je to pravda, pane premiére. Je to pravda. Já jsem byl členem té komise, která v té době měla dojednat nějaký ucelený konsenzus na zahraniční politiku v rámci navýšení na armádu, v rámci modernizace armády, a po několikaměsíčním vyjednávání této komise, která si myslím, že fungovala naprosto jednotně napříč politickým spektrem, tak po měsících vyjednávání tato komise náhle skončila. A když jsem se ptal na důvod, tak mi bylo sděleno, že premiér Sobotka se rozhodl, že si to všechno udělá po svém. Tedy jste tuto komisi a tuto snahu rozstřílil, pane premiére. To je realita.

Mluvíte o respektu. Vaše vláda, pane premiére, nerespektuje ani svou vlastní vládu, tedy lidi mezi sebou. Jak se dá jinak vysvětlit to, že v rámci vyjednávání přijetí nebo nepřijetí povinných kvót zhruba před rokem náhle ministr Dienstbier do médií sdělí, že jsme schopni a že bychom měli přijmout 15 tisíc migrantů, když jiný člen vlády říká něco jiného? Je to jednotná politika vlády, je to jednotné jednání vlády v rámci zahraniční politiky, nebo není? Vláda říká: Máme jednotné stanovisko k Číně a k její zahraniční politice. Pak ministr Hermann přijme na oficiální půdě dalajlámu, což, jak se vzápětí dozvíme, není oficiální stanovisko vlády. Tak jaké je tedy oficiální stanovisko vlády?

A jestliže pan ministr Zaorálek tady plamenně a v emočním vystoupení říká, jak se závratným tempem zlepšuje ekonomická zahraniční politika, a z jeho slov má

člověk pocit, že jsme téměř ekonomická velmoc, proč je tedy podíl export – import s Čínou jen deset procent ve prospěch českého exportu? Proč až teď říkáte, jak na tom budete pracovat? Tak českým exportérům začněte opravdu pomáhat a neříkejte, jak je všechno zalito růžovým světlem.

Měníte názory, jak se vám to zrovna hodí, a v případě zahraniční politiky předvádíte, jak zahraniční politika suverénního státu fakt vypadat nemá. Nejste schopni se domluvit na jednotném postupu, nejste schopni se domluvit na jednotném konsenzu. Doba, která přichází, tak je opravdu složitá a bude ještě složitější. Nemá smysl si nalhávat, že se to náhle zlepší. Já si myslím, že naopak, bude to těžší a těžší a je potřeba opravdu vystupovat v rámci zahraniční politiky jako suverénní stát. Stačí se podívat na události posledních měsíců, ať je to migrační politika, ať je to brexit, současný stav Evropské unie. Evropská unie nedokáže přijmout sebemenší reflexi a dále razí cestu byrokratických řešení. Brexit, pane ministře Zaorálku, nebyla náhoda. To je následek odtržení evropských politiků a elit od vlastních občanů. Výsledek toho, že přestali poslouchat a naslouchat svým vlastním občanům. Je to v takovém režimu "říkejte si, co chcete, a my si to stejně budeme dělat, jak chceme".

My jsme včera měli schůzku s předsedou parlamentu Švédska. Musím říct, že to byla po dlouhé době schůzka, která mě osobně naplnila nějakým optimismem, že to bylo bez politických korektností, říkaly se tam ty věci zcela na rovinu a tak, jak jsou. A ono to opravdu v těch dalších měsících a letech jinak nepůjde, protože jestliže se budeme dále zacyklovat do nějakých stálých politických řečí a plácání se po ramenou, jak se to všechno zvládne a jak to všechno bude dobré, tak to k ničemu dobrému nepovede.

A já bych tímto pozval pana ministra Zaorálka, ať se přijde podívat na výbor evropských záležitostí. Ne v době, kdy odjíždí na summit nebo kdy odjíždí na Evropskou komisi, ale v době, kdy tento výbor jedná o agendě, která přichází z Evropské unie. Ta agenda jsou většinou nařízení a směrnice a ve chvíli, kdy se tomu Česká republika nebo jakýkoli členský stát postaví, tak dostane diplomatickou odpověď: říkejte si, co chcete, to můžete, ale my si to stejně uděláme podle sebe. Tímto způsobem se opravdu jednat nedá. A do té doby, dokud se Evropské unii nepostavíme v tom smyslu, že Česká republika je suverénní stát, že bude hájit své vlastní občany v první řadě, tak to prostě jinak nepůjde. Začněte tedy postupovat jednotně, budujte České republice respekt, který si Česká republika zaslouží, a hajte zájmy občanů České republiky. Vlastních občanů. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Černochovi. Nyní pan poslanec Zbyněk Stanjura. Prosím, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Hezké takřka poledne, milé kolegyně, milí kolegové. Než se dostanu k tomu hlavnímu, tak mnozí z vás mi tak s úsměvem říkali, že pan ministr zahraničí avizoval krátký projev a pak mluvil dlouho. Tak vy, kteří jste tu nebyli v minulém volebním období, tak vás musím ubezpečit, že držel slovo a na Lubomíra Zaorálka to byl krátký projev. Skutečně ano. (Smích v sále.) Tak to je.

A teď bez ironie chci – no, on premiér už tu zas není – požádat, aby pan ministr zahraničí občas přišel na schůzi Poslanecké sněmovny, protože mně ty pŕtky s ním docela chybí. Protože na rozdíl od jiných členů vlády má nějaké názory, se kterými můžete polemizovat. A to je mnohem cennější než ti, kteří mlčí a žádný názor jsme od nich nikdy neslyšeli. A opravdu to nemyslím ironicky. A dneska, když jsem ho tady zase viděl... Chápete – chápete – chápete (předvádí)... Tak jsem tak nostalgicky vzpomínal na těch zhruba deset hodin týdně, co on tady každý týden mluvil. Deset hodin by být nemuselo, stačily by možná dvě nebo jedna jako dneska. A protože pan premiér taky mluvil dlouho, ale neřekl nám jako obvykle nic, tak to moje vystoupení spíš bude reagovat na slova pana ministra zahraničí, který nám řekl aspoň něco.

On začal s tím – a to je věc, kterou my bychom jako občanští demokraté podtrhli a se kterou souhlasíme –, že v zahraniční politice má být kontinuita. Určitě má. Nemůže stát, rozumný sebevědomý stát, měnit své základní priority v zahraniční politice po každých volbách a podle momentálního politického zbarvení české vlády. Takže to je věc, se kterou naprosto souhlasíme a po které opakovaně voláme.

Mně se ve vystoupení pana premiéra líbila jeho první věta. Ona sice nebyla upřímná – on říkal "vítám, že dnes můžeme debatovat o zahraniční politice", ale současně z debaty s mnohými z vás vím, že to sice vítá pan premiér, ale jeho klub nepodpoří, abyste mohli vystoupit i vy, kteří přednostní právo nemáte. Takže to je takové – já bych chtěl hospodu, ale aby mi do ní nechodil, jak říkal Jára Cimrman nebo jedna z postav té slavné divadelní hry. Takže pokud skutečně chcete debatovat o zahraniční politice, a kde jinde, než na plénu Poslanecké sněmovny, tak se vzepřete doporučení svých předsedů poslaneckých klubů a hlasujte. Pokud k tomu chcete něco říct. Pokud vás něco zajímá. Pokud máte dotaz nebo názor. Tak tady je prostor. A bohužel ho vytváří opozice. Já souhlasím s tím, že jsme v neklidných dobách a jdeme ještě do těžších dob. A je proto divné, že buď na každé, nebo každé druhé poslanecké schůzi nepřichází vláda sama s návrhem debaty o zahraniční politice a musíme to dělat my a vynucovat si to, shánět podpisy a svolávat mimořádné schůze. Tak buď jsme v těžké a neklidné době a vláda si toho je vědoma, a proto často vede debatu v Poslanecké sněmovně, anebo nejsme.

Pan ministr zahraničí použil, že jsme takový oddíl. Já bych řekl, že máme hájit národní zájmy, ale je to vlastně to samé, jenom jinými slovy. A zase s tím souhlasíme. A vzpomeňte si, minimálně rok vyzýváme tady k debatě o zahraniční politice a rok se vám snažíme dostat do hlavy základní větu – venku a v zahraniční politice budeme pouze tak silní, jak budeme jednotní doma. A my vidíme, že nejenom že se nevede debata o jednotném postoji České republiky mezi vládou a opozicí, mezi koalicí a opozicí, ale evidentně z praktických kroků, a poukázal na ně pan předseda Fiala, se nevede ta debata ani uvnitř vládní koalice. Přesto tady pan premiér řekne nepravdivou větu: naše zahraniční politika je transparentní a jednotná. Kdyby to nebylo tak smutné, tak je to skoro k smíchu.

Pan ministr zahraničí řekl poměrně vážnou věc a já bych řekl i vážné obvinění. Souhlasím s oběma řečníky ze sociální demokracie, že jsou klíčové vztahy s našimi sousedy. A pan ministr zahraničí říkal, že jsme měli zhoršené vztahy s našimi

sousedy, když přišli do vlády. Tak já bych chtěl vědět se kterými. Protože jestli v něčem je, a ta skutečně je, ta kontinuita, tak skutečně ve velmi dobrých vztazích se všemi našimi sousedy. A nebylo to vždycky tak idylické. Vzpomeňme si – a náhodou jsme v té době byli ve vládě my – silné hnutí proti českým jaderným elektrárnám od jednoho z našich sousedů. A hájili jsme české národní zájmy a hájili jsme pozici České republiky. Pokud tohle je považováno za zhoršení susedských vztahů, tak já to tak nevnímám. To si prostě hájíme naše národní zájmy a snažíme se trpělivě našim spojencům, tzn. i našim sousedům, vysvětlovat naši pozici a získat je na svou stranu. Takže až tady zase bude příště pan ministr zahraničí, tak bych chtěl slyšet konkrétní odpověď na tu svou první otázku, kterou kladu, se kterými sousedy jsme měli horší nebo špatné vztahy. Já si myslím, že to neodpovídá realitě.

V těch dvou vystoupeních jsem zaznamenal minimálně tři strategická spojení – mluvím o premiéru Sobotkovi a ministru zahraničí Zaorálkovi. Pokud si dobře vzpomenete na jejich slova, tak pominu-li Čínu, Jižní Koreu a Německo... Nechci s tím polemizovat, jenom chci položit další dvě konkrétní otázky vládě jako celku. Co to vlastně znamená strategické spojení a kolik strategických spojenců máme? Protože když jich budeme mít dvacet, tak to trochu devaluje to slovo strategické. Pro nás, pro občanské demokraty, je to jednoduché. Strategické spojení je NATO a Evropská unie. Na prvním místě. A nebráníme se tomu. A vy nám podsouváte – zejména levice nám podsouvá – takový zjednodušený a nepravdivý názor, že pravice nechce obchodní styky s Čínou. Ale to není žádná pravda. My jenom říkáme, abychom se ve vztahu k Číně chovali stejně jako naši spojenci a naši strategičtí partneři z Evropy nebo z Ameriky. Abychom si nekladli falešnou otázku, jestli lidská práva, nebo obchod. Abychom to řešili jako Němci, Britové, Američané, kteří to řeší obojí a nekladou to dilema – jedno, nebo druhé. A tam je úspěch jejich asijské zahraniční politiky, pokud to takhle mohou říct. Když se podíváte na čísla, tak dovoz z Číny stoupl za této vlády o více než 50 %. A ten vztah export – import je zhruba pořád stejný, 1 : 10. To není pro Českou republiku výhodný vztah. Opravdu ne. Takže se společně snažme – a říkám společně –, aby ta obchodní výměna byla vyváženější, tzn. náš větší export.

Ale když se tady bavíme o proexportní politice, já jsem přesvědčený, že tato vláda opomíjí, nebo neklade tak velký důraz, abych nepoužíval tak silné slovo, na Japonsko, klíčovou ekonomickou velmoc v Asii. Pokud se zeptáte, které zboží může uspět na čínském trhu, tak automaticky je to zboží, které uspělo na japonském trhu. A my nemáme ani obchodní zastoupení v Japonsku. Nemáme. A to je věc, která se dá zvládnout a změnit exekutivním rozhodnutím. K tomu nepotřebujeme žádný zákon. Já bych doporučoval, abychom se o tom bavili společně a zkusili si říct a dojít k tomu, co říkáme my, že klíčem k ekonomickému úspěchu v Asii je úspěch v Japonsku, protože tak jako to bylo kdysi v České republice nebo ještě za komunistů v Československu, kdy automaticky každé zboží německé bylo chápáno obyvateli jako to kvalitní, takhle podobně to funguje s japonským zbožím v Asii. A málo toho využíváme a málo podporujeme naše exportéry do Japonska. Všichni víme, že asijské trhy jsou složité všechny. A není to jenom tou geografickou vzdáleností, ale jinou kulturou byznysu, jinou kulturou vyjednávání. Takže je to obtížné. Ale měli bychom se soustředit zejména na Japonsko.

Dnes, slyšeli jsme to z úst pana premiéra, tady bude Boris Johnson, ministr zahraničí Spojeného království. Čtvrtá otázka, kterou kladu ve svém vystoupení. Jaká je pozice České republiky k brexitu? Jaká? Mluvili jsme o tom spolu? Koalice – opozice? Nemluvili. Přestože opakovaně po tom voláme. Tak se ptám, jestli jste aspoň o tom mluvili mezi sebou, tři vládní strany, jaká bude pozice. A vracím se k tomu, co říkal i ministr Zaorálek. Jak můžeme prosadit náš názor na to, jak má postupovat Evropská unie v otázce brexitu, když jsme si to neřekli tady doma v České republice? A budeme vám pořád opakovat, že budeme silní venku jen tak, jak budeme jednotní v České republice, až tomu uvěříte a až podle toho začnete konat. Protože to je konkrétní návrh, jak hájit české národní zájmy. A my jsme tu debatu ani nezahájili. Možná ten průsečík je větší, než si myslíme. Možná je menší, než si myslíme. Ale vůbec jsme to nezjistili.

S tím samozřejmě souvisí klíčová otázka, jak změnit Evropskou unii. Naši političtí oponenti velmi často říkají: ODS chce vystoupit z Evropské unie. Není to pravda! Není to pravda, je to sprostý politický útok. Nic jiného. Ale současně jsme eurorealisté. My jsme na to docela pyšní. A je docela úsměvné, když ti, kteří nás deset roků opomíjeli, přehlíželi, a nejenom v České republice, ale i v Bruselu, dneska s vážnou tváří chodí k těm mikrofonům a říkají, jako pan Juncker: Musíme tu Evropskou unii zreformovat! Dobře, tak si nehrajme na to, kdo to řekl první, nechme toho, že už to říká ODS 10 nebo 15 let, a pojďme se o tom skutečně bavit. A ministr zahraničí tady řekne: My jsme prosazovali, že se nemá měnit primární právo Evropské unie. Chybný postoj! Není zkontrolován s opozicí! Bez změny primárního práva nebude žádná hluboká reforma Evropské unie a bohužel to pak samospádem půjde k zhroutilí. Opravdu.

Takže vy, kteří jste naivně proevropští, poslouchejte nás, kteří jsme reálně proevropští, protože náš program říká, jak to zachránit. Ale bez reformy to nepůjde. Reforma bez změny primárního práva je nesmysl. Takže pak jsme slabý partner. Protože česká vláda v tomto postoji, podle nás chybném, nemá oporu na české politické scéně. Má částečnou oporu, s tím souhlasím, neříkám, že to říká pouze sociální demokracie. Ale je to vážná věc a zase o ní vůbec nemluvíme. A my se ptáme: Proč? Odpovědi jsou možné dvě a jedna je horší než druhá. První je, že se vláda, premiér, ministr zahraničí té debaty bojí. To je špatná odpověď. A druhá, podle mě ještě horší, že oni vlastně nevědí, co má Česká republika prosazovat a jaká je pozice. A zvolili oblíbenou nekonfliktní taktiku – počkáme, ať se dohodnou ti velcí, a pak se k nim přidáme, ať jsme v tom hlavním proudu. Ale my jsme řádným členem Evropské unie, my máme šanci vytvářet většinový názor. Ale jaký je názor České republiky, politické reprezentace ČR o tom, jak a v čem změnit EU? Nebo si zase budeme poslouchat to klíší, které nevede nikam, resp. spěje k zániku EU, že jedinou odpovědí na tyto legitimní otázky občanů je více Evropy, více Evropy, užší integrace, málo integrace, musíme přidat. Tak to prostě není.

A já mám pocit, a podle mě mi musíte dát za pravdu, když se podíváte zpátky na tři roky, co společně sedíme v Poslanecké sněmovně, jediná debata, která se vede o Evropě, Evropské unii, je tato: Musíme čerpat! Nečerpáme! Zachráníme! Přemístíme! Jeden program, druhý program! Tento operační program, 24 operačních

programů, osm operačních programů! Pořád dokola. To je první. A druhé: Musíte to schválit! Hrozí nám infringement! Zahájí s námi jednání! Ale to spolu zahajujeme sami se sebou! To není oni a my! Čeho se bojíme? Už jsme poslední s Pařížskou dohodou! Místo abychom se ptali: Je to dobře? Nevyrábíme tady stovky miliard nákladů pro naše firmy? To je legitimní debata! A až si řekneme, že je to dobře, tak se bavme o tom, jestli to ratifikovat, nebo ne! A ne že jsme poslední. Buďme na to hrdí, že jsme tu pitomost jako poslední nepodepsali! Na tom není nic špatného! Když je někdo poslední nebo v menšině, ještě neznamená, že nemá pravdu.

A podívejte se, jak to dělají jiné státy! Velmi účinně hájí své národní ekonomické zájmy. A schovávají to často pod pláštěm jednotná licence, jednotná certifikace. Zeptejte se českých firem, jak získávají certifikaci pro svoje výrobky, zejména ve starých členských státech Evropské unie! Jak je to komplikované. Sedí tady pouze pan ministr dopravy. On by ze svého resortu mohl říkat dlouhé příběhy, co naši výrobci na železnici, jaké mají umělé administrativní překážky. Které ovšem nejsme ani ochotni pojmenovat a tváříme se, že to je o ochraně spotřebitele, kvalitě výrobků. Není to tak! Velmi často, skoro vždy za tím jsou konkrétní ekonomické zájmy velkých firem. A ne českých. A schovává se za tu certifikaci a já nevím, co všechno. Vždyť to všichni znáte.

A třetí součást politiky evropské za ty poslední tři roky: Musíme implementovat! Musíme! Musíme! Musíme! Vzpomeňte si, EIA, a teď bych mohl služební zákon atd. A trošku to připomíná takové to: My držíme ten rozpočet, a buď uděláte, co chceme my, nebo ty peníze nedostanete! A já nechci zpochybňovat velikost objemu peněz, ale řekněme si, jak to je! 2014 až 2020, dejme tomu $N + 2$, takže 2022 a možná 2023, to je do kupy devět státních rozpočtů. Jestli to zaokrouhlím, 9 krát 1,5, je to přibližně 13 bil. korun českých výdajů. A k tomu bude 650 mld.? A to nejsou čisté peníze. Tak si to srovnajte: 650 mld. a 13 bil. A jestli platíme zhruba 35 až 40 mld. ročně, tak od těch 650 odečtete nějakých 260. A jste někde na 400 mld. za deset let. A jsme na 40 mld. ročně. A máme 1 250 mld. výdajů. A 40 mld. je přibližně 3,5, možná 4 %, omlouvám se, počítám to takhle v hlavě, nemám to číslo napsané.

To jsou věci, které odvádějí pozornost nás zákonodárců v ČR od podstatné debaty. My sklouzneme do detailů, v nesmyslných směrnicích se hádáme o osmý odstavec třetí písmeno, jestli tam má být slovo musí, nebo může, ale zapomínáme se vrátit o dvě tři úrovně výš a říct, proč to vlastně děláme. Je to oblast, která potřebuje integraci? Potřebujeme to řešit jednotně, nebo ne? A ta otázka skutečně nezní ve sto procentech, že ji nepotřebujeme. Ale když nevedeme vážnou debatu ani my mezi sebou, tak jaká je pozice ČR? V kterých oblastech to vítáme? Jednotná pravidla. A v kterých ne? A co máme vlastně prosazovat? A co má prosazovat česká vláda, když to vlastně neví?

(Řečník se ohlíží do lavice ministrů.) Jeden ministr. Za ANO. Jeden ministr je tady. A to začal pan premiér slovy: Jsem tak rád, že dneska budeme debatovat o zahraniční politice! Kde je ostatních 16 členů vlády? Dobře, ministr zahraničí má přijetí, toho jsme omluvili, řekl nám něco. Já jsem docela přivítal, že pan ministr takhle bojovně a zapáleně vystoupil. A teď to skutečně nemyslím ironicky. Kde jsou

ostatní členové vlády? Já jsem ráno slyšel ten dlouhý seznam: osobní důvody, osobní důvody, pracovní důvody. Podle mě z takové debaty může člena vlády omluvit pouze zahraniční cesta anebo dlouhodobě připravené jednání se zahraničním partnerem v České republice. To jsou důvody, které všichni chápou, pro které každého omluví. Jsem si jist, že 16 členů vlády v této chvíli není na zahraniční cestě, ani nejedná, ani se nechystá na odpolední jednání se zahraničním partnerem.

Takže jaká je priorita české zahraniční politiky, je až druhá otázka. První je: Je zahraniční politika prioritou této vlády? A odpověď vidíte vy všichni. Podívejte se! Tohle je priorita zahraniční politiky. Jeden! Ani ministr kultury tu není, který je tady pořád. Já se občas ptám, jestli ví, kde je Ministerstvo kultury. Ale to je jenom tak abych vás trochu pobavil, abych neměl tak nudné vystoupení.

Mluvil jsem o tom strategickém partnerství a mluvil jsem o NATO. A ne náhodou. To se povedlo České republice. Nebylo to úplně jednoduché. Vzpomeňte si na ty debaty před lety před vstupem do Severoatlantické aliance, až jsme tam. A já chci za chvíli mluvit o tom, jak interpretoval americké volby ministr zahraničí České republiky. Ale nedá mi to. Měl pravdu v tom, že mnohé evropské státy včetně České republiky dlouho neplní své závazky vůči NATO. A potom ti, kteří to plní, se oprávněně ptají: Kdy budete plnit i vy? Nebo to chcete tak, že já to platím, já mám náklady a vy máte výnosy? Takhle nemůže fungovat dlouhodobé partnerství. To může fungovat krátkodobě. Dá se zdůvodnit ekonomická krize. Nemůžeme si to dovolit letos, příští rok, za rok. Ale pak už musíme někam směřovat.

A do toho přijde premiér České republiky, když zdaleka neplníme své povinnosti, a není to problém jenom této vlády, abyste to nebrali jako kritiku směrem k této vládě, je to dlouhodobý problém České republiky, a říká: Vybudujme evropskou armádu! Bez diskuse v České republice. Bez diskuse s opozicí. No jak asi dopadne ten jeho návrh, když ti partneři zjistí, že ani v České republice na tom není shoda? Podle mě je to špatný návrh, zbytečný. A z čeho to budeme platit? Nebo nám říká: Půjďme až k dvěma procentům HDP na obranu v NATO a vedle toho půjdou další prostředky HDP na evropskou armádu, nebo jak to myslí? S kým to debatoval? Debatovali jste to aspoň ve vládních klubech? Já se obávám že ne. Skoro se bojím té odpovědi, jestli jste to probrali na svých klubech, jestli to aspoň má podporu koaličních vládních poslanců, tento chybný projekt, který odvádí naši pozornost a energii od toho, jak zabezpečit své povinnosti v NATO. A to je přesně příklad toho, že pak jsme slabí a možná i k smíchu, když prosazujeme něco, o čem nejsme ani doma dohodnuti, že je to dobře. Když se dohodneme, budeme to prosazovat, můžeme neuspět. To se nám může stát. Ale aspoň jsme to zkusili. Aspoň jsme věděli, co chceme. A hledali jsme partnery. V nejhroším případě je nenajdeme. Ale můžeme konfrontovat náš projekt, náš pohled s pohledy a projekty ostatních spojenců. Nic takového neděláme.

Pan premiér, jak on je mistr v odvádění pozornosti, tak místo priorit zahraniční politiky mluvil o nepovedených projektech exportní banky. A má pravdu. Já ty projekty hájit nebudu. Ale vždycky když to vezmeme v kontextu, ty projekty, které zmiňoval, skoro vždy vznikaly v období hospodářské krize. V té době jsem

nezaznamenal oprávněné obavy, nebo obavy opozice z toho, že to není dobře. Vždyť přece v některých těch případech figurují renomované české firmy s dlouhodobým podílem na domácím i světovém trhu, firmy, které zaměstnávají stovky a tisíce lidí. To nejsou žádní podvodníci. A kdy se používá exportní banka? V okamžiku, kdy nestačí běžné bankovní nástroje. Takže každý ten obchod je rizikový. Představa, že stát podporuje rizikové exporty, a on je musí, když chce, protože normální komerční pojištění není možné, představa, že ve sto procentech bude úspěšný, není reálná. Ne že bychom se neměli zlepšit v kontrole a brzdit příliš idealistické plány o tom, jak udělám obrovskou zahraniční investici a jak mi přitečou desítky miliard. Ale současně říkat, to není možné, že tam se nějaký případ... A rozlišujeme prosím, rozlišujeme mezi nepovedeným projektem, který v rizikové oblasti může dopadnout třeba i kvůli změně politické situace v té oblasti, a tím, kde někdo v zásadě plánoval podvod. To jsou dvě úplně jiné kategorie. A těch prvních je mnohem víc než těch druhých.

Otázka, před kterou stojí nejen Česká republika. Pan ministr kultury je už tady. (Ministr Herman právě vešel do sálu.) Fajn. Tak to už máme tři členy vlády. (Ve vládní lavici sedí ještě ministr dopravy Ťok a ministr životního prostředí Brabec.) Situace se postupně zlepšuje.

Otázka je, jak bude Česká republika a Evropa jako celek reagovat na nového amerického prezidenta. Není pravda, že evropská levice nebyla zděšena z výsledků, jak se snaží poslední hodiny říkat. Je zděšená z těch výsledků! A pan ministr zahraničí tady mluvil, a já s ním souhlasím, o pohledu Donalda Trumpa, jak plní spojenci své povinnosti v NATO. Ale co musím absolutně odmítnout, je to, že republikánská strana je strana lůzrů a těch, kteří prohráli. To je ten povýšený postoj evropské levice a neomarxistů. On sice zkritizoval Hillary Clinton, ale v zásadě v kontextu jeho dalších vět jsem pochopil, že to jenom špatně naformulovala, že skutečně jsou to ti lůzři, kteří zvolili v Americe prezidenta. A není to tak. Podívejte se do těch komentářů v Americe. Zvolila ho střední a nižší střední třída, která neviděla ekonomický prospěch svůj z ekonomického úspěchu Spojených států. Viděli to, co se děje i v České republice za této vlády, že se pomáhá velkým a komplikuje se život malým. Ekonomika roste. Já myslím, že jsme všichni rádi. Mají z toho užitek dneska všichni? Nemají! Tak se bavme o tom, aby z toho ekonomického růstu měli užitek všichni, kteří poctivě pracují, protože to jsou voliči, kteří mimo jiné zvolili Donalda Trumpa.

A je až někdy úsměvné, jak někteří přebíhají. Nedá mi, abych nezmínil pana ministra financí, který v úterý ráno napsal sám na své sociální síť: není pravda, že podporuju Trumpa, nemám s ním nic společného, aby druhý den napsal, gratuluju Trumpovi. On vlastně kopíruje ANO. Tak když ty dvě věty spojím, tak Andrej Babiš nepodporuje sám sebe. Logicky. (Pobouření v lavicích ANO.) On to nepodporuje, ale současně říká, že ten Trump to dělá jako on. Tomu asi nevěříme ani my z opozice, že by nepodporoval sám sebe a své hnutí. Fakt ne.

Ještě se chci vrátit k tomu, a úmyslně to je poslední bod mého vystoupení a poslední poznámka, abych nebyl jak premiér, kde jsem potřeboval odejít na nějakou

schůzku, říkal, řeknu vám poslední větu, a když jsem přišel po dvaceti minutách, ještě mluvil, tak zkusím mít tu poslední větu o něco kratší. (Pobavení v sále.)

Prohlášení čtyř. To byl konflikt ve vládě. To nebyl konflikt mezi vládou a opozicí. Řešil se podle mě naprosto špatně, poniženě, zbytečně. A současně tady přijde pan premiér a řekne nám tady s tím svým úsměvem: Naše zahraniční politika je transparentní a jednotná. A tři týdny tady neřešíme nic jiného, nebo mnozí neřeší nic jiného než konflikt ve vládní koalici. Tak jak to je? Jak mohl ten konflikt vzniknout? Proč to prohlášení vznikalo, když je všechno jasné a všichni v té vládě podle toho postupují včera, dnes i zítra? Tak jsou pravdivá slova pana premiéra, že zahraniční politika je transparentní a jednotná? No jasně že nejsou! To není řečnická otázka. Na to dokážu odpovědět já, ale i vy z vládních lavic. Anebo si fakt myslíte a budete zase chodit na mikrofon říkat: Ne, ne, ne, za to mohla opozice. Té opozici se podařilo zanést svár do těch vládních lavic a přímo do vlády. Není to důstojné nikoho z nás. Vůbec nás ta situace netěší. A pokud jste si všimli, taky jsme my jako občanští demokraté byli poměrně zdrženliví. A mohli bychom častovat silnými slovy jednu i druhou stranu sporu. Ale pomohlo by to české zahraniční politice? Nepomohlo! Myslím, že je dostatek oblastí jiných – daňových, zvyšování byrokracie, šikana malých, sociální systém –, v kterých si vystačíme v těch domácích soubojích. Ale zkusme nejenom mezi vládou a opozicí, ale i uvnitř vlády myslet na to, že zahraniční politiku do těch domácích soubojů netahejme. Ale když spolu nebudeme mluvit, ani vy s námi, ani vy mezi sebou, tak budou vznikat takové situace často. A pan předseda Fiala to řekl naprosto přesně. To byla jenom špička ledovce. To není ten jediný případ, který se stal. A taky vyjmenovával mnoho z těch protikladných vystoupení členů vlády. A to nás oslabuje.

Takže milé kolegyně, milí kolegové, za ODS vám zopakují tezi, kterou se vám pokusíme dostat do vašich hlav a hlavně do praktické politiky: v zahraničí budeme pouze tak silní, jak budeme doma jednotní.

Děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců ODS.)

Předseda PSP Jan Hamáček: Děkuji. Prosím pana předsedu Laudátu a po něm pan předseda Kováčik.

Poslanec František Laudát: Děkuji. Já už budu stručnější. Pana Zaoarálka jsem rozpálil doběla, tak se pokusím trochu zklidnit vášně a zareagovat jenom na to, co tady zaznělo. Já bych ještě rád, abychom se dostali k tématu dálnice D8, která jede, ale trochu jiným způsobem, než si standardní řidiči představují.

Pan premiér Sobotka tady mluvil o tom, že co se týká obchodního deficitu s Čínou, tak že nemůže za to, co zdědili. Já bych jenom připomněl, že v roce 2010 byl náš vývoz do Číny 23,2 mld. a dovoz byl 295,8 mld., to znamená, saldo bylo 272,6 mld. korun minus. Je to zhruba poměr něco přes 1:10. V dalších letech ještě ten poměr 1:10 se udržoval. V roce 2011 to bylo necelých 30 mld. versus dovoz 334,5 mld., takže saldo ještě narostlo na 305 mld., ovšem potom v roce 2012 a 2013

se trend začal sice pomalu, ale obracet a ten poměr klesal, takže saldo potom kleslo na minus necelých 274 mld. a v roce 2013 na minus 266 mld. korun. Ovšem v roce 2014 to nabralo opačný směr směrem k zápornému saldu skoro 321 mld. korun a dramatičtější letí nahoru v roce 2015 až na 421,7 mld. záporné saldo. Proti tomu stojí pouhých 45,6 mld. vývoz, to znamená, že jsme se vrátili na tu nepříznivou trajektorii z roku 2010. Takže to je skutečný výsledek.

Pan premiér tady zase v souvislosti s Čínou vyzval k tomu, že je třeba zachovat chladnou hlavu. Já nevím, jestli byl někdo až tolik rozpálen, určitě ti lidé, kteří šli projevit svůj názor při návštěvě čínského prezidenta, protože skutečně jestli už budeme cizinci ve vlastní zemi, tak já nevím, co ještě je horšího, byli jsme 21 let okupovanou zemí, a co je ještě horšího, než když tady se dělají rudé vlajkoslávy. Dobře, je to nějaký požadavek kohosi, sice atypický a myslím si, že ne zrovna vhodný do střední Evropy, nicméně to, aby někdo trhal vlajku či transparent, a přitom jsou to lidé, kteří sem byli dovezeni rádoby jako turisté, tak to považuji, že už je hodně za čárou. A samozřejmě jak jsem už o tom mluvil, velmi za čárou je, jestliže někdo potom se postaví do lajny a nahrbí se způsobem, který nemá snad v novodobé historii ČR obdoby. Spíš bych toleroval, že tady komunisté po srpnu 1968 ohýbali hřbet, protože na ně byly namířeny ruské nebo sovětské zbraně, ale odmítám tolerovat a nevím, jaké zbraně míří dneska na ty pány, co se takto nahrbili, a na toho, co jim to ještě pomohl připravit.

V této souvislosti, promiňte, ale nemůžu se doslova vysmát větě pana ministra zahraničí, který pronesl doslova: "Česká republika je na špičce kritiky Číny." Tak jestli si takto představuje špičku kritiky Číny, že poníží vlastní občany. Kdyby bylo 1. dubna, tak tomu rozumím, to je den aprílů, ale dneska? Já tedy nevím.

Mluvil o fackování s tím, že bude fackován zleva zprava. To skutečně musím potvrdit. Nemyslím si, že ho fackujeme, ale kritizujeme ho. Já bych jenom zavzpomínal na doby éry vlády Mirka Topolánka, kdy on tedy zřackoval způsobem, který byl ještě výrazně silnější než to divadelní přestavení dneska, a bylo to pouze zleva. Shodou okolností bude velmi pikantní se teď koukat, možná že to ještě dostihne tuto vládu, a budu rozhodně po slovech premiéra Sobotky dneska klidněji spát, že vlastně NATO je náš klíčový spojenec, že si na to přijali vládní prohlášení apod., takže jsem zvědav, jak se postaví k tomu, pokud začne být naplňována politika nového prezidenta Trumpa, když se vrátím k tomu, co před několika hodinami řekl jeho blízký spolupracovník Giuliani, že hodlají obnovit jednání o vybudování jaderného štítu, a zmínil jmenovitě Polsko a Českou republiku. Takže jsem velice zvědav na soudruhy ze sociální demokracie, jak se budou chovat, s jakou zodpovědností a jaké bezpečí doprovázeno lidovci a ANO, takže jak že to bude. Proto jsme zmateni tím, že v jednu chvíli se hlásí k Trumpovi, za pár hodin se nehlásí, pak když vyhraje, tak se zase hlásí.

Impozantní nástup. Impozantně jsme nastoupili, tedy tak, že máme 421,7 mld. za loňský rok, a ani bych se nedivil, jestli záporné saldo vůči Číně bude v letošním roce na oné symbolické hranici půl bilionu korun.

Velmi jsem přivítal, že i pan ministr zahraničí Zaorálek se dobral četby Peroutky, a doufám, že to bude nejen čist a přednášet tady, ale podle jeho skutečných idejí a ne Ovčáčkových výkladů se přihlásí k jeho politickému odkazu.

Děkuji vám za pozornost.

Předseda PSP Jan Hamáček: Děkuji a prosím pana předsedu Kováčka.

Poslanec Pavel Kováček: Děkuji za slovo, pane předsedo. Paní a pánové, skutečně nechci protahovat tuto debatu, ale několik drobných poznámek přece jenom musím učinit o nestejném metru, aneb o farizejství, které prýští z některých koutů této ctihodné instituce již delší dobu, o ponížení našeho národa, naší reprezentace, naší státní suverenity, o které je tady poslední dobou také velká řeč, a o některých dalších souvislostech. A věřte, nejsem spolu s Komunistickou stranou Čech a Moravy nějakým velkým nadšeným podporovatelem zahraniční politiky, tak jak ji tato vláda realizuje, uplatňuje, tak jak ji má jako koncepci.

Jestli ovšem někdo skutečně poslední dobou ponížil naši státní suverenitu za, řekněme, takového tichého souhlasu, protože kdo neprotestuje, tak souhlasí, kdo mlčí, tak souhlasí, těch, kteří dnes velmi hlasitě kritizují ponížení státní suverenity prohlášením v uvozovkách bandy čtyř, někdy mám takový dojem, že to tak je, tak to byl přece člen této vlády pan ministr kultury Daniel Herman. Byl to on, kdo jako člen této vlády, vlády ČR se nechal hostit a vystoupil na srazu sudetoněmeckého spolku, tedy jako ministr suverénního státu dělal komparz na setkání těch, kteří se stále domáhají revize výsledků druhé světové války. A ti, co dnes kritizují ústavní činitele za prohlášení, kterým, řekněme tomu, tu koncepci zahraniční politiky, naší důvěryhodnost ve vztazích v zahraniční politice uváděli na správnou míru, tak ti tehdy mlčeli. Já si myslím, že v tom je obrovský kus farizejství.

Patří tedy takovýto přístup také k prioritám naší zahraniční politiky, když i vládní představitelé mlčeli? S naší výjimkou i mnozí opoziční představitelé, kteří dnes ohnivě kritizují – v projevu například pana kolegy Fialy nebo pana kolegy Stanjury – porušení, ponížení suverenity. Patří to k prioritám zahraniční politiky této vlády? K prioritám zahraniční politiky České republiky? Nepatří?

Nebo si kladme otázku, jestli zatím nepatří, že se mlčelo a čeká se, jak se věci vyvinou. Já si myslím, že to jsou věci, které jsou varovné, a jestli nechceme být považováni za farizeje, je třeba, abychom, když už něco se stane, měřili všem stejným metrem. Jinak si svoji vlastní suverenitu ponížíme především sami.

Děkuji za pozornost. (Potlesk z řad poslanců KSČM.)

Předseda PSP Jan Hamáček: Také děkuji. A pokud nejsou další žádosti o vystoupení s přednostním právem, tak přistoupíme k hlasování o návrhu pořadu 51. schůze Poslanecké sněmovny, tak jak byl vám všem písemně předložen. Je tady

žádost o odhlášení. Všechny vás odhlašuji. Prosím o novou registraci. A budeme hlasovat.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo souhlasí s návrhem pořadu 51. schůze Poslanecké sněmovny. Kdo je proti?

Je to hlasování číslo 2. Přihlášeno je 119, pro 36, proti 70. Tento návrh nebyl přijat.

Končím 51. schůzi.

Zeptám se, kolik času je potřeba na přestavení techniky. Pět minut. To znamená, sejdeme se ve 12.16, kdy bude zahájena 52. schůze, a rozhodneme o jejím pořadu. Takže nyní vyhlašuji přestávku teď již do 12.17. (Upozornění na čas.) Omlouvám se, byl jsem upozorněn, že na pozvánce je deset minut po skončení. To znamená, abychom dodrželi všechno to, co jsme slíbili, tak budeme pokračovat ve 12.22 hodin.

(Schůze skončila ve 12.12 hodin.)

Zahájení 52. schůze Poslanecké sněmovny
11. listopadu 2016
Přítomno: 141 poslanců

(Schůze zahájena ve 12.22 hodin.)

Předseda PSP Jan Hamáček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajují 52. schůzi Poslanecké sněmovny. Všechny vás vítám. Tuto schůzi jsem svolal podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 41 poslance. Pozvánka vám byla rozdaná prostřednictvím poslaneckých klubů dne 3. listopadu tohoto roku.

Prosím, abyste se všichni přihlásili svými identifikačními kartami a případně mi oznámili karty náhradní, s tím, že platí náhradní karty, které byly oznámeny na schůzi předchozí.

Nyní bychom přistoupili k určení dvou ověřovatelů této schůze. Já navrhuji, abychom za ověřovatele určili pana poslance Jiřího Dolejše a paní poslankyni Kristýnu Zelenkovou. Zeptám se, zda je jiný návrh. Pokud není, tak budeme hlasovat. Ještě vyčkám... Už máme adekvátní fórum.

Takže zahajují hlasování a ptám se, kdo souhlasí, aby ověřovateli této schůze byli pan poslanec Dolejš a paní poslankyně Zelenková. Kdo je proti?

Je to hlasování číslo 1. Přihlášeno je 107, pro 102, proti nikdo. Tento návrh byl přijat a já konstatuji, že tedy pan poslanec Dolejš a paní poslankyně Zelenková jsou ověřovateli 52. schůze.

Omluvy rovněž platí tak, jak byly předneseny na 51. schůzi.

Přistoupíme ke stanovení pořadu 52. schůze. Návrh je uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu a rovněž nelze schválený pořad rozšiřovat.

Ještě předtím, než budeme hlasovat, mám zde dvě žádosti o vystoupení s přednostním právem. Nejprve pan poslanec Laudát a potom pan poslanec Kováčik. Prosím, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec František Laudát: Děkuji za slovo, pane předsedo. Dámy a pánové, byli jsme spoluiniciátory společně s klubem ODS této mimořádné schůze, na které chceme za prvé dát vlastně asi zřejmě drobným živnostníkům poslední šanci na to, aby byl odložen zákon, nebo účinnost zákona o elektronické evidenci tržeb pro selektivně vybranou, tedy následně postiženou skupinu podnikatelů. A za druhé, dalším bodem je velmi podivné chování Ministerstva dopravy kolem informací, co se ve skutečnosti děje kolem dostavovaného úseku dálnice D8 přes České středohoří.

V minulosti jsme marně navrhovali, když si chcete vládní většinou hnutí ANO, sociálních demokratů a KDU-ČSL prosadit totální zavedení kontroly nad českými podnikateli zavedením elektronické evidence tržeb, abyste neničili živnostníky, kteří vydělávají malé částky, lékaře, kteří poskytují ambulantní péči, pro nepatrné částky, abyste nezervózňovali a neničili farmářské trhy, které se v některých městech a lokalitách začaly velmi slibně rozvíjet. Proto jsme navrhovali, a je to tady také jeden z předkladů, aby z elektronické evidence tržeb alespoň byli vyňati neplátcí DPH. Bohužel, toto není akcentováno.

Je mi líto, že tedy vzhledem k tomu, že se chystáte neschválit i program této schůze, tak jsem nucen za předkladatele zákona, nebo sněmovního tisku, který jste obdrželi pod číslem 918/0 a kde navrhovatelem je vlastně návrh poslanců Miroslava Kalouska a Martina Plíška, je to návrh novely zákona, kterým se mění zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb. Ten princip je velmi jednoduchý. V zásadě ten zákon je upraven, nebo ta novela upravuje stávající platný zákon tak, aby ostré zavedení elektronické evidence tržeb bylo odloženo na rok 2019.

Domnívám se, že jste nešli s tím do voleb, do minulých voleb, že budete tímto způsobem postihovat všechny podnikatele napříč bez ohledu na typ podnikání, bez ohledu na velikost jejich podnikání, bez ohledu na velikost jejich tržeb apod. A samozřejmě pan Babiš se zhlédl v projektu v Chorvatsku, které je, co se týká šedé nebo stínové ekonomiky, co se týká stavu ekonomiky, ekonomického růstu, ve zcela jiné kategorii zemí, než je Česká republika. Domnívám se, že o tom, zda má, nebo nemá tento zákon platit, by měli rozhodnout voliči v příštích volbách. Proto je navrhován v tomto materiálu, v této novele, odklad k 1. 1. 2019.

Já doufám, že bez ohledu na to, že nechcete vyjít vstříc našim návrhům, tak že i Ústavní soud se začne zamýšlet s tím, jestli tak, jak začala praxe za této vlády, budou obsahovat zákony stále více parametrů, a docela naprosto zásadních parametrů, o kterých bude vláda rozhodovat svým usnesením. V případě elektronické evidence tržeb se toto stalo mírou nevidanou a domnívám se, že jestli toto projde testem ústavnosti, tak pak už si kterákoli další vláda může dělat, co chce. Může selektivně postihovat podnikatele, zařazovat je pod nějaký typ kontroly či je vyřazovat a samozřejmě to může být zneužito ke konkurenčnímu boji obchodnímu či politickému.

Já si dokážu představit, že podnikatelé, a v této první fázi vlastně poskytovatelé stravovacích a ubytovacích služeb ve velkých městech, přejijí toto vaše šmírování, hlídání a navalení povinností, která rozhodně nebude za ty drobné peníze, které jste při agitaci a při předkladu a obhajování tohoto zákona, tohoto principu tady říkali. Ale v tuhle chvíli mám na mysli to, co se děje na malém českém venkově, kde malé obce vymírají, hostinská zařízení jsou často poslední štací, kde ještě vůbec ti lidé, kteří tam žijí, komunikují, kde se sejdou, kde proberou věci jak soukromé, tak veřejné. A vy naprosto fatálně – tam to není o velkých únicích, tam to není o velkých tržbách. Já nevím, jestli v nějakém hostinském zařízení, když si několik lidí dá každý večer několik piv, jestli tyto hospody, kde si myslím, že provozovatelé často skutečně fungují spíše ze zvyku, z tradice, a protože je to podnikání v tomto oboru baví, docela si troufám říci, že mnohdy ani nedosahují ze svých zisků minimální mzdy.

Pan Jurečka a KDU-ČSL se pořád bijí v prsa, jakou musí udělat politiku pro venkov, vymýšlejí dotace. Možná že místo toho by stačilo, kdybyste nejenom tímto opatřením, ale tím, jak se chováte ve vztahu přerozdělování dotací do zemědělství, nedeklasovali venkovské malé osady a obce způsobem, jakým se tak děje. Ve skutečnosti jste hrobaři českého venkova. Dotace jdou jenom velkým ve velkém množství případů. Nedávno jste to tady předvedli se spotřební daní. Takže místo aby ty peníze šly vždy tomu hospodáři do příslušného katastru, tak to budou kasírovat velké koncerny, velké skupiny podnikatelské v zemědělství, tudíž ty peníze na konkrétní území těch obcí ani nedoputují, takže ten venkov ve skutečnosti dál bude vydíráný, dál bude chudý. To je skutečný reálný dopad Jurečkovy dotační politiky, finanční politiky Ministerstva financí. A samozřejmě do tohoto kontextu zapadá i elektronická evidence tržeb.

Vedle samotné podstaty, a já tady nebudu předcítat ten tisk, chci šetřit po velké sebevlastní autoobstrukci ministra Zaorálka váš čas, takže nebudu předcítat ten tisk. Dostali jste ho. Je to tisk číslo 918/0. Takže se každý rozhodněte sám, zda se chcete i nadále spolupodílet na vylidňování českého venkova, na úpadku tamního podnikání, resp. jeho zániku. Velmi vám doporučuji, abyste se podívali na statistiky, jak přibývá či ubývá podnikatelů v jednotlivých krajích, v jednotlivých městech, v jednotlivých regionech, a pak vám možná teprve dojde, co že jste to na český venkov a zejména český venkov přichystali.

Nicméně vedle toho jsem zaznamenal, že pan ministr financí označil poslance KSČM Vladimíra Konička za nějakého svého zvilého nepřítele. Předpokládám, že je to stejná věc, na kterou chci upozornit i já, když na kontrolním výboru byl upozorněn, že zřejmě ta instituce, která vznikla rozdělením Státní tiskárny cenin, tak že ten akt byl v souladu s českým právním řádem. Já ve shodě s členy kontrolního výboru se domnívám, že rovněž tak ne. O co jde, se trochu pokusím rychle vysvětlit.

Vznik nového státního podniku Státní pokladna Centrum sdílených služeb, státní podnik. Na základě souhlasu vlády České republiky uděleného usnesením číslo 854 ze dne 20. října 2014 a po vyjádření dozorčí rady Státní tiskárny cenin, státního podniku, ze dne 30. října 2014 rozhodl zakladatel, to je Ministerstvo financí, svým rozhodnutím ze dne 3. 11. 2014, číslo jednací Ministerstvo financí, nebudu číst, o rozdělení Státní tiskárny cenin, státního podniku, odštěpením s následným založením nového státního podniku Státní pokladna Centrum sdílených služeb, státní podnik, který byl založen na základě výše uvedeného rozhodnutí, a zakládací listina Ministerstva financí, zase je tady číslo, dne 3. 11. 2014. Prosím, upozorňuji na ten termín 3. 11. 2014. Rozhodným dnem a datem účinnosti rozdělení Státní tiskárny cenin, státního podniku, je den 1. 1. 2015. Právní rozbor této operace – zákon o státním podniku v platném znění umožňuje pouze založení nového státního podniku nebo rozdělení státního podniku se zánikem původního podniku podle § 7 odst. 2. Pozměňovací návrh poslance Stupčuka ze 16. 9. 2015, takže více než o rok později, k zákonu o poštovních službách zavádí vedle rozdělení o možnost rozštěpení státního podniku, aniž by musel zaniknout původní podnik. Inicioval to ministr vnitra, který má jakési představy strukturálních změn u České pošty. Je zajímavé, že vláda v případě rozdělení státního podniku Státní tiskárny cenin se domnívá, že postupuje

v souladu se zákonem, ministr Chovanec si byl vědom toho, že nepostupuje v souladu se zákonem, tudíž vlastně se zpožděním byla přidána možnost tzv. rozštěpení státního podniku. Předtím to nebylo, tudíž ten postup lze považovat za nezákonný.

Ministerstvo financí České republiky dodalo vládě materiál číslo jednací 1186/14 pro usnesení 854. Následně tak vláda rozhodla o právním jednání, které v té době nemělo právní oporu v právním řádu České republiky, to znamená, jednalo protiprávně. V této souvislosti je nutno zopakovat, že dle zákona o státním podniku v platném znění, tedy i dnes, zákon číslo 77/1997 Sb., při rozdělení podniku přechází jmění zaniklého podniku na nově vzniklé podniky v rozsahu uvedeném v rozhodnutí zakladatele o rozdělení, zase je tady paragraf, tj. nejedná se a nemůže se jednat o oddělení odštěpením. K rozdělení podniku podle § 7 odst. 2 dochází dnem zápisu do obchodního rejstříku, kdy musí být návrh na zápis nového podniku podán současně s návrhem na výmaz zrušeného podniku. Výmaz zanikajícího podniku a zápis podniku vzniklého splnutím či rozdělením se provede k těmto dnem. Současně je protiprávní i založení podniku Státní pokladna Centrum sdílených služeb, neboť dle článku 1 odst. 1.5 statutu tohoto podniku je uvedeno, že tento podnik je založen rozdělením, odštěpením, shodně je uvedeno též oddíl ostatní skutečnosti v rámci výpisu z obchodního rejstříku. Implikací je, že je možné požadovat zrušení nově vzniklého podniku, neboť ten byl založen a zapsán do obchodního rejstříku v rozporu s právem. V této souvislosti lze poukázat například na ustanovení § 9 odst. 1 zákona číslo 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob v platném znění, dle kterého platí, že jestliže obsah zápisu ve veřejném rejstříku odporuje donucujícím ustanovení zákona, nelze-li dosáhnout nápravy jinak, rejstříkový soud vyzve zapsanou osobu ke zjednání nápravy. Jde-li o právnickou osobu a ta ve stanovené lhůtě nezjedná nápravu, může soud i bez návrhu, je-li takový postup v zájmu ochrany třetích osob, rozhodnout o jejím zrušení s likvidací.

Je s podivem, že rejstříkový soud vůbec připustil právoplatnost založení státního podniku Centrum sdílených služeb a zápis této organizace do obchodního rejstříku, když samotné založení je protiprávní. Je otázka, jakou roli v zápisu hrál obchodní soud, zda vedle návrhu na zápis nového státního podniku měl požadovat i návrh na zrušení státního podniku Státní tiskárna cenin, státní podnik. K věci se musí vyjádřit specialista na obchodní právo.

Proč to tady konstatují? Zase bych mohl číst další usnesení vlády, které toto umožnilo. Následné kroky i analýzu toho, že správně postupoval až ministr vnitra, když tady prostřednictvím kolegy Stupčuka prosadil onen pozměňovací návrh o rozštěpení.

Teď si dokážu představit, že některý z těch podnikatelů, který nebude příznivcem zákona o elektronické evidenci služeb, napadne tuto skutečnost u soudu, a po pravdě řečeno, soud by mu měl vyhovět. Jestliže organizace zavádí a prosazuje tento zákon a aplikuje, pak by vše mělo být shozeno ze stolu.

Zároveň vyzývám kontrolní výbor Sněmovny, aby se touto záležitostí dále zabýval a případně požádal o provedení kontroly Nejvyšším kontrolním úřadem, případně další kroky.

Dámy a pánové, k této záležitosti, protože o elektronické evidenci tržeb bylo již řečeno mnoho, je kolem mnoho falzifikací, mnoho lží, mnoho falešných čísel, nemá smysl je opakovat a znovu a znovu dokola. My tímto činíme víceméně v tomto roce poslední pokus.

Co se týká ostatního, přestože je to zamítnuté, jelikož máte, vláda, v ruce legislativní možnost parametricky, fakticky zastavit aplikaci v době přicházejících Vánoc, v době, kdy je to nejdůležitější obchodní období pro malé a střední podnikatele, tak abyste tak učinili. Je to naše velmi naléhavá výzva, velmi naléhavý apel. Jestli se ještě vůbec chcete bavit o tom, že vy skutečně chráníte podnikatele, tak to alespoň udělejte a nechte podnikatelům alespoň klidné Vánoce. Děkuji.

Co se týká dalšího předkladu, tak dámy a pánové, normální věci nebo normální záležitosti, které se dějí, nebo nenormální záležitosti, které se dějí kolem dostavovaného úseku dálnice D8 mezi Lovosicemi, resp. dneska Bilinkou a Řehlovicemi, by si určitě zasluhovaly zřízení parlamentní vyšetřovací komise. Jelikož ovšem už jsme zavaleni vyšetřovacími komisemi všeho druhu, tak se domnívám, že už z toho může být jakási únava.

Jenom z toho, co o daných záležitostech vím, co se povídá, je otázka, kolik toho tady bude ochoten říct pan ministr dopravy, tak vás upozorňuji, že současné problémy původní dálnice D48 v úseku u Ostravy jsou slabým odvarem toho, co se děje a ještě v budoucnosti může dít na dostavovaném úseku dálnice D8, který je postaven v poměrně dlouhé vzdálenosti v sesuvových územích.

Požádal jsem poté, co Ministerstvo dopravy ruku v ruce s investorem, což je Ředitelství silnic a dálnic, a Správou železniční a dopravní cesty, která byla také účastníkem velkého sesuvu, který vznikl, jestli se nemýlím, z 5. na 7. června 2013 při velkých záplavách, tak když jsem zaznamenal, že byla podána žaloba na tamější kamenolom v Dobkovičkách, s tím že měl podle jakéhosi znaleckého posudku ústavu Akademie věd způsobit škodu, nebo spolupodílet se na škodě, která státu sesuvem dlouhým 800 m, jestli se nemýlím, nebo širokým, způsobit, požádal jsem Ministerstvo dopravy podle příslušného zákona o přístupu k veřejným informacím, aby byla nejenom mně, ale i poslancům následně samozřejmě poskytnuta tato analýza, protože by mě to velice zajímalo, a Ministerstvo dopravy to odmítlo s tím, že tam je podána žaloba, tudíž je to předmětem soudního řízení a na tento materiál nemáme nárok.

Před několika týdny vyšel článek, který se alespoň trochu zabýval problematickou situací na dálnici D8, a tam ten autor konstatoval, že se k té studii dostal. Poslanci Parlamentu přístup nemají, veřejnost přístup nemá, nějaký novinář se omezil na konstatování, že je všechno jinak, nebo řada věcí je jinak v posudku, než říká pan ministr dopravy veřejně, tak s tímto konstatováním ovšem skončil, ovšem říkám, ten posudek údajně podle svého tvrzení má, my ho nemáme.

První otázka zní na pana ministra dopravy, zda tedy zveřejní celé znění této analýzy, tak aby byla přístupná nejenom všem poslancům Sněmovny, ale celé veřejnosti. Já bych byl velice rád, aby se bez pardonů o tom, co se děje na

dostavovaném úseku dálnice D8, začalo mluvit zcela otevřeně, transparentně, bez jakýchkoli příkras.

Zhruba před třemi nedělemi jsem, protože se pohybuji v branži dopravního stavitelství, je to moje politické téma 20 let, znám se s těmi lidmi, z těchto kruhů jsem byl upozorněn na to, že dochází vedle stávajícího velkého sesuvu, který za velké mediální pozornosti a téměř slávy, kdy se začne, jak to pokračuje, kdy to skončí, dověděl o tom, že tím problémem se sesuvy, s posuvy dalších technických konstrukcí, konkrétně mostní estakády, pokračují. Ptal jsem se několika činitelů hnutí ANO, nebudu říkat jejich jména, co na tom je pravdy, a oni o tom věděli. Nejednalo se o ministra Ťoka, podotýkám. Tady mezi vámi.

Takže vážené dámy a pánové, mám takový pocit, že tady se hraje nějaká velmi podivná hra. Určitě je náhoda, že poté, když věděli, že já vím, tak zhruba čtyři pět dnů poté pan ministr Ťok svolal tiskovou konferenci a tam jistě problémy přiznal. To je realita, to je časová osa toho příběhu.

Z dostupných dokumentů, které si můžete, které máte k dispozici, je nález Nejvyššího kontrolního úřadu, který zpracovával náš exkollega pan Karel Sehoř, který byl také členem ve Sněmovně několik volebních období. Velmi bych vám doporučoval, je to kontrolní závěr z kontrolní akce číslo 15/29, peněžní prostředky určené na výstavbu dálnice D8. Ono tam je nejenom o peněžních prostředcích, ono je tam o celé historii toho, jak vize této dálnice, jestli můžu říkat vize, nebo plán této dálnice, pochází z roku 1960. Jak potom měl být za nějakých 17–18 roků postaven, a vlastně nic nebylo dodrženo. Na cokoli si vzpomenete v případě dálnice D8, to nebylo dodrženo, a samozřejmě občas tady slycháte ty filipiky pana ministra Babiše k tomu, jak jsme ty předchozí vlády, politici nebyli schopni zajistit, zrealizovat, postavit. Musím říct, co se týká časové osy, v tomto má částečně pravdu.

Kdyby nechystal ve své režii a ve svém ansámblu nové dálnice D8 – jenom tady odskočím. Pan premiér Sobotka tady zmínil také, jak při té diskusi o zahraniční politice, o tom, jak se vyjednává s Německem o vybudování nových železničních spojení nejenom mezi Prahou nebo Brnem, Prahou a Drážďany, Prahou a Norimberkem, tak vás upozorňuji, že Babišova konstanta podle nejčerstvějších materiálů Ministerstva dopravy je, že stavební povolení na první kousek, první úsek této stavby, která je velmi potřebná, kterou si tato vláda dala do usnesení, je rok 2035. Slyšíte dobře, 2035. To se nás asi ještě bude Evropa a svět ptát, jestli budeme tady chtít stavět nějakou železnici.

Vrátím se ale zpátky k původnímu. Ocitoval bych vám tady jen pár věcí, protože celá ta investice přes České středohoří, a tady říkám, že pan ministr nebyl u začátku, nebyl u průběhu, je u toho zhruba dva roky nebo něco takového, takže jenom mám tady jenom to. Když se podíváte do té zprávy, tak např. strana 6 toho materiálu: Z dokladů a informací předložených ke kontrole vyplývá, že Ředitelství silnic a dálnic při přípravě stavby podcenilo složitost území, kterým stavba prochází. O kousek dál: Dodržen nebyl ani navržený harmonogram prací souvisejících s odstraněním následků sesuvů, který v červnu 2013 v blízkosti obce Dobkovičky poškodil dálnici D8 a železniční trať. V době ukončení kontroly Nejvyššího

kontrolního úřadu, tedy více než dvaapůl roku po vzniku sesuvu, nebyla dokončena první etapa sanačních prací a práce na druhé etapě byly teprve zahajovány. V širším území sesuvu Ředitelství silnic a dálnic do konce roku 2015 zajišťovalo jen geodetický monitoring. A teď už to jde, pane ministře, na vaše triko. Znovu zopakuju tu větu: Do konce roku 2015 od toho sesuvu v červnu, na začátku června 2013 do konce roku 2015 byl zajišťován pouze geodetický monitoring toho sesuvu. Zpracování analýzy příčin sesuvu zadalo Ministerstvo dopravy až v únoru 2016. Takže prosím, dospěli jsme do stadia, že Ministerstvo dopravy potřebuje na zadání analýzy tolik let. To je naprosto neuvěřitelné. A teď si vezměte, že tam probíhala řada dalších stavebních prací, odstraňování sesuvů, ale nikdo se nenamáhal zadat analýzu toho, proč k tomu sesuvu došlo.

Další odstavec: ŘSD rovněž pochybilo při zadávání zakázek na dodatečné stavební práce v celkovém objemu 32,4 milionu korun. Dál: V případě veřejné zakázky na dodatečné stavební práce v celkovém objemu 313,6 milionu korun nebylo možné splnění podmínek stanovených právním předpisem z dokladů předložených ke kontrole jednoznačně vyhodnotit, u dalších pěti veřejných zakázek v celkovém objemu 3,164 milionu korun nebylo možné ověřit skutečný obsah ani rozsah jejich plnění. To se prolíná v nedodržování zákona o zadávání veřejných zakázek, z poslední doby se prolíná celým tím materiálem, a má to na triku vláda, která tolik volala, že bude jiná, že udělá vše transparentně v souladu se zákonem.

Již jsem tady opakoval, upřesním: Základní koncepce výstavby dálnice D8 byla schválena v roce 1963, náklady na dostavbu úseku 0805 a 0807, tzn. zhruba od Lovosic na státní hranici se Spolkovou republikou Německo, překročí částku 30 celkově, a to si myslím, že je ještě optimistický odhad, 38 miliard korun, což je zhruba tříapůlnásobek částky uvažované v roce 1993 a téměř dvojnásobek částky uvažované v roce 2003. Nárůst nákladů ŘSD zdůvodnilo především změnami sazby DPH a valorizací cen. Konkrétními příčinami a důsledky růstu nákladů se Ministerstvo dopravy blíže nezabývalo.

Odlisťuji dál z důvodu časového stresu. Strana 11: V dokladech týkajících se přípravy stavby ani v zadávací dokumentaci veřejné zakázky na stavební práce v úseku 0805, to je to České středohoří, nebyla problematika opatření reagujících na vedení trasy dálnice sesuvným územím zvlášť řešena. Z písemného vyjádření technického dozoru investora vyplývá, že žádná takováto zvláštní opatření nebyla do projektové dokumentace pro zadání stavby zapracována, protože v podkladech, které měl projektant k dispozici, bylo území hodnoceno jako stabilizované. Jestliže vám to přeložím do srozumitelné řeči, geologové, lidé tam žijící, každý na vlastní oči viděl, že je to jednoznačně sesuvové území, ŘSD do zadávací dokumentace tuto poznámku nebo toto varování pro dodavatele stavby nedalo, takže jinými slovy, všechno, co se tam dneska stane, tak bude platit stát. To je tedy moje interpretace té skutečnosti.

Dále. Z dokladů předložených ke kontrole vyplývá, že existence problematických geologických poměrů v trase dálnice byla při přípravě výstavby úseku D8 známa a zabývalo se jí několik dokumentů, které mělo Ředitelství silnic a dálnic k dispozici. V jednom z nich je například uvedeno, že do stavby úseku 0805 zasahuje celkem 11

sesuvů evidovaných v registru geofundu vedeném Českou geologickou službou, z nichž dva byly vedeny jako stabilizované a devět jich bylo potenciálních, tzn. nestabilizovaných. Takže myslím, že asi by měli více úředníci Ministerstva dopravy a z ŘSD chodit tady sem za roh, na Klárov, na Českou geologickou službu.

Další, jeden z dalších odstavců. Nové lhůty pro dokončení stavby, termíny pro předání dosud nepředaných stavenišť zhotoviteli ani termíny dokončení stavby nebyly žádným z dodatků smlouvy o dílo stanoveny. Termín zprovoznění úseku 0805 nebyl smlouvou o dílo v době kontroly, což je leden 2016, závazně stanoven. Takže tam se to prostě zvrhlo v anarchii, která ani nebyla do ledna 2016 pokryta dodatkem smlouvy, který by nějakým způsobem verifikoval to, co se tam děje. A mimochodem, není podle mého podchyceno nejenom projektově, ale ani smluvně i to, co je tam páčáno nebo které zoufalé kroky jsou tam podnikány dnes.

V průběhu výstavby realizované na základě smlouvy o dílo ze září 2007 docházelo k řadě změn v předmětu jejího plnění, tzn. změny během výstavby atd. atd. No a samozřejmě skončilo to tím, že ještě minulé vedení výkonného výboru fondu muselo vyřadit tuto akci z financování z evropských peněz. Bohužel již nebyla dotazena analýza, o kterou jsem požádal kontrolní orgány Státního fondu dopravní infrastruktury, a které měly všechno podchytit, všechno zmapovat, kdo za co může, kdo může za ztracenou dokumentaci, za ztracené nebo nenalezené zápisy z jednání, kdo podepisoval smlouvy, co a jak se dělo.

Mohl bych tady odcitovat, jak na sesuv, ke kterému došlo v tom červnu 2013, reagovala tehdejší vláda, je to usnesení číslo 640/2013, kde uložilo ministru dopravy, aby v oblasti aktuálního sesuvu byl proveden geotechnický průzkum ohrožené oblasti, doplněn monitorovací systém do prostoru, návrh variant sanace, zpracování projektu zvolené varianty sanace atd. atd.

Dál. V širším okruhu sesuvu dálnice D8, a tady už je, že vlastně jsou tady uvedeny víceméně skoro tři kilometry sesuvového území tehdy, a to se zase ptám pana ministra, jestli se už dneska mluví o ohroženém území čtyř kilometrů, jestli je to pravda, takže tam má být proveden detailní geologický, inženýrsko-geologický a geotechnický průzkum, doplnění monitorovacího systému, návrh variant zabezpečení a realizace stabilizačních opatření a monitoringu, zpracování analýzy příčin sesuvů včetně toho, jak bylo při stavbě bráno v potaz, že se jedná o oblast historicky známou s výskytem.

Takže vláda tehdy zadání dala, bohužel nedala ke každému bodu termín, tudíž ŘSD si to vyložilo tak, že práce kvapná málo platná, a co nespěchá, neuteče. Takže, znovu upozorňuji, byl dva roky páčán pouze geotechnický monitoring, tzn. jestli dál sesuv pokračuje, jakou rychlostí, jestli jsou tam nové skutečnosti, ale analýza příčin nebyla.

Mohl bych pokračovat dál v tom smutném čtení, jak se hýbaly peníze, jak byly vyčerpány – vyžrány rezervní položky, jak byl překročen zákon, protože se sčítají vícepráce a méněpráce atd. atd.

Dneska jsme se také z médií, která to poměrně dlouhou dobu nezajímalo, dozvěděli – konečně se někteří vypravili na místo a dělali rozhovory s místními obyvateli... A už zaznívá, že informace jim nejsou poskytovány. Starostům dotčených nebo okolních obcí je odpovídáno až poté, co jsou vyžádány oficiálně informace přes datovou schránku. Takže tam se cosi děje v obrovských objemech a nikdo neví z okolních obcí, okolních obyvatel, ani čelní představitelé samosprávy... Místo toho, abyste je sezvali, abyste nejenom jim, ale i veřejnosti řekli, co se děje, tak se chováte jako Rusové s Černobylem. Dámy a pánové, to, co jsem si zjistil od lidí, kteří se pod to samozřejmě podepsat nechťejí a vykonávají tam ty stavební práce...

Pane ministře Ťoku, já vás upozorňuji, že vašemu předchůdci při mimořádné schůzi to bylo také náramně k smíchu. Pan Babiš tady seděl na rozdíl ode dneška s panem Sobotkou, neřekli ani slovo a za dva měsíce pan ministr Prachař skončil. (Z řad ANO nesouhlasná poznámka o vyhrožování.) Já vám nevyhrožuju, protože to je samozřejmě rozhodnutí pana Sobotky, jestli teď chce obměňovat vládu, tak myslím, že ten závěr by měl být víceméně... A jestli vám to přijde k smíchu a já vám přijdu k smíchu... Mně nepříjdu k smíchu ty miliardy, které už to stálo zbytečně navíc a které to ještě bude díky vašemu chování stát. A myslím si, že když jste slibovali lidem pravdu a férové jednání, tak ho začněte provozovat. Děkuji.

V těch informacích je používán termín prasklá opěra mostu. Problematická je prasklá opěra mostu s vysokým zemním násypem. Údajně docházelo – a já bych tady chtěl odpověď, protože oficiální nemáme, zda to ještě i v tomto území, to je stavba 210, nebo stavební soubor, objekt, je to estakáda, zda to ještě souvisí s lomem, nebo je to vedle o kus dál. Problematická je prasklá opěra mostu s vysokým zemním násypem. Údajně docházelo k drobným pohybům již historicky po realizaci tělesa násypu, který působí jako přitížení území. Platilo, že území je dlouhodobě postiženo pomalým creepovým pohybem jihovýchodním směrem, tedy směrem po svahu do Labe. – Takže vám to jede do Labe. – Rychlost těchto pohybů se dlouhodobě mění v řádu jednotek desetin milimetru za jednotky měsíců s výkyvy v době významnějších srážek. Vrtný průzkum v oblasti prokázal fosilní prosmykané plochy ve vrstvách křídových slínovců v hloubkách 15 i více metrů pod povrchem. Kdybyste si udělali včas analýzu příčin a pořádný geologický průzkum alespoň po tom průšvihy, tak možná že to, co tam dneska děláte, je jenom další vyhazování peněz a oddálení dalších vynucených obrovských sanací, které budou stát veliké peníze. A bavíme se o stovkách milionů či miliardách, nejsem schopen odhadnout, protože tajíte pravdu.

Dotace podzemní vody jsou v tomto prostředí obvykle zaznamenány po těchto predisponovaných smykových plochách. Na některých vrtech byla dokumentována výška výtlačné úrovně této křídové zvodně až do deseti metrů. Poměry v území jsou složité a geologická stavba je taková, že v některých případech již nedaleké sousední vrty reagují na odvodnění, které tam dneska je prováděno, zcela odlišným způsobem. To znamená, že je tam velká pestrost toho, jak se území bude chovat doslova po několika metrech či desítkách metrů.

Mohl bych pokračovat dále a dále. Já vám to tady budu citovat. No, nicméně skončím, když je vám to k smíchu, a položím vám několik otázek.

Za prvé. Jste ochoten zveřejnit a kdy a kde a všem poslancům dát za prvé na příští schůzi písemnou informaci o skutečné situaci na dostavovaném úseku dálnice D8?

Za druhé vás zcela otevřeně vyzývám, abyste veřejnosti i poslancům zveřejnil kompletní znění všech posudků a zpráv, které byly zadány a zpracovány buď investorem akce, nebo Ministerstvem dopravy.

Za další, abyste předložil detailní informace o tom, jaké území, v jakém rozsahu je ohroženo dalšími sesuvy, kolik si vyžádají sanace těchto území, ty kilometry, metry, stovky metrů. Abyste řekl, kde je veškerá poztrácená dokumentace, kdo je ředitelem projektu za investora a byl v minulosti od zahájení výstavby nebo přípravy, kdo tam vykonává inženýring nebo technický dozor investora. Kdo kreslil ten projekt, kdo je projektantem této stavby. Abyste všechny tyto věci zdůraznil. A jaká přijmete opatření. V té zprávě NKÚ se velmi často píše – bylo zanedbáno, bylo zanedbáno, bylo zanedbáno. Já si nedokážu představit, že tady se nikomu nic nestane, budou tam lítat miliardy, když se píše, že bylo zanedbáno, bylo zanedbáno, bylo zanedbáno.

A za další vás žádám, abyste poskytl písemnou závaznou informaci o tom, jaká opatření tam dneska děláte, kolik to stojí peněz, kdo to dělá a kdo to navrhuje. Mě by to zajímalo. A jaká bude odpovědnost v případě, že to nebude fungovat. Skutečně stavět takové dílo na náhodu a čekat, že se něco zastaví, to mně přijde velmi ujeté. Takže prosím, je vám to k smíchu, dobře. Takže prosím, pojd'te vysvětlovat vy. (Ozývá se potlesk zprava.)

Předseda PSP Jan Hamáček: Děkuji. Nyní má slovo s přednostním právem pan předseda Kováčik, potom pan ministr Ťok a potom ještě je tady přihláška pana předsedy Černocho. A prosím, ještě než dám slovo panu předsedovi, tak omluvím pana poslance Petra Adama od 12.30 do konce jednacího dne, pana místopředsedu Vojtěcha Filipa od 13. hodiny, paní poslankyni Peckovou od 12. hodiny z pracovních důvodů, paní poslankyni Berdychovou z celého dne z osobních důvodů a pana poslance Tejce od 12.30 z pracovních důvodů.

Tolik tedy omluvy a nyní má slovo pan předseda Kováčik.

Poslanec Pavel Kováčik: Děkuji za slovo, pane předsedo. Paní a pánové, slibuji, že o co byl předřečník ve své řeči delší, o to bude moje řeč kratší, abychom se dobrali nějakého výsledku. A na rozdíl od té předchozí mimořádné schůze tady oznamuji, že poslanecký klub KSČM se rozhodl návrh programu této schůze podpořit. Chceme, aby se hovořilo o obou bodech, které jsou navrženy v programu, jak o elektronické evidenci tržeb, tak o situaci okolo dálnice D8. Předesílám, že klub KSČM nepodpoří odložení účinnosti elektronické evidence tržeb, byť máme, a dali jsme je najevo při projednávání tohoto tématu zde ve sněmovně, určitě pochybnosti o tom, jak moc dobře to bude fungovat, jak moc vysoká bude ona výtěžnost pro státní rozpočet, jak

moc je třeba, aby ti úplně nejdrobnější živnostníci byli rovněž tímto fenoménem zasazeni.

Jde ovšem o to, že je to jeden z možná účinných prostředků, jakým způsobem zlepšit výběr daní. A to nás přesvědčuje o tom, že pojďme, spustme ten systém, možná za pochodu odstraňujeme jeho nedokonalosti, které se zcela určitě vyskytnou, ten systém je velmi rozsáhlý a je možné, že přijdou nějaké problematické body, problematická místa. Já bych se chtěl jenom přimluvit za to, aby ti, které to zasáhne, ta případná určitá omylnost toho systému, aby nebyli hned penalizováni. Aby Ministerstvo financí, potažmo instituce ministerstvu podřízené či s ministerstvem spolupracující posuzovaly pro prvopočátek tu záležitost velmi benevolentně.

Chci také požádat, aby ale nebyla žádná benevolence tam, kde by se ten systém chtěl jakýmkoli způsobem obcházet. Člověk slyší, že již teď jsou k dispozici programy, jak ten systém obejít tak, aby se tzv. vlk nažral a koza zůstala celá. A to si myslím, že tedy pro ten čas, to úsilí, energii a očekávání, která celý systém stál a vzbuzuje, tak by byl velmi hubený výsledek. Ztratila by se, nebo dále oslabila důvěra v instituce, důvěra ve stát, důvěra v to, že prostředky, které stát vybírá, je schopen vybírat v dostatečné výši a racet je zpátky do systému, ať už sociálního, ať už zdravotního, ať už školského, ať už pro všechny ty výdaje, pro které si ostatně občané stát drží.

To je ta první věc, takže aby nebylo mýlky, protože ta mýlka samozřejmě při interpretaci tiskové konference, které byl náš garant tohoto bodu kolega Číp určitým způsobem přítomen, tak ta dezinterpretace stála trošičku úsilí, aby se napravila.

Na rozdíl u toho druhého bodu budeme velmi podrobně chtít vědět spolu s mnoha vámi historii, historii také viny a také to, co bude, jakým způsobem se napraví situace, která možná pochybením ministerstva, možná pochybením kontrolní role, kterou určitě někdo musel uplatnit při projektování, při průběhu té stavby, způsobila, že D8 bude nejen nejdéle budovanou cestou možná v Evropě, určitě v ČR, možná na celém světě. Ale také na jeden kilometr zdaleka nejdražší.

Vím, že jsou složité geologické podmínky, ale budují se silnice, železnice či jiné dopravní komunikace v daleko složitějších podmínkách, plné tunelů, plné mostů, ve vysokohorských podmínkách. Když máme teď to horké téma našich vztahů s Čínou, tak musím připomenout, že železnice do Tibetu určitě nestála tolik, a to se staví i na permafrostu i ve vysokohorských podmínkách, nestála určitě na kilometr tolik, co možná bude stát dálnice D8 právě díky tomu, že se cosi zanedbalo. Čili my budeme chtít předložení té zprávy, nejen té historické části, ale také té části, která pojmenuje vinu, pojmenuje zodpovědnost, určí konkrétní zodpovědnost a také která ale řekne, co s tou situací dál. Protože ta dálnice, komunikace je i z bezpečnostního hlediska docela problematická. A já bych rád ještě za svého života se dočkal toho, že po této komunikaci budeme moci bezpečně a bez obav jezdit.

Čili poslanecký klub KSČM podpoří program této 52. schůze. Děkuji za pozornost. (Potlesk z lavic KSČM.)

Předseda PSP Jan Hamáček: Děkuji a prosím pana ministra.

Ministr dopravy ČR Dan Ťok: Vážený pane předsedo, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, nebudu zneužívat přednostního práva k dlouhému projevu. Jenom bych chtěl reagovat na pár věci, které tady padly.

Za prvé bych chtěl za sebe velmi jednoznačně říct, že můj úsměv, který jsem měl, v žádném případě nebyl výsměch panu poslanci Laudátovi, vašim prostřednictvím, pane předsedající. Já jsem se prostě nemohl ubránit tomu, abych tímto způsobem trochu zareagoval na ta slova, která tady byla řečena. Prostě říkat, že nikoho neinformujeme, říkat, své hodnocení této dálnice zaměřit nebo založit na tom, co říkají obyvatelé, kteří se na tu dálnici dívají z 500 metrů nebo z kilometru, mně přijde od odborníka, kterého ve vás vidím, pane poslanče, trochu úsměvné. A mám pocit, že jste tady mírně využil opoziční noty.

Jenom na začátek bych chtěl říct jednu věc. Vítám, že se bude někdo zabývat dálnicí D8, hlavně z historie. Protože zpráva, kterou jste citoval, a věci, které jste říkal, se staly za minulých vlád. Někdo to tady prosadil, někdo to prosadil v tomto území, někdo, kdo zakázky udělal, a mým úkolem je, abych ty zakázky dokončil a aby se na investici, která byla založena v minulosti, aby se po této dálnici jezdilo a jezdilo se po ní bezpečně. Zároveň bych chtěl velmi výrazně odmítnout, že by Ministerstvo dopravy něco tajilo nebo zveřejňovalo věci až poté, co se dozví, že se o tom ví. My jsme prostě o té informaci v okamžení, kdy byla relevantní, potvrzená a bylo potřeba ji říct veřejnosti, mluvili. Všechny dokumenty, které my předkládáme, jsou k dispozici.

Chtěl bych říct, že většina věcí, které tady zazněly, by se dala označit, že hraničí s vytvářením poplašné zprávy, protože způsob, kterým popisujete práci investora, v tomto případě Ředitelství silnic a dálnic nebo Státního fondu dopravní infrastruktury, prostě není pravda. Jsou to organizace, které fungují profesionálně. A zlehčovat je tím, že se tam něco provádí, a říkat, že tam padá celý most, je prostě nepravda.

Mám nachystán velmi dlouhý projev, mohu ho číst možná hodinu. Ale myslím si, že na tohle přednostní právo před schůzí nepatří. Pokud bude schválen program schůze, tak budu mít možnost s ním celým tady vystoupit. Pokud ne, tak všem nabízím a všichni dostanou k dispozici veškeré informace. Obviňovat dnešní Ministerstvo dopravy, že něco zatajuje, nebo Ředitelství silnic a dálnic, a že ty věci nedává nebo nechce dát k dispozici, prostě není pravda.

Pravda je jedna, a to, že v rámci opatření, které MD, anebo spíše ŘSD dělá k zajištění bezpečného provozu a k stabilizaci území, které se od začátku vědělo, že není stabilní, tak ta opatření jsou zcela jednoznačná. Že tato opatření v oblasti Prackovické estakády zapříčinila pohyb toho náspu, to je pravda, o tom jsme informovali. Paradoxně ten pohyb není směrem dolů, ale směrem proti svahu. Je to dáno tím, že děláme odvodňovací šterkové stěny, které zapříčinují to, že si ten svah sedá a mění se vlastně kluzná plocha, po které svah může sjet. Takže my tady

spolupracujeme se všemi relevantními odborníky, což je Česká geologická služba a je to Ústav mechaniky hornin Akademie věd. Pracují na tom projekční organizace, které projektovaly, v tomto případě to je Pragoprojekt. A když se opravdu zpětně podíváte, to, co jste tady citoval ze zprávy NKÚ, ten kontroloval dálnici v letech 2007 až 2013. To je před touto vládou a je to v období, kdy i TOP 09 se na vládě podílela a nese svou politickou odpovědnost za to, jakým způsobem se... nebo to, co je tam popisováno. Takže mám pocit, že jsme v přímém přenosu svědky toho, že opoziční poslanci dneska chtějí navrhnout, aby se veřejně debatovalo o tom, jak nedůsledně prováděli kontrolu v době, kdy byli vlastně u moci.

Za mě je to všechno. Já opravdu chci tady garantovat všem poslancům této Sněmovny, ale i všem občanům této republiky, že to, co se děje na dálnici D8, není žádná partyzánština. Je to normální činnost v takovémto území. Samospráva je velmi pravidelně informována, schází se každých 14 dnů speciální komise, kde jsou zástupci veřejné správy Ústeckého kraje a ministerstev, kde se situace na dálnici D8 pravidelně probírá. A hlavně bych chtěl ubezpečit občany, že děláme všechno pro to, aby slíbený termín před koncem tohoto roku zprovoznění dálnice D8 byl dodržen. A já jsem přesvědčen, že dodržen bude. Děkuju. (Slabý potlesk některých poslanců hnutí ANO.)

Předseda PSP Jan Hamáček: Prosím pana předsedu Černocho.

Poslanec Marek Černocho: Děkuji za slovo. Dámy a pánové, velmi krátce. Chtěl bych říct, že Úsvit podpoří tuto schůzi, podpoří oba dva body.

K části EET říkáme jasně ano, daně se musí platit, zákony se musejí dodržovat, ekonomika musí být efektivní. Ale EET se týká jen určité skupiny lidí. Týká se živnostníků, kteří se snaží uživit, tak jak to jde, jak můžou. A pro některé z nich to může být likvidační. Dodávám, že opravdové peníze mizí v jiných sférách, mizí v přerozdělování peněz, ve státních dotacích, ve státních zakázkách. A tam by měla vláda zasáhnout, tam by měly směřovat kroky, aby peníze neutíkaly.

Stejně tak si myslím, že nad EET stále visí mnoho otazníků a otázek, na které by bylo dobré a korektní odpovědět nejenom Poslanecké sněmovně, ale hlavně živnostníkům a občanům České republiky. Myslím tím systém. Jestli je vůbec systém připraven. Kolik to bude doopravdy stát? Proč v televizi běží reklama, která určitě není levná, z peněz daňových poplatníků, a která působí spíše jako volební kampaň, která nemá vlastně žádné opodstatnění, protože je to zákon a bude platit?

K bodu dva – dálnice D8. Před malou chvílí tady byl pan ministr Ťok (řečník se obrací k vládní lavici, která je prázdná, potom si všimne, že ministr Ťok stojí u dveří), je tady stále, který v části svého vystoupení říkal, kdo za to může a kdo jakým způsobem může co říkat. Myslím, že tady vůbec nejde o politikum, a kdo za to může, jestli ta, nebo ta strana. Jedná se tady o bezpečnost, protože dálnice D8, která už zažila jeden zával, stále ujíždí. A jestliže se otevře v termínu, v jakém se otevřít má, nebo v jakém by měla být otevřena, tak tam hrozí možnost neštěstí, hrozí tam riziko,

kteřé pak v té chvíli už nebude o tom, kdo jak kdy co říkal, ale přinese nebo může přinést neštěstí a oběti na životech.

Když se podíváte do médií a podíváte se na titulky, tak tam vidíte: Dálnice, která ujíždí, bude otevřena. Statik říká, na tuto dálnici bych svoji rodinu nikdy nepustil. Zakletá D8 – u Prackovic je nestabilní podloží. Je tam zhruba 140 tisíc odkazů ve vyhledávači. A myslím si, že už jenom to hovoří o všem.

Geolog Vladimír Cajz z Geofyzikálního ústavu Akademie věd, který na stavbu zpracovával posudky od poloviny 90. let, říká, a budu citovat: Čekal jsem, že se problémy projeví, až se tam spustí provoz, ne ještě před dokončením. O povrchové dálnici nerozhodly odborné argumenty. Bylo to politicko-ekonomické rozhodnutí s cílem proinvestovat spoustu peněz a zajistit práci do budoucna. Další odborník říká: Dlouhodobě upozorňuji na rizikové území v délce 3 km, které končí operou mostu estakády. Opěra estakády je v pohybu od doby, kdy byla stavebně založena a měří se. Založení mostu nevyhovuje riziku sesuvu, protože piloty jsou krátké. To je jenom pár citací odborníků, kteří si myslím, že by měli mít hlavní slovo. Ne politikum, ale odborníci by měli mít hlavní slovo. Takže shrnuto, po silných deštích se utrhl svah, který zavalil rozestavěný úsek dálnice. Nestabilní podloží ujíždí. Proinvestovaly se a zmizely miliardy. Hrozí riziko neštěstí.

Proto znovu apeluji a poprosím vás o schválení této schůze, aby bylo možno všechny tyto otázky, ať už na první bod EET, nebo na dálnici D8, zodpovědět, a nejenom tady poslancům, ale i občanům bylo jasně řečeno, jestli například u dálnice D8 je opravdu všechno v pořádku, protože na tuto dálnici se čeká. Nejhorší by bylo, kdyby došlo k dalším sesuvům a k dalšímu neštěstí. Děkuju.

Předseda PSP Jan Hamáček: Pan předseda Stanjura.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Hezké tentokrát už odpoledne. Naposled jsem mluvil dopoledne. Jak nám ten čas běží... Musím vzpomenout na jednoho ze svých politickým mentorů, když jsem jako mladý v politice začínal na komunální úrovni, a tehdy to už byl politik, který měl zkušenosti z celostátní politiky, a on mi říkal: Pořádně poslouchej ty politiky, co říkají ve Sněmovně, neposlouchej tu první větu, jak říkají, že jsou pro, poslouchej tu druhou, která následuje za tím slovíčkem ale. A měl pravdu. Poslouchal jsem pana ministra Ťoka, který je vstřícnost sama, aby nám řekl podrobné informace. Ale – on přece nebude zneužívat přednostního práva a nechá si to na rozpravu. To je věta, s kterou se dá souhlasit. Tu nekritizuju. Ale on současně moc dobře ví, že žádná rozprava nebude. On nebude hlasovat. Já vím. Ale jeho straničtí kolegové... Zeptejte se, pane ministře, ti nebudou hlasovat pro program této schůze.

Takže já s vámi souhlasím, s tou větou. Ale vy jste to moc dobře věděl. Reálně jste nám nic říct nechtěl. Jinak jste tu možnost měl a mohl jste ještě v této chvíli mluvit a ty podrobnosti nám říkat. A za sebe říkám, že k D8 ani nebudu mluvit. Já jsem ani nechtěl vystoupit s kritikou, protože pan ministr má pravdu v tom, že ten

problém je v okamžiku projektování té trasy. To je třeba si přiznat. Já teď nevím, která vláda to byla, jak je to starý projekt. To skutečně nevím. Mě spíš zajímaly informace, nejenom jestli to bude 20. prosince, nebo 10. ledna, tohle je jenom politické a není to v zásadě důležité, ale o tom, aby to bylo skutečně bezpečné, a říkám to bez toho kritického ostnu.

Ale přihlásil jsem se hlavně, abych vystoupil k prvnímu navrženému bodu této schůze, ke kterému taky nebude rozprava. To přece všichni víme. A než zopakují některé argumenty, které nás vedly a vedou k tomu, že tento projekt považujeme za chybný, tak chci ukázat, jak vláda Bohuslava Sobotky dodržuje, resp. nedodržuje své vlastní usnesení, své vlastní přístupy a současně jak nedodržuje, resp. jak obchází zákony České republiky. Za prvé.

Omlouvám se, protože abych citoval přesně ta usnesení a data, tak tu mám nějakého pomocníka, ze kterého to budu číst. (Ukazuje mobilní přístroj.)

Takže před více než rokem, 2. listopadu loňského roku, vláda schválila své usnesení č. 889 k dalšímu rozvoji ICT služeb veřejné správy. To je myslím dobře. V tom usnesení posuzuje Ministerstvo vnitra, já bych řekl jako garant rozvoje informačních systémů veřejné správy, a to prostřednictvím odboru hlavního architekta eGovernmentu, projekty v ceně nad 6 milionů korun. V pěti letech je to 30 milionů korun. A dosud Ministerstvo vnitra nevydalo žádné stanovisko k projektu EET a bez kladného stanoviska podle tohoto usnesení této vlády nesmí investovat žádné ministerstvo peníze.

A jak to postupovalo? V březnu roku 2016, to znamená v souladu s tímto usnesením, obdržel odbor hlavního architekta eGovernmentu Ministerstva vnitra... (Odmilka pro hluk v sále.)

Předseda PSP Jan Hamáček: Já poprosím sněmovnu o klid. Děkuji.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Já myslím, že to je důležité, protože teď se bavíme o tom, jak Sobotkova vláda dodržuje vlastní usnesení. Nebavíme se o návrzích opozice.

Druhého března tento odbor hlavního architekta eGovernmentu na Ministerstvu vnitra obdržel přesně podle toho usnesení žádost Ministerstva financí na posouzení projektu Adis – integrace EET a daňového systému. Žádost byla potom o tři týdny později, 23. března, na žádost doplněna a je v ní výslovně uvedeno, že předložený projekt řeší pouze vnitřní procesy finanční správy a projekt neřeší transakční část zpracování účtenek. Už den poté, to znamená, odbor hlavního architekta to nijak nezdržoval, vydal kladné stanovisko s výhradou, že jeho součástí není transakční část, a odeslal to na Ministerstvo vnitra. Doposud všechno v pořádku. Osmého dubna bylo dopisem Ministerstvo financí vyzváno k upřesnění, kdy bude dodána žádost na samotné EET – před více než půl rokem. Na tuto žádost, ta se neztratila nikde, Ministerstvo financí odpovědělo 5. května. Trvalo jim to více než měsíc, nebo zhruba měsíc, než odpověděli – ne jeden den, jako eGovernmentu, který vydal souhlasné

stanovisko –, s tím že o tom ví a že samotná žádost o posouzení projektu EET bude dodána do konce května. Dnes, milé děti, je listopad, a doposud není vydáno stanovisko k projektu EET. Proč? Protože Ministerstvo financí ještě tento projekt k posouzení nezaslalo. Přitom vidíme reklamu, tu v televizi, tu ji slyšíme v rádiu, tu v médiích, jak projekt EET startuje ode dneška za 20 dnů, 19 dnů – už je jedenáctého. Nebo dvacet – záleží, jak to budeme počítat.

Jak je to možné, že Ministerstvo financí postupuje v rozporu s usnesením vlastní vlády? To by bylo ukazování prstem z Ministerstva financí na rezorty, které spravují koaliční partneři, jak to, že tady děláte projekt za sedm milionů v ICT? Jak to, že porušujete toto usnesení? Jak to, že jste těch sedm milionů utratili? Ptejte se vy, vládní poslanci, svých kolegů, jak je možné, že Ministerstvo financí investuje peníze bez souhlasu a v rozporu s usnesením vlády ČR. Buď jsou si vědomi toho, že ten projekt není dobře připraven, a bojí se ho obhajovat před odborníky z Ministerstva vnitra, kteří to mají v gesci. To je první možné vysvětlení. Druhé vysvětlení je, že levá ruka neví, co dělá pravá, a naopak, tudíž že to nikdo neřeší. A třetí je, že na to úplně kašlou, že jim je jedno nějaké usnesení vlády, protože my jsme finance a my jediná si můžeme dělat, co chceme. Sami si vyberte, která odpověď je pravděpodobnější. My z opozice to skutečně nevíme. Vy byste se to dozvědět mohli.

Já jsem se chtěl zeptat pana ministra financí na to, která odpověď je pravdivá a proč jeho úřad nepožádal o souhlas s tímto projektem. Všimněte si, že vůbec nemluví o tom, jestli ten projekt má být, nebo nemá být. To je jiná věc. Zákon platí, usnesení vlády platí a finance si dělají, co chtějí. Bohužel tady pan ministr financí není. Ráno jsem slyšel, že je omluven z osobních důvodů. Tomu se dá rozumět, to se může stát každému. Takže na závěr svého vystoupení požádám procedurálně o přerušení této schůze do přítomnosti pana ministra financí, protože myslím, že je férové, aby dostal možnost tyto pochybnosti vysvětlit a objasnit proč.

Nejsou to jediné pochybnosti o tom procesu, který běží, a myslím, že to debatovali i kolegové a kolegyně na kontrolním výboru, a to je způsob vzniku státního podniku Centrum sdílených služeb, jestli to říkám dobře. Tento podnik vznikl evidentně v rozporu s platnou legislativou. A dokonce do toho podniku směřují nemalé finanční prostředky ze státního rozpočtu. Pro všechny z nás připomínám, že jeden z bývalých členů jedné z bývalých vlád byl sice nepravomocně, podle mě nespravedlivě a nesprávně, odsouzen, dokonce k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, než mu to odvolací soud zrušil, podle mě zase velmi správně, za to, že založil státní podnik – sice ve formě společnosti s ručením omezeným – v rozporu s tehdy platnými předpisy, a přitom všichni věděli i u toho soudu, že tam neodešla ani jedna jediná koruna ze státního rozpočtu. Takže tam proběhl pouze akt vzniku a žádné peníze tam nesměřovaly, přesto v první instanci tak nesmyslně vysoký a podle mě i nespravedlivý trest. A naštěstí zafungoval náš justiční systém a podle mého názoru byl správně osvobozen. Nicméně pro tohoto bývalého politika to byl velký problém v jeho politické kariéře, to si řekněme otevřeně. To vás přibrzdí na měsíce a roky a mnohdy je to konečná s vaší politickou kariérou. A to já nevím, jestli v ní chtěl, nebo nechtěl pokračovat, ale to je vedlejší.

Často argumentuje Ministerstvo financí, že to stejně udělají na tom vnitru s tím NAKITem. Ale to není pravda. Pravda je, že se změnila pravidla a zákon podle našeho názoru přílepkem, ale to už je věc diskuse a výkladu. Myslím, že to načítal pan kolega Stupčuk. My jsme tehdy proti tomu protestovali, nicméně většina to akceptovala, prošlo to Sněmovnou, prošlo to Senátem, podepsal to prezident republiky, vyšlo to ve Sbírce zákonů, tak vlastně obdobný nebo identický postup, ale v jiné době je legislativně správně, protože už byla změněna legislativa. Já si myslím, že i proto, že na vnitru si všimli, že na financích to neudělali dobře, a nechtěli se vystavit stejnému problému. Takže je to jiný příběh a nemůžeme akceptovat odpověď: Nejenom my, ale i kolegové z jiného ministerstva postupovali stejně. Postupovali stejně, ale už platily jiné zákony, resp. jiné znění zákona o státním podniku.

Samozřejmě základní problém je v tom, že tato levicová vláda zakládá nové a nové státní podniky. To je třeba říct, že tyto nepříliš dobré nápady pak realizuje v praxi. Ale opět tady vidíme přístup Ministerstva financí, které ignoruje platnou legislativu. A podle kolegů, kteří byli na kontrolním výboru, se tam pan ministr financí bránil tím, že měl usnesení vlády, která ho pověřila, aby takový podnik založil. To je pravda. A myslím si, že správný postup měl být, že měl tento materiál, toto usnesení, předložit svému úřadu a úřad měl informovat ministra financí, že má informovat vládu jako celek, že bez změny legislativy tento postup není možný. Takže tady není sdílená odpovědnost všech členů vlády, kteří pro to hlasovali, protože není povinnost členů vlády, aby detailně znali legislativu a věděli, zda ten projekt se dá uskutečnit. Vláda projevila jasnou vůli tento projekt udělat, zřídit státní podnik – říkám, já to považuji za chybu, ale respektuji názor vlády – a finance jako rezort měly říct pozor, pozor, abychom to mohli provést, musíte nejprve změnit legislativu. Kdyby se tak stalo, tak vedeme jenom politickou debatu, jestli to je dobře, nebo špatně. Tady ale nevedeme politickou debatu. Tady mluvíme o tom, že finance v jednom případě obcházejí platný zákon a v druhém případě obcházejí usnesení vlastní vlády. To už není legrace a uvidíme, jaký bude další vývoj projednávání na kontrolním výboru.

A je absurdní argumentace, že buď předseda, nebo členové kontrolního výboru si na toho ministra financí zasedli. Zasedli si na něj, chudáka. Teď ho tam vyslychají. Je to nehoráznost, co si to dovolují. To je třeba odmítnout. Vláda a ministři skládají účty Sněmovně a výborům. A komu se to nelíbí, nemá být ministrem! Tak jednoduché to je. Nikdo nikoho nenutí, aby zůstal členem vlády.

Tolik k legislativním problémům při vzniku státního podniku a při obcházení toho. To znamená projekt EET, který bude spuštěn za dvacet dnů, dělá podnik, který byl založen v rozporu s platnou legislativou. Implementuje se projekt, který nebyl schválen, tak jak měl být podle usnesení Sobotkovy vlády. To není žádné předpotopní usnesení dvacet let zpátky, kdy už nikdo nepamatuje, kdo byl premiérem, někdo ho zdědil a teď ho zlá opozice vytáhla na světlo a říká pozor, pozor, tady je usnesení dvacet let staré a vy jste ho porušili, nebo nerespektovali.

Pojďme se vrátit k samotné EET. My dlouhodobě deklarujeme, a na tom cíli jsme nic nezměnili, že až budeme účastni ve vládě, EET zrušíme jako neefektivní a zbytečný projekt. Současně jsme političtí realisté a víme, že v tomto volebním období to není možné. Proto nemáme žádný problém... (Odmlika. Přímo před řečnickým pultem se baví dvě poslankyně.)

Místopředsedkyně PSP Jaroslava Pokorná Jermanová: Já poprosím kolegyně, aby nerušily.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Tam je dost prostoru, opravdu, a je to odhlučněné od sálu. Děkuji, paní místopředsedkyně.

Tak já to zopakuji. Naším cílem je, až budeme u vlády, tento nesmyslný a zbytečný projekt zrušit. Jsme si vědomi politické reality. Je nám jasné, že v tomto volebním období to není možné. Proto nemáme žádný problém podpořit poslaneckou iniciativu a návrh, který odkládá účinnost o dva roky, mimo jiné, což znamená po příštích sněmovních volbách.

Pokud máme k dispozici správná čísla, a já připouštím, že nemusí být přesná, protože nejsme v exekutivě, tak zhruba necelých třicet procent podnikatelů mělo na začátku tohoto týdne teprve pořízené vybavení k EET. Třicet procent. Zato za desítky milionů už běží usměvavé reklamy, co všechno si z výnosů EET pořídíme. Současně až pětina podnikatelů uvažuje o tom – podotýkám a zdůrazňuji slovo uvažuje, to ještě neznamená, že to udělá –, že si to ani nepořídí a své podnikání ukončí.

Kromě toho ten zákon je nepřehledný, nejasný, místy absurdní. Ve svém prvním vystoupení k EET, to už je pěkně dávno, že si to ani nepamatuji, jsem pro to, abych vás trochu pobavil a upoutal vaši pozornost, abyste tu jenom tak mechanicky nezvedali ruce, zejména vy vládní poslanci k dvěma aspektům. Jeden jsem nazval Zvonokosy. Z neznámých důvodů z EET jsou vyňaty veřejné záchodky. A druhý příklad, na který jsem před více než rokem upozorňoval, byla otázka spropitného, kdy my – a bohužel i my jsme součástí, protože lidé velmi často nevědí, kdo pro to hlasuje a kdo ne, to víme my a po roce si to už ani nepamatuujeme – tak jsme moudře dali do zákona, že když celé spropitné připadne majiteli či provozovateli, tak je to osvozeno od EET. A když se o to dělí zaměstnanci, tak to nepodléhá EET. No to je výborné. To těch šest set nových úředníků Ministerstva financí nebude stačit. Myslím, že každý večer by měl sedět člověk z Finanční správy v každé restauraci. Tam by měli podat hlášení, kolik je spropitné za ten den a kdo se o něj bude dělit. A na základě této porady a zápisu, nejlépe notářsky ověřeného, by se buď měla vystavit účtenka EET, když to zůstává celé majiteli či provozovateli. Anebo říct, tady máte papír, potvrzení, nemusí být na to EET. Byl jsem přítomen. Jinak nevím, jak to bude stát vymáhat, tuto absurditu.

Četl jsem před několika týdny v tisku, že dodavatelé systému pro EET ten systém vybavili tzv. kouzelným tlačítkem, tak to nazvala média a možná i marketingově to nazvali dodavatelé, které znamená bez EET. A ptali se mě novináři, zda je to legální.

Je to legální. Tak špatně jste to schválili, v tak chaotickém stavu, že není jiná možnost. Jednoduchý případ. Když si sním pizzu uvnitř, teď nevím, jestli z krabice, nebo z talíře, tak k tomu musí být účtenka EET. Ale když si v krabici pizzu odnesu, tak k tomu účtenka EET nemusí. Co má dělat ta obsluha? Musí se zeptat: Sníte to tady nebo venku? A pak buď použije kouzelné tlačítko, nebo ne. Tím, jak jste dali, že to platí pouze pro některé zboží a pro některé ne, tak znova musí používat kouzelné tlačítko bez EET. Celé to má jako dojem, jako by ti chudáci provozovatelé porušovali zákon, protože je tam takové tlačítko. Bohužel, musí tam být, protože v takovémhle patvaru jste to schválili.

Mimořádně mě pobavil chat s šéfem Finanční správy, kdy přišel v rámci osvěty debatovat se čtenáři. Teď nevím, poskytl rozhovor jednomu časopisu. A dotaz byl, a logický dotaz: U mě se platí jen kartou, žádná hotovost tam neběží, tak proč musím používat EET? To mi hlava nebere. (Poznámka z pléna.)

Myslím, že pan poslanec, který na mě pokřikuje, se hluboce mýlí a doporučuji mu úplně to samé, co jsem doporučil šéfovi Finanční správy. Přečtěte si návrh zákona, pro který jste hlasoval. Musí! Musí. Vy jste hlasovali pro to, že když nejde ani koruna cash v rámci boje proti hotovostním platbám, že i v provozovně, kde se nikdy hotově neplatí, musí být EET. Jako by platba kartou mohla být anonymní. Každý, kdo podniká, ví, že musí na finanční úřad nahlásit číslo účtu, na které inkasuje peníze z podnikání. Jeden, dva, tři. Záleží, kolik bank používá. Pokud to neudělá, tak se vystavuje sankcím a problémům. Takže Finanční správa na jedné straně ví, které účty se používají k podnikání. Současně ta transakce je minimálně na straně bank zaznamenaná toho, kdo kartou platí. Jak z toho vybrusil šéf Finanční správy? Úplně jednoduše. Já jsem ten rozhovor neautorizoval, takže máte pravdu, EET se používat musí, i když se platí jenom kartou. To je chyba novinářů. Ne, milé kolegyně a milí kolegové, to je chyba vás, kteří jste pro ten návrh zákona hlasovali!

Leží tady týdny a měsíce návrhy zákonů, které míří správným směrem. Které říkají: Osvobodme od EET, které se podle cílů ministra chtějí soustředit na úniky v oblasti DPH. Osvobodme neplátce DPH. Zkuste mi vysvětlit, jak neplátce DPH může podvádět u DPH. Zkuste se nad tím zamyslet, nad tou otázkou, a zkuste přijít aspoň vy, co máte přednostní právo, nám to vysvětlit. A tyto návrhy tady leží. A vy nemáte ani odvalu je projednávat a případně zamítnout, což je normální případ, návrh, pokud je většina proti, tak zákon neprojde.

Pokud slyším slabý argument, že se to týká i daně z příjmu, tak je skutečně slabý. A podívejte se do vlastní důvodové zprávy, podívejte se na odhady dodatečných výnosů DPH a daně z příjmu, kde je větší část. Dozvíte se to. Nebo zase chcete tvrdit, že ti malí, kteří mají obrát do jednoho miliónu a nejsou plátcí DPH, že jsou ti podvodníci? Zase nám to chcete tvrdit? No to jste říkali na začátku a pak jste začali trochu couvat. A současně Finanční správa metodicky a systematicky znemožňuje dobrovolné přihlášení se k plátcovství DPH. Aby například i to DPH bylo u těch, kteří mají menší obrát než jeden milion. Zeptejte se – a to jsou desítky, stovky případů po celé republice, že to Finanční správa řeší měsíce a měsíce. Chce další a další údaje. Nemají pro to oporu v zákoně. Chtějí obchodní smlouvy, seznam

dodavatelů, objednávků. Já nevím, co všechno možné i velikost bot toho, kdo žádá o to, aby byl dobrovolně plátcem DPH. Takže to všechno je součástí.

Kolegové z KDU, kteří se tak trochu chtějí držet a tváří se, že to není jejich, také mají myslím návrhy novely k EET. Najednou řekli, že některé z těch názorů opozice nejsou tak špatné, a napsali si vlastní novelu. Použili oblíbeného kolegu, tedy kolegu z ANO, že jsou taková opozice ve vládě, že to sice vláda schválila, ale my máme trochu jiný názor.

Takže milé kolegyně a kolegové z KDU, fakt pozdě. Podívejte se sami, jak jste byli schopni prosadit svůj vlastní poslanecký návrh zákona na projednání. Nejste toho schopni, anebo – a to je pravděpodobnější – ani jste o to nebojovali. Ani jednou jste nenavrhli zařazení svého bodu, novely zákona o EET. Ani jednou! Takže to bylo jenom gesto vůči voličům, splněno, ale vůbec jste za to nebojovali. My svoláváme mimořádné schůze, my navrhujeme projednání. A vy to legitimně zamítáte. To je vaše rozhodnutí. Ale jste v té partě, nedostali jste se z té party ven. Můžete se tvářit, že ano, ale ne.

My přicházíme s dvěma... s dvěma, no... s dvěma – my navrhujeme dvě věci, pomůžu si. (Pobavení v sále.) První věc, navrhli jsme tento týden samostatný návrh zákona, novely o spotřební dani k pivu, protože jak jsem zjistil, v předpředminulém volebním období Fischerova vláda přijala tzv. Janotův balíček, který na jedné straně zvyšoval daně, na druhé straně měl snižovat výdaje. To byl vládní návrh. Dopadl ve Sněmovně, já bych řekl docela očekávatelně, to znamená, daně se zvýšily, výdaje se neseškrtyly. A tehdy zaznělo z těchto míst od tehdejších vládních představitelů, že to je na rok, maximálně na dva. Uplynulo sedm let. Takže jsme se pokusili částečně ten slib napravit, když ho dala úřednická vláda, a navrhli jsme snížení spotřební daně a vrácení před rok 2010 na plnou úroveň pouze u nejmenších minipivovarů, regionálních, lokálních, a u těch ostatních taky snížení. Tohle dopadne na všechny, jednak na pivovary, jednak na restaurátory. A je třeba říct – uvědomte si, že v restauracích, kde se třeba nevaří, a teď se bavíme o venkovských a vesnických restauracích, a já žiju na vesnici, činí obrat těchto restaurací z piva až 60 %. A tam se nerozlišuje, zda je někdo plátcem, nebo neplátcem DPH. To má dopad a pomoc, malou pomoc, na všechny.

Druhá věc, která by mohla, a to více než v tom prvním případě, kompenzovat dodatečné náklady a snížit to procento 20 procent těch, kteří uvažují o ukončení své živnosti, je, že v rámci projednávání daňového balíčku vlády – čeká nás na prosinčové schůzi druhé a třetí čtení – navrhujeme dvě věci. První návrh směřuje k podpoře ekonomiky jako celku, navrhujeme snížení základní sazby z 21 na 19 %, a návrat k dvěma sazbám, a to ve výši 10 %. To je systémové opatření, které pomůže všem plátcům DPH bez ohledu na to, ve kterém oboru podnikají, a které pomůže všem zákazníkům těchto podnikatelů, zaměstnavatelů, poskytovatelů služeb či výrobců. A pokud by to neprošlo, tak navrhujeme takovou minimalistickou věc, konkrétní pomoc těm, které zasáhne už první vlna EET, a to je přeřazení stravovacích služeb do té nejnižší sazby 10 %, protože tam je oblast, kde je nejvíc práce, největší přidaná hodnota pro ty, kteří to poskytují, a to by mohla být skutečně výrazná

kompenzace za dodatečné náklady. O tom budeme hlasovat. Tomuto hlasování se nevyhnete jako dneska, že dneska si neschválíte program a tato schůze je hotová, ale protože je to vládní návrh a budou to pozměňovací návrhy, tak každý z vás bude vystaven hlasování o těchto pozměňovacích návrzích. A já vám to říkám s takovým předstihem proto, abyste o tom přemýšleli a abyste se na to neďivali pohledem – to navrhuje opozice, to navrhuji občanští demokrati, tak jsme automaticky proti, a zkusili o tom přemýšlet. Protože, a tím končím, už slyším ty důvody, jak to není možné z ekonomických důvodů. Není to pravda. Máme na to, abychom snížili daně! (Potlesk vpravo.)

Předseda PSP Jan Hamáček: Děkuji. Ještě pan poslanec Laudát.

Poslanec František Laudát: (Reaguje na poznámky ze sálu.) Děkuji. Vy chcete makat tak do 21 hodin. Já spíš chci technicky navrhnout nějakou shodu, že tuto schůzi necháme otevřenou a vlastně vypořádáme se s tou řádnou schůzí.

Předseda PSP Jan Hamáček: Tak máte nějaký procedurální návrh?

Poslanec František Laudát: Přerušit tuto schůzi do kolikátého? Kdy začíná?

Předseda PSP Jan Hamáček: Přerušit do... Tak pan předseda Stanjura, pokud jsem tomu teď správně rozuměl, navrhoval ve svém vystoupení procedurální návrh přerušit tuto schůzi do přítomnosti ministra financí. Pokud na tom trváte, tak je to hlasovatelný návrh. Dobrá. (Poslanec Opálka: To je blbost, není schůze!) To je pravda, nicméně já jsem přesvědčený, že procedurální návrh o přerušení schůze je hlasovatelný. Pan předseda Stanjura.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Je schůze. Podívejte se do stenozáznamu. Pan předseda, jestli v té době řídil, říkal – zahajují 52. schůzi a jako první hlasování proběhne hlasování o ověřovacím zápisu. Nemáme schválený program této schůze, ale schůze běží, proto se dá přerušit. Věřte mi, jsem si v tom úplně jistý.

Předseda PSP Jan Hamáček: Já tento názor sdílím, a proto říkám, že tento návrh je hlasovatelný.

Rozhodneme tedy hlasováním, které jsem zahájil a ptám se, kdo souhlasí s přerušením této schůze do doby přítomnosti pana ministra financí. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování číslo 2, přihlášeno je 140, pro 52, proti 58. Návrh nebyl přijat.

Pan poslanec Laudát.

Poslanec František Laudát: Děkuji za slovo, pane předsedo. Já tedy budu pokračovat dál ve zdůvodňování této schůze. Já jenom chci říci, že mi přijde naprosto neuvěřitelné, a bohužel zřejmě v hnutí ANO je to pravidlem, každý, když si vyjede ten oficiální dostupný materiál, to znamená ten kontrolní úřad, tady jste slyšeli, že nebyla kontrola, týkala se někde 2015 nebo 2014, že to skončilo. Pro boha živého, už na té košilce je napsáno, že – cituji doslova – "kontrolním obdobím byly roky 2009 až 2016". Proto jsem tady citoval i to, že ta analýza příčin sesuvu byla zadána až v únoru.

Ale já skutečně považuji za nefér jednání, jestliže vy nechcete pustit schůzi a pan ministr řekne, že až tedy bude otevřena schůze, že všechno zdůvodní. To je opravdu nefér. Takže ani veřejnost se nedověděla – jen jsem se dověděl, že tedy ti lidé, co vystupovali dneska ráno v médiích, v Českém rozhlase nebo byli nahráni, tak asi jsou to lháři, z toho okolí, z těch okolních obcí, paní starostka, nevím, jestli Dobkoviček nebo koho, je taky asi teda lhářka, protože každý s ní přece komunikuje a všechno ví. Občané vědí, proč se tam 33 kubíků zeminy z estakády odváží pryč z těch náspů, že se tam strhala původní už postavená hotová dálnice. Nedovíme se, jestli teda my a veřejnost nebo veřejnost a my dostaneme tu analýzu, bude zveřejněná. Já to považuji za velmi nefér.

Ale vy jste, pane ministře, měl tu šanci to tady říct, a tím by ta záležitost skončila. Mně je to líto, ale prostě tohleto...

Takže já bych vás moc naléhavě poprosil, abychom na příští schůzi, která začíná, myslím, 29. listopadu, abyste skutečně prohlásovali zařazení bodu dálnice D8. Já už nevím, jak dosáhnout toho, abyste se tu nechovali jak v Sovětském svazu a netutlali před lidmi věci, které by měli vědět. Ta akce se staví z peněz daňových poplatníků, jestli vám to nevádí. Děkuji.

Předseda PSP Jan Hamáček: Děkuji. Další přihlášku s přednostním právem nevidím. V tom případě budeme hlasovat. Budeme hlasovat o celém návrhu pořadu 52. schůze Sněmovny, tak jak byl písemně předložen.

Ještě přečtu omluvy. Paní poslankyně Maxová od 14 hodin do konce jednacího dne, pan ministr obrany od 12.30 do konce jednacího dne, pan poslanec Fiedler od 13. hodiny do konce jednacího dne. Já vás všechny odhlásím, prosím o novou registraci.

Budeme hlasovat o návrhu pořadu 52. schůze.

Zahajují hlasování. Ptám se, kdo je pro. Kdo je proti?

Je to hlasování číslo 3. Přihlášeno je 114, pro 49, proti 61. Návrh nebyl přijat. Návrh pořadu schůze nebyl schválen. Tudíž končím 52. schůzi.

Prosím, pět minut technická přestávka. Ve 14.05 budeme pokračovat 50. schůzí.

(Schůze skončila ve 14.02 hodin.)